

Motina kryžkelėje
Išėjimo motina susiduria su nelengvomis problemomis
Mano prašymą laiko nusikaltimu
Muziko Aloyzo Jurgučio šeima tebeįsako kelių į Ameriką
Lietuvos valstybingumo problemos 4
Dr. A. Štomas pateikia idėjas politinei dabarties veiklai
Šiandieninė Lenkija
Vokiečių spaudos informacija apie dabartinį gyvenimą
Laukiama apie 1000 sportininkų
Pasikalbėjimas su PLS žaidynių organizatorių atstovu
Reikalaujame laisvės Lietuvai
Pasaulio Lietuvių Dienos — gera proga demonstracijai
Mokytojų studijų savaitė
Pasaulio Lietuvių Dienų proga suvažiuos ir mokytojai
Aktualūs klausimai premijuotame romane
Pokalbis su "Draugo" romano laureatu A. Kairiu
Kunigų seminarija Lietuvoje
"LKB Kronikos" informacija apie sovietines pinkles Kaune
Čikagiškė "Kūlgrinda" Toronte
Kūrinio idėja, apipavidalinimas, vaidyba, muzika...

TEVIŠKĖS ŽIBURIAI

2185 Stavebank Road, Mississauga, Ont. L5C 1T3, Canada
Telefonas (416) 275-4672

Leidėjas: Kanados Lietuvių Katalikų Kultūros Draugija "Žiburiai"
Redaguoja: k. dr. Pr. Gaidamavičius ir Vyt. Kastytis

Metinė prenumerata \$12, pusmetinė — \$6.50. Rėmėjo prenumerata \$20.
Skelbimai ruošiamam numeriui priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuostatais.
Autorių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

The Lights of Homeland — Lithuanian Weekly
Published by Lithuanian Canadian R. C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc.
Subscription rates: \$12.00 per year, \$6.50 per 6 months. Deadline for advertisements — Thursday. Second class mail registration number 0509.

Vyskupo laiškas

MYLIMIEJI KRISTUJE,

Metuose yra švenčių ir dienų, kurias tikintieji privalo švęsti ar tinkamai jas paminėti. Vieną tokių dienų kasmet mini svetur gyvena lietuviai. Toji diena yra gegužės 13-jį. Pirmiausia ši diena primena Svč. Marijos apsišvišimo pirmąją dieną 1917 m. Fatimoje. Lietuviams ji taip pat primena ir 1951 m. gegužės 13 d., kurioje lietuviai vyskupai, vadovaujami arkiv. Juozapo Skvirecko, pavedė lietuvį tautą Svč. Marijos globai, paaukodami ją Nekalčiausiai Marijos Širdžiai. To pasiaukojimo ir atgailos reikalavimą pati apsišvišusi Dievo Motina, kad atitolintų Dievo bausmes, kurios gresia žmonijai dėl jos nusikaltimų ir bedievybės įsigalėjimo. Malda ir atgaila yra tos dvasinės priemonės, kurios nupuolusius žmones grąžina į tiesų kelią ir at-

gaivina juose Dievo malonę.

Gegužės mėnuo yra skirtas Marijos garbinimui. Palaikykime tad tą gražų paprotį, kuris mūsų Tėvynėje taip giliai buvo prigijęs. Negalėdami dalyvauti bažnyčioje, patys suorganizuokite gegužines pamaldas savo namuose, pasikviesdami ir savo kaimynus. Gegužės 13-ją dieną visi atnaujinkime savo pasiaukojimą Nekalčiausiai Marijos Širdžiai, padarydami šią dieną maldos ir atgailos dieną. Per Nekalčiosios Dievo Motinos užtarimą nuosirdžiai prašykime Viešpatį, kad Jis išlaikytų Lietuvą krikščionišką ir kad jos gyventojai, po skaudžių bandymų, atgautų tikėjimo laisvę, o tauta — savo nepriklausomybę.

Dievo palaima ir Svč. Marijos globa tebūna su Jumis.

✠ Antanas Deksnys
Vakarų Europos
lietuvų vyskupas

Rinkim medžiagą apie kankinius

Nevienas lietuvis katalikas pokalbiuose ir laiškais išreiškia pageidavimą pagreitinti Dievo Tarną arkiv. Jurgio Matulio beatifikacijos-kanonizacijos bylos eigą ir pradėti tokias bylas asmenų, kaip arkivyskupai Teofilus Matulionis, Mečislavas Reins, vyskupas Vincentas Borisevičius, prof. dr. Pranas Dovydytis, dr. Ignas Skrupskelis ir daug kitų, vienuolių, pasauliečių. Yra kuo džiaugtis, kad mūsų žmonėms rūpi tokie klausimai.

Būtina tačiau žinoti, kad jokia šios rūšies byla negali būti pradėta, juo labiau negali būti sėkmingai užbaigta be pakankamos medžiagos apie asmens gyvenimą, darbus, raštus, laiškus, jo dvasią, mūsų kontaktus su juo kitame pasaulyje.

PLK Bendrijos valdyba prašo kiekvieną lietuvių surinkti paminėtų ir kitų panašių asmenų laiškus, raštus, užrašytus savus atsiminimus ir jai viską siųsti šiuo adresu: Dr. P. Kaladė, 663 E. 7th St., So Boston,

Mass. 02127, USA.

Sventų žmonių gyvenimo nepalyginamai daugiau, negu yra paskelbtų palaimintais ar šventaisiais. Patirtis sako, kad ne vienas nebuvo paskelbtas palaimintu ar šventuoju be tikinčiųjų masių intensyvių maldos, prašant Dievą parodyti vienoki ar kitoki ženklą, kad asmuo yra palaimintųjų tarpe. Ir mes, lietuviai, supraskime, kad vien laiškas, prašymai Apaštalo Sostui paskelbti palaimintu ar šventuoju kurį nors lietuvių nebus sėkmingi be mūsų pačių pastangų surinkti visokią naudingą tam reikalui medžiagą ir be mūsų maldų, prašant ženklo, kad tas ar kitas asmuo yra palaimintųjų skaičiuje.

Pagal reikalą galės būti paskelbti asmenys ir adresai rinkti medžiagai atskirų asmenų reikalu, o tuo tarpu laikykimės augščiausiai paminėto adreso. Sielodamiesi mums brangių asmenų garbe, apie juos ne tik kalbėkime, bet ir veikime bei melskimės. PLKB valdyba

DVI NAUJOS J. BURKAUS KNYGOS

"DU DYASINIŲ BŪTYBIŲ PASAULIAI", 444 psl., JAV \$8.50, ir "KONNERSREUTHO TERESĖ" (Neumanaitė), \$5.00. Užsakyti: "Sūduva", 809 Ramble St., Hot Springs, AR 71901, USA

Atostogos pranciškonų vasarvietėje

Atostogavimo sezonas pranciškonų vasarvietėje Kennebunkporte, Maine, JAV, prasideda liepos 1 ir baigiasi rugėjo 4. Tai vasarvietė su lietuviška aplinka ir nuotaika, žinoma Amerikoje ir Kanadoje. Duodama butas ir maistas. Be to, svečiams ruošiamos koncertai, dailės parodos, literatūros vakarai. Visi lietuviai kviečiami praleisti atostogas šlame garstame Amerikos kurorte — Kennebunkporte — prie pat Atlanto vandenyno savo tautiečių draugystėje.

Informacijos: FRANCISCAN GUEST HOUSE,
adresas: Kennebunkport, Maine 04046, USA
Telefonas (207) 967-2011

Mobawk Furniture Ltd.

PILNAS

NAMŲ

APSTATYMAS

Nemokamas pristatymas į namus.

KRAUTUVES:

Vakaruose — 137 RONCESVALLES Ave. — Tel. 537-1442
Rytuose — 2448 DANFORTH Ave. — Tel. 699-4444

Krautuvės atidarytos nuo 9 valandos ryto iki 9 val. vakaro.

- * Elektros reikmenys
- * Televizijos aparatai
- * Skalavimo mašinos
- * Vaikų baldai
- * Įvairūs kilimai
- * Saldytuvai
- * Valgomų kambarių apstatymas ir kt.
- * Siuvamos mašinos
- * Rašomos mašinėlės

Trečioje Baltistikai Puoselėti Draugijos surengtoje konferencijoje Toronte 1972 m. Iš kairės: vykd. direktorius J. Gaigulis, viceprim. F. Oinas, buvę pirmininkai — J. Puhvel, R. Silbajoris, E. Anderson, Baltistikos Instituto pirmininkas Vakarų Vokietijoje J. Ozols

Lietuvos valstybingumo problemos 4

Apmąstymai ryšium su 60-siomis Lietuvos nepriklausomos valstybės atkūrimo metinėmis

Dr. A. Štromas

Vienas iš labai svarbių valstybinės Lietuvos organizacijos tremtyje uždavinių yra paruošti Lietuvos nepriklausomybės siekimo ir įtvirtinimo programą, ją svarstyti, priimti ir perduoti į kraštą. Ši programa negali užsimoti išspręsti visas ateities Lietuvos santvarkos problemas. Dauguma šių problemų galės būti sprendžiamos jau pačioje laisvės atgavioje Lietuvoje įprastiniais demokratiniiais būdais. Nepriklausomybinė programa turi atsakyti tik į tuos klausimus, kurie realiose laisvės atgavimo galimybės sąlygose bus spontaniškai sprendžiami krašte dar prieš betkokią konstitucinį susitvarkymą ar net jo pradžią. Be to, ši programa turi nurodyti tai, kas yra vyriausybės tremtyje siūloma krašto žmonėms jų politinių, visuomeninių bei ūkinių teisių apimtys prasme. Pastarieji programos punktai yra būtini aiškiam abipusiam supratimui tarp vyriausybės tremtyje ir tautos kamieno krašte. Taipgi jie yra reikalingi vyriausybei tremtyje gauti krašto žmonių pasitikėjimui bei paramai.

Prie tokių klausimų, kurie nurodytais pagrindais turėtų būti sprendžiami nepriklausomybinėje programoje, priklausoma mano nuomone, šie:

1. Lietuvos pilietybės pripažinimo pagrindai. Šios problemos sprendimas programoje turėtų padėti racionalizuoti tautos nusistatymą centriniu šandieninėje Lietuvoje klausimu: kas iš dabartinių Lietuvos gyventojų priklauso Lietuvai, kas yra joje ateivis ir turėtų būti laikomas užsieniečiu, pageidaujama ar nepageidaujama Lietuvoje.

Nuosirdžiai sveikinu iš mano naujosios misijų tėvynės! Visas kraštas — Rwanda — yra 1.500 m virš jūros lygio. Mūsų misija yra 1.800 m augštumoje. Vietiniai krikščionys (jų yra apie 50%) mane labai šilta priėmė ir padarėsiu padovanoti 5 kukurūzus, jų sunkaus darbo vaisius, nes jie pragyvena iš savo mažų sklypelių, kuriuos apdirba vien rankomis ir primityviu kauptuku. Gyvena kukliose trobose, pastatytose iš molio ir karvių mėšlo (jų "cementas"); vaikšto visad basi, kad ir šaltame lietuje; miega ant žemės, ant šakų ir žolių. Labai ramūs žmonės (išskyrus jų šokių); ramiai kalba, ramiai vaikšto, ir visas jų būdas rodo taikingą nuotaiką.

Problema yra vanduo: ne kad jo čia nebūtų, bet nevysi gali gyventi arti ežero arba upės, todėl jie turi jo iš kažkur atsigaubti daugiausia motiniams puodais ir galvos. Motinos dar nešasi savo vaikučius ant kupros, prištus ožkos kailiu.

Baltiesiems gyventojams jie labai rezervuoti, bet misijonieriam jie nuosirdūs ir jais pasitiki.

Jų kalba yra labai sudėtinga ir sunki. Pvz. žodėlis "vienas" gali būti išreikštas 30 skirtingų formų — tai priklauso nuo to, ar jis derinasi su daiktavardžiu, įvardžiu ar būdvardžiu; net ir su veiksmažodžiais turi

2. Atsakomybės prieš Lietuvos įstatymus pagrindai. Šios problemos sprendimas programoje turėtų padėti iš anksto sureguliuoti elgesio su okupantų kolaborantais principus — uždaryti kelius galimom tarpusavio žudynėm, sąskaitų suvedinėjimui bei aplamai kerštavimui.

3. Pagrindinės Lietuvos piliečių teisės. Čia būtų nurodoma, kad visos tarptautiniuose žmogaus teises liečiančiuose dokumentuose deklaruotos žmogaus teisės bus realiai garantuotos Lietuvos piliečiams, o, be to, ir tai, kad tos teisės, kuriose Lietuvos piliečiai naudojami jau šiandieną (nemokamas gydymas bei švietimas, apmokamos atostogos, aprūpinimas pensijomis ir pan.) ne tik nebus sustaurointos, bet dargi palaipsniui plečiamos. Specialiai reikėtų pabrėžti ir piliečių teisę į asmeninę bei grupinę iniciatyvą ūkinės bei visuomeninės veiklos srityse, vengiant spresti dabartinių Lietuvos ūkinių įmonių bei organizacijų likimą, kurį galima bus demokratiniu būdu išspręsti atgavioje laisvės Lietuvoje. (Asmeninės iniciatyvos pripažinimo sąlygose neišvengiamai turės pasikeisti ir valstybinių ūkinių įmonių gamybinės bei komercinės veiklos pagrindai).

4. Tautinių Lietuvos mažumų teisių pagrindai.

5. Religijos, įsitikinimų, informacijos, kūrybos, kelių ir pan. laisvės deklaravimas.

6. Už Lietuvos ribų gyvenančių lietuvių teisių Lietuvoje pagrindai ir jų interesų gynimo bei paramos jiems teikimo svetimos šalyse principai.

7. Pageidautini valstybinių Lietuvos sienų pakeitimai.

8. Pareiškimas Lietuvos pozicijos Rytų Prūsijos klausimu.

Pastarieji du punktai turėtų būti formuluojami arba iš anksto susitarus dėl jų turinio su atitinkamų kraštų autoritetiniais atstovais iševioje, arba kaip pagrindas tokiems susitarimams pasiekti atitinkamų derių eigoje.

Rengti nepriklausomybės siekimo bei įtvirtinimo programą reikia pradėti nedelsiant ir ne laukiant netgi vyriausybės tremtyje sudarymo. Man labai malonu konstatuoti, kad 1977 m. VLIKo seimas priėmė rezoliuciją ir šiuo klausimu, rekomenduodamas 3-me punkte VLIKo tarybai ir valdybai sudaryti iš kvalifikuotų asmenų specialią komisiją tokiai programai parengti.

Svenčiant 60-tąsias Lietuvos nepriklausomybės valstybės atstatymo metines, yra pats laikas prisiminti, kad Lietuvos valstybingumas, nors ir buvo smurto keliu likviduotas Lietuvoje, niekad nebuvo visiškai nutrauktas; kad visų mūsų čia iševioje pareiga yra užtikrinti, kad jis ir toliau nepertautų egzistuoti, tvirtėtų, įgytų pagaliau savo pilnatį ir, laiku atėjus, galėtų tapti realiu pagrindu nepriklausomos valstybinės organizacijos atkūrimui pačioje Lietuvoje.

Tai, dėkime pastangas, kad lietuviškoji politinė organizacija iševioje pagaliau pakiltų į valstybinį lygį ir tuo būdu patenkintų pačius esmingiausius politinius lietuvių tautos siekius, atitiktų jos savivarbos jausmą, pajęgtų spresti dabartines ir ateities tautai lemtingas istorinės reikšmės uždavinius.

Lietuvio misijonieriaus laiškas

Nuosirdūs Ruandos gyventojai, bet gyvena labai vargingai

Daugelis teturi keletą purvinų skudurų, kuriais apsidangsto. Kasdien jie keliauja keletą valandų, kol pasiekia mokyklą, kuri tėra didesnė troba, irgi pastatyta iš molio ir karvės "cemento". Į mokyklą vaikučiai nešasi vandenį — tai jų pusryčiai ir pietūs! Kaip minėjau, jie tegali vieną kartą per dieną valgyti, nes nėra iš kur paimiti daugiau to maisto. Jų kukliose trobose nėra spintos su maisto atsargomis: vien tik tai, ką duoda žemės sklypelis, yra visas jų turtas. Jeigu oras palankus, gerai, kitaip turi žolę valgyti...

Be nežiūrint viso to, jie išgyvena su nuostabių kilnumu savo neturtą: tuomet ir skudurai tampa puošniaisiais drabužiais. Aš myliu šią tautą. Ir kai jų skurdžiose trobose laikau šv. Mišias, dar labiau patiriu, kad tikroji Dievo šventykla yra Jo vargšų širdys.

Kun. Hermanas Schulz, Pairois Musha, B.P. 266 — Kigali, Rwanda (Africa).

Man vis spaudžia širdį, matant tiek daug vaikučių, kurie turi gyventi baisiame skurde.

FLYNN'S gėlių krautuvė (savininkai latviai)

Gėlės įvairioms progoms. Pristatoma 2 kartus į dieną į visas ligonines ir laidotuvių namus. Savininkė DIANA WALTERS pataria ir su tvarko gėles vestuvėms.

Adresas: 139 Roncesvalles Ave, Toronto, Ont. M6R 2L2. Tel. 534-2424

A+A

JUOZUI MOCKUI mirus,

jo žmonai GENOVAITEI, dukrai DALIAI su šeima liūdesio valandoje reiškiamame nuosirdžiu užuojautą —

V. P. Gudaičiai

J. B. Maziliauskai

Ignas Slabšinskas

Šiandieninė Lenkija

"Kas dirba, neturi laiko užsiniš Lietuvos žmonės. Šiuo sakiniu V. Vokietijos žurnalas "Bunte" pradeda savo korespondento gan plačią šiandieninės Lenkijos gyvenimo apžvalgą; pirmiausia sustodamas ties dideliu darbininkų susirinkimu Varšuvos aikštėje, kurioje matyti dešrelių, arbatos ir degtinės kioskai. Senos pilies aikštę užpildė beveik 100.000 darbininkų. Jų pasikalbėjimo tema sukosi apie asmeninius bei šeimos vargus. Pagrindinio kalbėtojo balsas "plerpia" garsintuve: kalba išsilavinęs kasyklų darbininkas, pirmasis valstybės pilietis Edvardas Gierikas — generalinis Lenkijos darbininkų partijos sekretorius. Vietoje klasių kovos jis prašo tautiečių daugiau dirbti, nes priešingu atveju jie pateks į ekonominius sunkumus. Pasibaigęs propagandinei kalbai, minia pradėjo ploti ir net džiaugsmingai šaukti.

Tai trumpas įvykis iš 1977 m. gegužės mėn. 1 d. įvykusios šventės Lenkijos sostinėje.

E. Gierikas vengia savo kalbose stipresnių žodžių. Mat, Lenkija yra dėkinga už šiandieninį gyvenimo lygį ne normoms, ūkiniams komunistinėms biurokratijos planams, bet gyventojų apskurimui. 33 milijonai lenkų dirba tariamai socialistiniame krašte. Jie turėtų žymiai mažiau mėsos ir autovežių, jeigu komunistų partija uždraustų laisvo ūkio sistemą.

Tai tik dalis teisybės: vadovaujantieji socialistai turi būti dėkingi mažiems, privatiems ūkiams krašte ir milijardams paskolų stiprios valiutos kraštuose. Pirnfoje vietoje stovi V. Vokietija. Nenuostabu, kad Gierikas ir kancleris Schmidts mielai susitinka, nes Bonnos atstovas turi pinigų, kurių Varšuva yra labai reikalinga. Gierikas Vokietijos kanclerį aplanko ir jo privačiuose namuose.

Keistas Lenkijos ūkis: 40% ūmonių priklauso privatiems savininkams, žemės ūkis — net 80%. Tačiau socialistinis planavimas neaplenkė ir Lenkijos ūkininkų.

Prieš karą Lenkija eksportuodavo save žemės ūkio gaminius, nes krašte ūkininkų pagamintų prekių būdavo perteklius. Šiandien Lenkijai stinga maisto, kurio reikia net importuoti.

Salia melės nuosavybės lenkai didelę pagarbą reiškia doleriui. Už jį Lenkijoje galima vis-

ko nusipirkti, pradedant konjaku, amerikietiškom cigaretem ir baigiant lenkišku "Fiatu". Turint zlotų, autovežimio reikia laukti dvejus metus, o su doleriais "fiatuką" gausi tą pačią dieną. Taip pat su doleriais galima keliauti ir į Vakarų pasaulį.

Zinoma, ir nežinomais kanalais doleris pasiekia Lenkiją iš JAV-bėse gyvenančių lenkų. Valstybė "užmerkia" akis, nes tvirta valiuta padeda ekonominiui valstybės gyvenimui.

Neužtenka privačiai gaunamų dolerių ir užsienio paskolų ūkiniam Lenkijos gyvenimui. Dar ir šiandieną cukrus yra normuojamas, o prie mėsos krautuvių stovi ilgiausios žmonių eilės. Tik pusė Lenkijos šeimų turi televizijos priimtuvus, kas penkta šeima — šaldytuvą ir 50% radijo priimtuvus. Privačių autovežių Lenkijoje tik pusė milijono, t.y. 14 tūkstančių gyven-tojų.

Kaip lenkai gyvena? Labai paprastas atsakymas — darbu vadinamoje juodojoje rinkoje. Jeigu pvz. sekretorė raštinėje per 8 val. parašo 10 laišku, tai vakare savo namuose už JAV dol. nemažiau 100. Panašiai yra su kirpėjais. Jie kirpykloje tik "praleidžia" laiką, o vakarais savo namuose dirba "išsiuose", kirpdami vyrus ir dėdami pusmetines šukuosenas moterims.

E. Gierikas gerai žino, kad įsakyti daugiau dirbti negali, o tik prašyti. Jis nenori sekti Gomulkos pėdomis ir susilaukti Gomulkos likimo, kai šis drastiškai pakėlė maisto kainas. Riaušių maišinimui Gomulka į Dencigą (Gdanską) ir Stetiną pasiuntė tankus. Buvo užmušty, o pats Gomulka neteko valdžios.

Panašaus likimo perrai galėjo susilaukti ir Gierikas, nežymiai pakėlęs prekių kainas. Traktorių gamintojai Varšuvos priemiestyje Ursus griežtai užprotestavo, ištraukdami pabėgius ir net geležinkelio bėgius tarptautinėje Paryžius - Varšuvą greitojo traukinio linijoje. Gierikas, pasimokęs iš Gomulkos, nepasitvėrė tankų ar karių su šautuvais — pasitenkino gaisrininkais ir vandeniu ir tuoj pat grąžino senas prekių kainas. Tačiau užpykusi minia puolė komunistų partijos būstinę. Ir čia Gierikas panaudojo tik šarines bombas ir suėmimus. Bendra vokiečio išvada: vakarietis, atvykęs į Lenkiją, jaučiasi esąs viduryje rytinės Europos.

Sulietuvino K. Baronas

Praktiškiausios dovanos giminėms Lietuvoje

SIUNTINYS 1 — 1978

Nepermatomo nailono gėlėta arba su ornamentais įvairių spalvų, labai populiari medžiaga dviem sukleim: gėlėta arba lygių spalvų "cremple" medžiaga sukleim; dvigubo storio nalloninė skarelė; moteriškas nailono apatinis arba vyriški nailono viršutiniai marškiniai; dvi poros vyriškių arba moteriškių nalloninių arba vilnonių kojinių; 40 anglišių geriausių cigarečių; dėžė šokoladinių saldinių; 1 svaras kavos pupelių; vienai eilutei vilnonė labai gera medžiaga su jaudimu "All wool. Made in England", gali būti šviesios arba tamsios spalvos.

Šio siuntinio kaina su maitu ir persiuntimo išlaidomis

\$195.00

Taip pat dar galima pridėti į šį siuntinį 9 sv. svorio prekių, pavyzdžiui, galima pridėti 4 m. medžiagos, 2.75 m. dirbtinio minko kailio arba kitokių dovanų.

ZEMIAU SIŪLOME KELETĄ PRAKTIŠKESNIŲ IR NAUDINGESNIŲ DALYKŲ:

Dirbtinio minko kailis moteriškam apsiaustu	\$84.00
Jeans "Wrangler", vyr. arba mot. (galima siųsti 4)	42.00
Geresnės rūšies nertinis	32.00
Nailono kojines, vyriškos arba moteriškos	3.00
Vilnonė medžiaga sukleim	24.00
Vilnonė skarelė	11.00
Geresni marškiniai	16.00
Lietisargis (sudedamas)	12.00
Vyriški arba moteriški labai geri pushčiai	34.00
"Crimple" medžiaga eilutei	32.00
Angliška medžiaga eilutei ("All wool. Made in England")	50.00
Geresnė	75.00

Siunčiame įvairius kalkuliatorius ir stetoskopus. Sudarant savo nuostatais siuntinį, reikia pridėti \$28.00 už visas persiuntimo išlaidas. Kiekvieno siuntinio pristatymas yra garantuotas.

Sudarome testamentus, administruojame nuosavybes, persiunčiame palikimus į Lietuvą prekėmis ar pinigais.

BATIC STORES LTD. (Z. Juras)
11 London Lane, Bromley, Kent, BR1 4HB, England. Tel. 01 460 2592

Pasaulio Lietuvių DIENOS

Toronte, Kanadoje,

1978 m. birželio 26 - liepos 4 d.d.

Pasaulio Liet. Bendruomenės seimas

Š. Amerikos lietuvių dainų šventė

Pasaulio Lietuvių Sporto Žaidynės

KITI RENGINIAI: mokytojų studijų savaitė, jaunimo išvyka laivu, literatūros ir muzikos vakaras, susipažinimo balius, užbaigiamasis pokylis Royal York viešbutyje

*Kviečiame ruoštis ir dalyvauti.
Visi esate laukiami!*

Organizacinis PLD Komitetas
1011 College St., Toronto, Ontario M6H 1A8
CANADA

Laukiama apie 1000 sportininkų

Pasikalbėjimas su ŠALFASS pirmininku Pr. Bernecku

— Kokie motyvai skatino Jus per Pasaulio Lietuvių Dienas rengti sporto žaidynes?

— Nors lietuviškas sportinis gyvenimas yra gana gausus, kartas nuo karto reikia ypatingų įvykių, kurie sportinę veiklą stipriai pajudintų. Tuo tikslu ankščiau rengtos sporto rinkinių išvykos į kitus kontinentus davė ne tik mums, bet ir užjūrio tautiečiams apčiuopiamą sportinę bei tautinę naudą.

Prieš porą metų perėmę ŠALFASS vadovybę, manėme, kad 1978 metais bus puiki proga viso pasaulio lietuvių sportininkų susibūrimui, nes sueina 40 metų nuo pirmosios Tautinės Olimpiados Kaupe ir 60 metų nuo Lietuvos nepriklausomybės atstatymo.

Savoje Sąjungoje iškėlė PLS Zaidynių mintį, jau žinojome, kad tuo pačiu metu Toronte gali įvykti dainų šventė ir PL Bendruomenės seimas. Manėme, kad lygiagrečiai rengiama mūsų šventė nebus konkurentė kitoms ir dargi pakels visų tų renginių reikšmę. Jau pirmuose pasitarimuose su būsimais dainų šventės rengėjais siūlėme visiem trim renginiams duoti bendrą vardą ir koordinuoti programas. Dabar, kaip žinote, susijungėm su kitų renginių organizatoriais bendrai Pasaulio Lietuvių Dienų ruošai. Taigi, mums paskelbus sportines žaidynes, PL Dienų minties dar nebuvo.

— Kokiame sporto šakose suvažiuos lietuvių sportininkai varžytis, iš kur ir kiek jų laukiama?

— Bus varžomasi visose mūsų šiuo metu puoselėjamosiose sporto šakose, būtent: krepšinyje, tinklinyje, lengvojoje atletikoje, futbole, lauko tenise, stalo tenise, plaukime, šaudyme, golfe, šachmatuose. Žiemą jau įvyko slidinėjimo varžybos, kurias laikome PLS Zaidynių dalimi.

Laukiame tūkstančio dalyvių. Aišku, gausiausiai jų bus iš Š. Amerikos, bet atvyks ir iš Pietų Amerikos bei Australijos. Iš pastarosios jau užsiregistravo 75 sportininkų delegacija.

Pastebėtina, kad nevisi, kas tik nori sportuoti, galės Zaidynėse dalyvauti. Čia, kaip ir panašiuose sporto įvykiuose, dalyviai turės išpildyti nustatytas kvalifikacines normas, kad sportinis lygis atitiktų mūsų sportininkų pajėgumo vidurkį. Taigi, norintiems dalyvauti, dar prieš Zaidynes reikės gerai pasitempti.

— Kurie vadovai įeina į pagrindinį PLS Zaidynių organizacinį komitetą? Kas bus teisėjais per varžybas?

— Esame sudarę plačią Zaidynių ruošos organizaciją. Vieni tvarko administraciją: patalpų parūpinimą, lėšų telkimą, informaciją, dalyvių globą, parengimus, varžybų tvarką, saugumą ir t.t.; kitiems priklauso varžybinių taisyklių bei tvarkaraščių sudarymas, teisėjų parūpinimas ir pačių varžybų pravedimas — tai sporto specialistų darbas. Visų organizatorių pavardžių čia neįmanoma sužymėti. Tiesioginėje Zaidynių ruošoje jau dirba gal net šimtas asmenų.

Varžybų teisėjai privalo būti tokiais pripažinti atitinkamų sporto organizacijų Kanadoje ir JAV. Deja, nedaug tokių yra lietuvių, dėlto reikės daugiausia pasiklausti kanadiečių.

— Kur visi sportininkai apsigyvens, nakvos?

— Sportininkų nakvynėms esame užsake Toronto universiteto bendrabutį, Etobicoke priemiesčio (ten kur vyks dauguma varžybų) viešbutį "Holiday Inn" ir kitus. Dalyvių iš užjūrio globosime išskirtinai. Rūpinamės, kad bent dalis, galėtų apsigyventi lietuvių šeimose.

Mūsų jaunimo suvažiuojamose pasitaiko nemalonių išdaigų. Šį kartą tikimės jų išvengti, nes visose pagrindinėse apistojimo vietose budės specialūs pareigūnai.

— Ar bus duodamos pašalpos iš Australijos, P. Amerikos, Europos atvykusiems sportininkams?

— Taip, užjūrio dalyviams esame pažadėję piniginę paramą, kurios dydis priklausys nuo atstumo, kraštų pajėgumo ir,

žinoma, surinktų lėšų.

— Ar numatomi pažymėjimai, medaliai, dovanos pasižymėjusiems sportininkams varžybose?

— Kiekvienos varžybinės grupės pirmųjų trijų vietų laimėtojai bus apdovanojami aukso, sidabro ir bronzos spalvų PLS Zaidynių medaliais, kaip įprasta panašiose žaidynėse. Visi varžybų dalyviai galės gauti įrašą registracijos kortelėje.

— Kas padengs sporto žaidynių išlaidas — bendras PLD iždas, ar PLSZ komitetas?

— Taip visų Pasaulio Lietuvių Dienas sudarantių renginių yra pasirašytas susitarimas. Pagal jį, visos aukos, bendrų renginių (didžiojo balius ir banketo) pajamos eis į bendrą PL Dienų iždą, iš kurio bus padengtos patvirtintuose biudžetuose numatytos išlaidos, viršijancios tų renginių pajamas. Tikslai dainų šventės koncerto pelnu nebus dalinamasi su kitais. Pajamų iš pačių Zaidynių daug negalime tikėtis, tad esame pagaminę suvenyrų, ruošiamės parengimus, organizuojame loteriją, nes lėšų iš PLD izdo neužteks. Noriu pastebėti, kad nei kelionės, nei kitokios išlaidos sportininkams iš Š. Amerikos ne tik kad nebus padengtos, bet jiems reikės užsimokėti ir varžybinius mokesčius. Kaip matote, mūsų bendruomenėje labiau apsimoka dainuoti, negu sportuoti!

— Aciu Pr. Berneckui už informacijas.

J. Karka,
PLD informacijos komisijos pirmininkas

Prof. VYTAUTAS VARDYS, vienas iš Baltistikai Puoselėti Draugijos steigėjų, pirmininkų bei aktyvių darbuotojų. Jis dalyvaus baltistikos konferencijoje Toronte š.m. gegužės 11-14 dienomis

Reikalaukime laisvės Lietuvai

JURGIS JANUSAITIS

Laisvajame pasaulyje gyvenantiems lietuviams yra skirta ypatinga misija — visur ir visada skelbti okupanto užmojus sunaikinti lietuvių tautą ir reikalauti laisvės Lietuvai. Juk kokia gyvenimo ironija — mažytės Afrikos ir Azijos tautelės tampa savarankiškomis valstybėmis, priimančios lygiu balsu ir Jungtines Tautas, tuo tarpu Lietuva ir kitos Pabaltijo valstybės, buvusios nepriklausomos, turinčios ilgą, garbingą istorinę praeitį, atiduotos okupanto maionei. Net nedrįstama viešose diskusijose suminėti jų vardą, kad nebūtų užrūstinta imperalistinė, komunistinė Rusija. Tai šio šimtmečio didžioji žmonijos gėda ir nelaimė.

Tokiose sąlygose nesitikėjime, kad už mus kas keltų balsą. Nesitikėjime, kad atsirastų gerširdžių užtarėjų ir mūsų tautos problemas gins. Mes turime visokiais galimais būdais drumsti didžiųjų ramybę, reikalauti, kad jie ir mūsų tėvynės problemas atsimintų, kaip jas atsimena ir gina Azijoje ir Afrikoje.

Mūsų pajėgumas ribotas, sąlygos nedėkingos, tačiau progų pakelti balsą atsiranda. Vasingtone organizuotos jaunimo demonstracijos, žygis į Jungtines Tautas, demonstracijos vaduojant Simą Kudirką ir kiti žygiai duoda progos iškelti pavergtos Lietuvos problemas.

Tokiais atvejais atskuba didžioji spauda, televizija, radio komentatoriai ir pan. Spaudoje pasirodo Lietuva liečiantys straipsniai. Valstybininkams primenama jų atsakomybė už tautų laisvę. Tad reikalaukime Lietuvai laisvės dažniau, organizuotiau.

Vien mūsų veiksmų lankymosi Vasingtone ir pasikalbėjimo su senatoriais, kongreso nariais negana. Reikia, kad mūsų tautos problemas žinotų visas pasaulis.

Tokių progų turime. Atsimeiname, kai į tautinių šokių šventę atsilankė prezidentienė. Susilaukta dėmesio spaudoje ir televizijoje. Tačiau daug daugiau dėmesio susilaukė keletas studentų demonstrantų, kurie su plakatais pasveikino viešnią, prašydami, kad ji primintų prezidentui Lietuvos tragediją.

Siais metais Kanadoje, Toronte, birželio 26 — liepos 4 d. d. bus didinga mūsų tautos dalies, gyvenančios laisvajame pasaulyje, demonstracija. Į Pasaulio Lietuvių Bendruomenės seimą iš viso pasaulio

suvažiuos rinkti lietuvių atstovai. Į dainų šventę suvažiuos vyresniųjų ir jaunųjų apie 1600 choristų. Į laisvojo pasaulio sporto žaidynes iš viso pasaulio atvyks per tūkstantį sportininkų. Į visus tuos renginius, tikimasi, suvažiuos apie 12-15 tūkstančių žiurovų.

Ar tai ne jėga, galinti prabilti ir už savo tautos laisvę? Tai pati geriausia proga parodyti laisvajam pasauliui ir taip pat okupantui, kad lietuvis išlieka kovingas, gyvas ir savo tikslu — laisvės Lietuvai neatsisakė ir neatsisakys. Išeivijos lietuvių vieningai pasisakys ir už pavergtos tėvynės sūnus ir dukras, kuriems atimta teisė laisvai gyventi, mąstyti, kalbėti.

Stai kur mūsų didysis uždavinys! Bet kokių būdu Toronte Pasaulio Lietuvių Dienos proga galėtume reikalauti laisvės Lietuvai?

Tiems renginiams tvarkyti yra sudaryti komitetai. Tačiau vyriausias PLD komitetas turi nedelsdamas paruošti planą, kokių būdu Kanadoje, Toronte, būtų galima surengti ramia, kultūringa, bet įspūdinga ir didingą demonstraciją šiuo — mes reikalaujame teisingumo ir laisvės Lietuvai! Taip pat reikėtų parūpinti dar keletą šukių, kurie liudytų okupanto užmojus naikinant lietuvių tautą.

Tokia demonstracija galėtų būti vienos dienos vakarą. Eiseina su žvakėmis galėtų pasiekti Toronte esantį žuvusių paminklą. Ten padedamas vainikas, pasakomos trumpos kalbos.

Demonstracijon turėtų būti pakviesti Kanados valstybininkai, radio, spaudos televizijos atstovai. Kalbas galėtų pasakyti Kanados politikai. Detalės, žinoma, turėtų būti paruoštos demonstracijos organizatorių.

Eisenoje galėtų dalyvauti tautiniai drabužiais apsigėrę su choristais, uniformuoti sportininkai ir visuomenė. Tai sudarytų tikrai įspūdingą, prasmingą demonstraciją. Reikia manyti, kad toks žygis už Lietuvos laisvę nuskambėtų ne tik Kanados spaudoje, televizijoje ir radiofonuose, bet galbūt rastų atgarsį ir plačiame pasaulyje bei pasiektų okupuotą Lietuvą.

Toks žygis neturėtų būti persunkus. Juk laisvę gyvename ir esame tautos pareigoti kalbėti jos vardu. Tad kalbėkime, kai yra gera proga. Atsisakykime bent porai valandų asmeninių malonumų, pažmonių ir junkimės į bendrą žygį už savo tėvynės laisvę.

Pašto ženklų paroda

Kanados paštas 1978 m. sausio 18 d. išleido pašto ženklą 12 centų vertės pagarsinti tarptautinei filatelijos parodai, kuri įvyks š.m. birželio 9-18 d.d. Toronte. Pašto ženklas yra reprodukcija brangiausio Kanados pašto ženklo, išleisto 1851 m. Tai du pašto ženklai be perforacijų su karalienės Viktorijos atvaizdu. Viršuje — užrašas "CAPEX '78".

Originalas šio pašto ženklo yra Otavos pašto muzėjuje. Kai paskutinią kartą šis p. ženklas pasirodė varžytynėse, už jį buvo gauta \$50.000.

Tarptautinė p. ženklų paroda "CAPEX '78" paminės 100 metų Kanados įsijungimo į Tarptautinę Paštų Uniją. Šią parodą rengia Kanados filatelistų draugija. Ją globoja tarptautinė filatelistų federacija. "CAPEX '78" bus Kanados istorijoje didžiausia ir svarbiausia iki šiol buvusi filatelijos paroda.

Pirmą kartą tarptautinė filatelijos paroda Kanadoje įvyko 1951 m. "CAPEX '78" paroda bus jau antroji Kanadoje. Trečia tarptautinė filatelijos paroda galės vėl būti surengta Kanadoje (remiantis tarptautinės filatelistų federacijos nuostatais) tik po 10 metų.

"CAPEX '78" paroda įvyks Kanados parodos patalpose Toronte ir užims 20.000 kv. pėdų plotą. Dalyvaujančių šioje parodoje filatelistų pašto ženklai ir vokai bus sugrupuoti specialiuose rėmuose, į kurių vieną tilps 16 p. ženklų albumo lapų. Tokių rėmų iš viso bus 3.500. Norinčių dalyvauti šioje parodoje buvo tiek daug, kad jie būtų užpildę 4.500 rėmų. Todėl daug filatelistų negalės dalyvauti, o kitiems rėmų skaičius bus sumažintas.

Toronto lietuvių filatelistų draugijos pirm. P. Barbatavičius dalyvaus su Lietuvos pašto

ženklais, bet vietoj 6 rėmų p. ženklams išstatyti gavo tik 3. Tarptautinėje p. ženklų parodoje gali dalyvauti tik tie, kurie yra laimėję sidabrinį medalį tautinėje parodoje. P. B. tautinėje parodoje "Stampex" yra laimėjęs jau 2 sidabro medalius: 1976 m. — už Lietuvos pirmuosius p. ženklus, vad. baltuosius; 1977 m. — už Lietuvos oro p. ženklus.

Kanados pašto ministerija "Capex '78" proga planuoja išleisti daugiau specialių p. ženklų. Filatelistai galės įsigyti įvairių suvenyrinių unikatų, paruoštų "Capex '78" parodai.

"Capex '78" parodoje dalyvaus 28 valstybių pašto ministerijos, kur bus galima nusipirkti tų valstybių p. ženklų. Be to, kaip visuomet, tokiose filatelijos parodose, dalyvaus net 105 filatelijos prekybininkai iš viso pasaulio.

Toronto ir Kanados filatelistai turėtų tokia rėta proga išnaudoti ir tą parodą aplankyti, nes bus galima pamatyti geriausius ir rečiausius filatelinius rinkinius iš viso pasaulio. K. K.

Tarptautinės pašto ženklų parodos proga išleistas pašto ženklas

PARDUODAME LIETUVIŠKUS SŪRIUS, estišką duoną. Didelis mėso gaminių pasirinkimas. SUPERIOR SAUSAGE CO. 1004 Dundas St. West, Toronto. Tel. 531-8422

Hamiltono teatro "Aukuras" nariai ruošiasi naujam veikalui — susipažįsta su jo turiniu. Iš kairės pirmoje eilėje: Teresė Kalmantavičienė, Marija Kalvaitienė, režisorė Elena Kudabienė, Kęstutis Kalvaitis, Vida Juozaitytė; antroje eilėje: Dalia Jonikaitė, Ina Kudabaite, Danutė Kudabaite

Mokytojų studijų savaitė

Lituanistinių mokyklų mokytojų ir jaunimo studijų savaitė 11 metų buvo rengiama Dainavos stovyklavietėje. Šių savaitinių rengėjų buvo JAV LB švietimo taryba, kurios pastangomis buvo kviečiama mokytojų studijų savaitės vadovybė ir su JAV Lietuvių Fondo finansine parama nugalimos finansinės problemos. Šiose studijų savaitėse, nors ir nedideliais kiekiais, dalyvavo ir Kanados lituanistinių mokyklų mokytojai. Mokytojų studijų savaitės programos pagrindinė lituanistinių mokyklų problema, o susirinkęs jaunimas buvo įtraukiamas į tautinių šokių, lietuvių kalbos ar tautodailės kursus. Lietuvių organizacijose veikiantis ir pedagoginiam darbui besiruošiantis jaunimas visada buvo ir yra laukiamas mokytojų studijų savaitėje.

Sunkiai iš anksto pravedama dalyvių registracija rengėjams ne kartą sudarė daug netikrumo ir rūpesčių, kaip kad praėjusiais metais, nežinant ar stovykla įvyks, ar neįvyks, belikus tik dviem savaitėm iki stovyklos pradžios. Norint šių painiavų išvengti, š.m. sausio pradžioje buvo išsiuntinėta anketa visoms lituanistinėms mokykloms, prašant pasisakyti dėl dalyvavimo mokytojų studijų savaitėje ir duodant pasirinkimą tarp Dainavos ir Kennebunkporto vietovių. Gavus daugumos atsakymus, pasirodė labai menkas užsilaikavimas studijų savaitėje dalyvauti. Dėl 17-23 dalyvių Kennebunkporte ar Dainavoje studijų savaitę surengti praktiškai neįmanoma. Pradėjus jįskoti nedalyvavimo priežasčių, pasirodė dvi pagrindinės šios veiklos kliūtys: atostogų sunaudojimas Pasaulio Lietuvių Dienoms Toronte ir LSS VI tautinei skautų stovyklai, kurios laikas sutapo su reguliariu mokytojų studijų savaitės laiku Dainavoje, pastoviai skiriamu ir nekeičiamu. Beliko geriausia išeitis derintis prie Pasaulio Lietuvių Dienų Toronte, prie jų jungiant mokytojų studijų savaitės programą, sudarant sąlygas lituanistinio švietimo darbuotojams bei jaunimui iš visų pasaulio kraštų dalyvauti mokytojų studijų savaitėje ir Pasaulio Lietuvių Dienose.

Tokiam planui pritariant PLB, JAV LB ir Kanados LB vadovybės, mokytojų studijų savaitės dienos buvo parinktos š.m. birželio 27, 28, 29 ir 30. Po jų bus galima dalyvauti Pasaulio Lietuvių Dienose. Dalyvaujančioms sporto žaidynėse yra skiriamos vakarinės sesijos. Tokios mokytojų studijų savaitės rengimą labai paskatino Kanados LB švietimo komisijos noras šią savaitę rengti Toronte (pirmą kartą Kanadoje) kartu su JAV LB švietimo taryba. Abiem institucijom nutarus bendrai rengti XII JAV ir Kanados mokytojų studijų savaitę, jos rengimo planai bei programa buvo aptarti lituanistinių mokyklų mokytojų suvažiavime Toronte ir Kanados LB švietimo komisijos posėdyje š.m. kovo 18 d., dalyvaujant ir JAV LB švietimo tarybos pirm. Br. Juodeliui.

Kanados LB švietimo komisija pasiėmė tvarkyti visus techninius studijų savaitės rengimo darbus, jiems vadovauti pasikviesdama L. Tamošauską, buvusį ilgametį Kanados LB švietimo komisijos pirmininką. Mokytojų studijų savaitės programos sudarymas, paskaitininkų kvietimas ir informacija atiteko JAV LB švietimo tarybai. Visus pasiruošimo darbus abi institucijos veda pilnu tempu. Kanados LB švietimo komisija jau užsakė 50 kambarių Toronto universiteto bendrabučiuose labai prieinama kaina. Čia vieno asmens kambarys su pusryčiais septynioms dienoms kainuos apie \$70, o imant dviem su dviguba lova išeis apie \$55 asmeniui už savaitę. Neribotas vietų skaičius yra gaunamas prabangiam "The Royal York" viešbutyje, kur vienos lovos kambarys dienai kainuos \$34, o dviejų lovų (dviem) kambarys — \$40. Visos rezervacijos turi būti atliktos mėnesį prieš datą, neveliau gegužės 26 d. Rezervacijos Toronte universiteto bendrabučiuose, įmokant pusę pinigų už savaitę, atliekamos pas L. Tamošauską, 236 Dovercourt Road, Toronto, Ont., Canada, M6J 3E1, kartu pridėdant ir \$5 asmeninių registracijos mokesčių, reikalingą bendrom studijų savaitės išlaidom padengti. Visi prašomi paskubėti, nes kambarių universitete tikrai pritrūks. Maitintis (be pusryčių universitete) kiekvienam teks individualiai. Mokytojų studijų savaitės posėdžiai vyks "Royal York" viešbučio patalpose, kur valgytojams bus padarytas grupinis papiginimas. "The Royal York" viešbučio rezervacijos atliekamos rašant tiesiai: The Royal York, Reservation Manager, 100 Front St. West, Toronto, Ont., Canada M5J 1E3. Mokytojų studijų savaitės registraciją bus galima atlikti pradedant studijų savaitę birželio 27, antradienį, nuo 9 iki 10 v. ryto, "Royal York" viešbutyje.

XII-jai mokytojų studijų savaitėi numatyta labai plati ir įdomi programa su žymiais pasikaitininkais, grupinėmis diskusijomis. Visi lituanistinio švietimo darbuotojai ir šiam darbiui besirengiantis jaunimas kviečiami dalyvauti XII JAV ir Kanados mokytojų studijų savaitėje Toronte š.m. birželio 27-30 dienomis.

Kanados ir JAV LB švietimo vadovybės

Pastaba. Papildomai pranešama, kad mokytojų studijų savaitėi iš Toronto un-to bendrabučio vedėjo gautos tikslios kainos, būtent: vyrams (po vieną kambarį) — \$66 asmeniui ir savaitę, moterims bei šeimoms (kambariai po 2 lovas) — po \$44 asmeniui. Adresai: vyrai bendrabučio — 73 St. George St., moterų 85 St. George St., Toronte.

Lietuviška baldų dirbtuvė Toronte

Daromi nauji minkšti baldai ir aptraukiami seni PIGIA KAINA. P. LUBYS. Tel. 638-3171, 245-1617

Viešėdami Cikagoje, neužmirškite aplankyti

N. ir J. VAZNELIŲ

Gifts International Inc.

2501 W 71st STREET, CHICAGO, ILL. 60629
Telefonas 471-1424

Čia gausite lietuviškų knygų, plokštelių, odo, medžio dirbinių. Ypač didelis gintaro išdirbinių pasirinkimas.

PAVERGTOJE TĖVYNĖJE

UNIVERSITETO SUKAKTIS
Vilniaus universiteto rektorius Jonas Kubilius, artėjant šios institucijos 400 metų sukakčiai, pateikia plačių duomenų apie vykdomus pasiekimus. „Komjaunimo Tiesos“ 49 nr. paskelbtą pasikalbėjimą jis pradeda ne žiląja universiteto praeitimi, o 1919 m. kovo 13 d. V. Mickevičiaus Kapeuko pasirašytu dekretu, pranešusiu universiteto atgaivinimą Lietuvos ir Gudijos liaudies komisariatarbos vardu. Dėl šio dekreto J. Kubilius teigia: „Taigi, artėjantį universiteto jubiliejų mes pažymime ir kaip socializmo idėjų Lietuvoje pergale...“ Saulėtekio alėjoje bus pastatyta skulptoriaus K. Bogdano skulptūra „Leninas ir Kapsukas“. Pirmasis Vilniaus universiteto istorijos tomas jau esąs išleistas, antrasis baigiamas spausdinti, o trečiasis greit bus įteiktas leidyklai. Meniniams leidiniams atstovaus „Senoji ir naujoji universiteto architektūra“, „Universiteto bibliografija“, „Vilniaus universiteto aktai“. Šiuo metu universitetas turi 16.000 studentų, daugiau kaip 1.500 profesorių bei dėstytojų, kurių eilėje yra 82 mokslų daktarai ir 600 kandidatų. Iš buvusių universiteto absolventų J. Kubilius norėtų gauti istorinės medžiagos — nuotraukų, įvairių dokumentų, aktų, knygų, dienoraščių, prisiminimų. Kalbėdamas apie žymiusius Vilniaus universiteto veikėjus, J. Kubilius jų sąrašą pradeda Z. Žemaičiu, A. Jučiu, P. Pakarkliu, B. Pranskum-Zallioniu, V. Mykoliaučiu-Putniu, užbaigia M. K. Sarbievijum, Adomu Mickevičium, M. Počobutu, Simonu Daukantu.

S. KUDIRKOS FILMAS

Bernardas Saknys, su grupe sovietų turistų viešėjęs JAV, savo išspūdžiusė iš Los Angeles miesto paliečia ir televizijos rodytą S. Kudirkos filmą. „Tiesos“ 84 nr. jis pasakoja apie spaudos konferenciją, kurią Los Angeles metodistų šventovėje suorganizavo Sovietų Sąjungos — JAV bičiulių draugija. B. Saknį nustebo vieno amerikiečio klausimas: „O sakykite, ar tiesa, kad klaipėdiecius prievarta verčia būti įsivėjais?“ B. Saknys rašo: „Net krūptelėjome: tai bent išmislas...“ Tačiau klausimo pateikėjo nepaklūtinai siauru akiračiu, samoningu noru sugadinti mums nuotaiką. Veikia buvo jo gaila — juk tai ne jo kaltė. Prisiminiau vakarykštį televizijos filmą, kurį, kaip pasakojo amerikiečiai, reklamavo kelis mėnesius spauda, pati televizija, jį įtraukė į kai kurių valstybių mokyklų programas... Filmas kupinas klaidų, melo, o jo veiksmas parodytas ir Klaipėdoje. Kokia juoda spalva nudažytas uostamiesčio gyvenimas, žmonių būitis. Žiūrėdamas šį filmą, negalėjau nesijaudinti: juk šiame mieste prabėgo ir mano keletį pedagoginio darbo metai, per juos išvydau didžiulį žmonių entuziazmą gražinant gimtinę, kasdien puošiant ją. Fašistinių okupantų sugriautas, išniekintas miestas atgijo ir suklebėjo...“ Taigi, apie filmą prasišariau tik pusę burnos, nutylint esminius faktus, kad jis vaizduoja ne klaipėdiečių gyvenimą, o lietuvių jūrininko Simo Kudirkos tragediją teritoriniuose JAV pakrančių vandenyse, jo bandymą baigti iš sovietinės vergijos. Kalbėti apie kažkokią klastotę bei melą iš tikrųjų naivu, kai JAV-se yra gyva-

sis šios tragedijos liudininkas S. Kudirkos su savo šeima. B. Saknys teigia: „Filme ne kartą minimas Lietuvos vardas, įpinta net daryta lietuvių kalba. Ir tai padaryta su neapykanta Nemuno kraštui. Tąsok skaudėjo širdį: o kas gi davė teisę tyčiotis iš žmonių, šmeižti juos. Būtent šią akimirą atmintyje atgimė motinos paveikslas, suskambėjo gliautė pavasario balsais, sumarguliuoti rudagalvių baravykų kepurės po sodraus lietaus, sužvilgėjo ryto raišys... Ne, neprilips niekingas melas prie mano gimtinės!“ B. Saknio bandymą baravykų kepurėlėmis ir ryto rasa pridengti nutylėtus faktus tenka laikyti tušiomis pastangomis.

„DOVANA“ ALŽYRE

Sovietiniame kultūros centre Alžyris sostinėje Alžyre atidaryta paroda lankytojus supažindina su lietuvių liaudies meistrų darbais. Rodinius parūpino didžiausias Lietuvoje meno verslų ir suvenyrų gamybinis susivienijimas „Dovana“. Lietuviškus rastių atskleidžia lovatiesės, staltiesės, servetėlės, kilimėliai, diržai. Ypatingo dėmesio susilaukė alžyriečiams nepažįstamas gintaras — gintariniai žiedai, auskarai, karoliai. Panašią parodą šiemet Alžyre jau turėjo ir Gudija. Jas politiniu tikslu rengia Alžerijos ir Sovietų Sąjungos bičiulių draugija.

BYLA VILNIUJE

Mūsikiškę spaudoje jau buvo rašyta apie Vilniuje įvykusią Balty Gajausko bylą. Ji baigėsi pakartotiniu nuteisimu kalėti 10 metų griežto režimo koncentracijos stovykloje ir praleisti penkerius metus tremtyje. Propagandinį rašinį šia tema „Veidas be kaukės“ paskelbė Bronius Bendorius ir Pranas Kenecas „Tiesos“ balandžio 19 d. laidoje. Pagrindinis dėmesys jame tenka pokarinei B. Gajausko veiklai, kai jis priklausė „banditais“ vadinamiesiems Lietuvos partizanams, nors už tai jau buvo nuteistas ir yra atlikęs bausmę. Taigi, B. Gajauskas, nors šį kartą tebuvo kaltinamas antisovietinės medžiagos platiniu, iš tikrųjų buvo teisiama antrą kartą už tą patį pokarinį laikotarpį. Su juo jį vėl susiejo rinkimas bei platinimas medžiagos apie buvusius partizanų vadus, kurie buvo žinomi Duko, Inžinieriaus, Vasaros, Genio, Lapalčio, Lino, Tauro, Vilko, Karvelio slapyvardžiais, registravimas anuometinės partizanų veiklos specialioje kartotekoje. Kitais žodžiais tariant, B. Gajauskas rūpinosi archyvine partizaninės veiklos medžiaga bei jos išsaugojimu Lietuvos istorijai. Dabartinį partiečių vykdymą partizanų pravaržinavimas „banditais“, jų žygdarbių juodinimas niekada neišbrauks istorinio fakto, kad jie, rizikuodami savo gyvybėmis, kovojo prieš Maskvos planus paversti Lietuvą beteisę savo koloniją. B. Gajausko rinkta archyvinė medžiaga niekais paverčia Sovietų Sąjungos ir jai tarnaujančių mūsikių partiečių pasakaitę apie savanorišką Lietuvos įsijungimą raudonosios vergijos imperijon. Partizanų kovos liudija ginkluotą mūsų tautos pasipriešinimą tokioms užmačioms. Tokia archyvinė medžiaga yra didžiausia rakštis Maskvai. Dėl jos B. Gajauskas ir susilaukė antrosios bylos, pakartotinės bausmės koncentracijos stovykloje. V. Kst.

Sovietinių rusų persekiojami bei kalinami lietuviai. Kairėje — ALGIMANTAS BALTRUSAITIS, kalintas 1960-65 m., dešinėje — BALYS GAJAUSKAS, kalintas 25 metus, dabar vėl nuteistas 10 metų lagerio ir 5 metams tremties. Abu kaltinami už tautinę pogrindžio veiklą

PRANEŠIMAS

Hamiltono Lietuvių Namų akcinės b-vės valdyba šaukia metinį visų narių **SUSIRINKIMĄ 1978 metais gegužės mėn. 27 dieną (šeštadienį), 2 valandą po pietų.**

Susirinkimas įvyks Hamiltono lietuvių medžiotojų ir žūklautojų klubo „Giedraitis“ patalpose, York Rd., Caledonia, Ont.

HLN b-vės valdyba

Medžio šaknų skulptoriaus Prano Baltuonio parodoje Detroito 1968. IV. 16. Iš kairės: Pr. Baltuonis, Gintė Damušytė, Kristina Veselkaitė, Jadvyga Baltuonienė

HAMILTON ONT

TAUTOS FONDO Hamiltono apyl. atstovybė pradėjo metinę piniginių rinkliavą. Miestas yra suskirstytas rajonais, tad kiekvieną hamiltonietį jo namuose aplankys rinkėjas. Ne kartą jis bus užklaustas, kuria m tikslui pinigai renkami. Atsakymas — Lietuvos laisvės kovai. Iš surinktų aukų yra spausdinami leidiniai įvairiom kalbom, išlaikomos radio programos, spausdinami E L T O S biuleteniai svetimom kalbom ir t. t. Tad neuždarykite rinkėjui durų ir įteikite bent valandinį savo uždarbį. Už visas aukas TF Hamiltono atstovybė reikiša nuosirdžią padėką.

MOTINOS DIENOS minėjimas gegužės 14, sekmadienį, bus pradėtas Mišiomis AV par. šventovėje 11 v. r. Po pamaldų Jaunimo Centre įvyks akademija. Pagrindinę paskaitą skaitys Kristina Paršytė, o meninę programos dalį atliks „Gyvataro“ vaikų tautinių šokių grupė ir lituanistinės mokyklės mokiniai. Dalyvausime visi ir pagerbime visas gyvas ir mirusias motinas. Milnėjimą rengia KLB Hamiltono apyl. valdyba.

BANKELIS „TALKA“ užbaigė kovą mėn., pasiekdamas \$11.009.632 balansą. Per tris mėnesius padidėjo \$577.783. Narių šėrai sudaro \$9.955, čekių sąskaitos \$891.516, santaupos \$3.796.930, terminuoti indėliai \$4.756.000, registruotų pensijų taupymo planas \$1.080.969. Kapitolo paugimą daugiausia lėmė terminuoti indėliai ir registruotas pensijų taupymo planas, į kuriuos nariai daugiausia nukreipė savo įnašus. Norėdama patenkinti narių pageidavimą dėl terminuotų indėlių ilgesniams investavimui, valdyba nutarė nuo š. m. balandžio 1 įvesti terminuotus indėlius 3 metų laikotarpiui iš 84%. Už vienerių metų terminuotus indėlius dabar „Talka“ moka 8 1/4%. Augščiausias nuosimtis „Talkoje“ gaunamas laikant pinigus registruotų pensijų taupymo sąskaitoje — 9.

Nariams išduota asmeninių paskolų \$581.752, kurios per tris mėnesius pakilo \$9.696. Nekilnojamo turto (pirmųjų morkių) turto išduota \$8.797.893 ir yra išskolinta netoli vieno milijono dol. daugiau trijų mėnesių laikotarpyje. Kredito komitetas vien tik kovo mėn. leido išduoti naujų paskolų \$798.310. Per tris mėnesius gauta pelno \$23.636. Per kovo mėn. „Talka“ įstojo 15 naujų narių, įstojo vienas ir mirė 1 — Jonas Bajoriūnas kovo 4 d. Dabar yra 2098 nariai ir 543 skolininkai.

P A D E K A
Malonu buvo girdėti ir matyti, kad yra tiek daug mielų bičiulių Hamiltone ir Londone, kurie atėjau tie mane sveikatos sukrėtime ir rūpestingai linkėjo gero. Tai suteikė man dvasinio stiprumo, kad net ir sunkiausią ligą būčiau nugalėjęsi. Jūsų nuosirdumas neišdils man iš atminties.

Nuosirdžiai dėkoju visoms ir visiems: už puikias gėles, atvirukus, lankymą, telefoninius linkejimus ir pagalbą, tą vakarą man ir mano vyriui.

Didelį mano padėką ir McMaster Universiteto Medicinos Centro gydomajam personalui už pagalbą ir malonų, nuosirdų rūpestį mano sveikata.

Atleiskit, kad dėl didelio skaičiaus negaliu pavardešius visų išvardinti.

Dara Jankūnienė

Stayner-Wasaga

MOTINOS DIENA. Šių apylinkių lietuvių Motinos Dieną minės gegužės 13, šeštadienį, 6.30 v.v., Staynerje, „Golden Apple“ restorane. Prieš minėjimą bus naujos valdybos rinkimai, o po minėjimo — vakarinė. Visi apylinkių lietuvių maloniai prašomi dalyvauti. Vakarinę užsisakyti iš anksto pas P. Lapavičių tel. 428-2105. T. S.

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje

įsikūręs nuosavuose namuose —

Hamiltono Lietuvių Kredito Kooperatyvas „TALKA“

830 Main Street E., tel. 544-7125 L8M 1L6

Darbo valandos: pirmadieniais - ketvirtadieniais nuo 10 iki 5 val., penktadieniais nuo 10 iki 7 val., šeštadieniais nuo 9 iki 12 val. Liepos - rugpjūčio mėn. ir prieš ilgus savaitgalius šeštadieniais uždaryta. **Nemokama** gyvybės ir asm. paskolų drauda. **Nemokamas** pilnas čekių patarnavimas. **Kapitalas** — virš \$10,000,000.

MOKAME UŽ:
depozitus (P.C.A.) 6%
santaupas 7 1/2%
term. depozitus 1 m. 8 1/4%
term. depozitus 3 m. 9 1/4%
pensijų fondas 9%

IMAME UŽ:
asmenines paskolas 10%
nekiln. turto pask. 9 3/4%

The Marlatt laidotuvių namai ir koplyčia

The J. B. MARLATT Funeral Home, Ltd.

615 Main Street East (East of Sanford)

Telefonas: 528-6303 HAMILTON, Ontario

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

PAVASARIO SVENTE gegužės 21 d. rengia Niujorko Kultūros Židinio. Tą dieną bus pašventintas metalinis stiližuotas kryžius prie pastatų fasado, atidengti penkių Lietuvos kunigaikščių bareljefiniai portretai salėje, iškalti švino skulptoriaus Vytauto Kašubos. Šia iškilme bus galutinai užbaigta Kultūros Židinio statyba. Kryžius ir kunigaikščių portretai kainuos apie \$13.000. Aukojusieji \$500 bus įrašyti paminklinėje lentoje kaip mecenatai, \$100 — kaip garbės statytojai. Oficialioji dalis bus užbaigta pobūviu Kultūros Židinio kieme.

AUKSINĖ KUN. J. RUOKIO KVNIGYSTĖS sukaktį atšventė Sv. Juozapo parapija Waterbury, Conn., vadovaujama klebono kun. J. Vilčiausko. Mišias sukaktuviniškas koncelebravo su penkiais kunigais, giedant muz. J. Beinoriaus vadovaujamam chorui. Vaisės buvo surengtos mokyklos salėje.

MARVIN KITMAN, dienraštyje „The Detroit News“ komentodamas ABC televizijos filmą „Roots“, atskleidęs JAV negrų istoriją, teigia, kad savo „šaknų“ dabar įteigia ir Klevečiai gyvenantis rašytojas Lewis Chesler, kurio protėviai yra kilę iš Lietuvos. Savo veikalą „Suits“ jis jau yra pasiekęs 1798 m.

MILWAUKEE MIESTO MUZEJUS savo salėje įsirengia europietiško stiliaus kaimelį, turėsiantį 17 pastatų, atstovaujančių 32-iem tautinėm grupėm. Jų architektūra priklausys XIX š. pabaigai ir XX š. pradžiai. Baltiečiai gavo vieną trijų kambarių namelį, kurio išorė yra lietuviškos stiliaus. Vainikių iškilimas buvo surengtas baltiečių, lenkų ir rusų nameliams. Šia proga tautinius šokių šoko lietuvių, lenkų, rusų grupės ir lietuvių „Bijūnas“, vadovaujamas S. Mišaišius ir R. Kažemkaitytės. Dalyvavo ir lietuvių moterų kvartetas iš Racine. Baltiečių namelio statyboje ir lietuvių kambario įrengime Kenoshas, Milwaukee, Racine lietuviams atstovauja specialus komitetas: pirm. V. Janušonis, vicepirm. P. Jasionis, L. Plūra, sekr. P. Petrušaitis ir ižd. V. Paukštelis. Namelio statybą lietuvių jau surinko ir muzėjus vadovybei įteikė \$3.000. Europietiškas kaimelis Milwaukee, Wisc., muzėjuje bus oficialiai atidarytas 1980 m. vasarą.

ALGIROD BRAZINSKO Mokslui Remti Komitetas praneša, kad dėl sunkių gyvenimo aplinkybių A. Brazinskas turėjo nutraukti savo studijas universitete, bet jas tęsė sekančiame semestru. Surinkti pinigai laikomi specialioje banko sąskaitoje, išmokami tik mokslo reikalamis pagal universiteto sąskaitas bei kvitus. Komiteto pirm. inž. V. Vidugiris ir ižd. J. Gedmintas ragina visuomenę ir toliau remti A. Brazinsko studijas. Komiteto adresas: ABMR Komitetas, P. O. Box 6093, Torrance, Cal. 90504, USA.

Brazilija

P R E L. PIJUS RAGAŽINSKAS „Mūsų Lietuvos“ balandžio 20 d. laidoje prabilo apie Brazilijos lietuvių chorą. Buvo laikai, kai keturi choralai veikė Sao Paule ir vienas Rio de Zaneire. Šiuo metu tėra likęs vienas Sao Paulo Lietuvių Katalikų Bendruomenės choras, pernai atšventęs savo veiklos keturiasdešimtmetį. Steigiamajį šio choro susirinkimą 1936 m. gruodžio 13 d. susaukė kun. P. Ragažinskas Vela Belos lietuvių mokyklos patalpose. Į naują chorą tada įsijungė apie 20 susirinkimo dalyvių, o jo repetitijos buvo pradėtos 1937 m. pradžioje. Laikiniu choro vadovu tapo mokytojas Feliksas Gajauskas, ką tik atvykęs iš Lietuvos. Po kelių mėnesių šį darbą perėmė ir chorui vadovavo iki išvykimo į JAV 1949 m. muz. J. Stankūnas. Jo darbą tęsė Aleksas Ambrozaitis, 1954 m. išvykęs Kanadon. Porą metų chorui vadovavo iš JAV pakviestas muz. Juozas Strolia. Su jo grįžimu į JAV nebeliko patyrusio chorvedžio. Vėl teko kreiptis į pirmąjį chorvedį F. Girdauską, sutikusi dirbti tik laikinai. Vadovų krizę užbaigė choristas Viktoras Tatarinas, didelis muzikos mėgėjas, dabartinis choro vadovas. LKB choro repertuara sudaro giesmės ir dainos. Prie choro buvo įsteigta ir tautinių šokių grupė, kuriai vadovavo Jadvyga Ambrozaitienė, Juozas Tatarinas ir Jonas Bagdžius. Choras 1938 m. dainavo vynuogių šventėje Jundiai mieste, giedojo šv. Pranciškaus de Witt Mišias Kristaus Valdo šventėje Sao Paulo katedroje, o 1954 m. rugpjūčio 15-17 d. d. surengė lietuvių tautinių dainų bei šokių koncertus Volta Redondos mieste. 1955 m. dalyvaudamas tarptautiniame eucharistiniame koncerte, koncertavo valstybinėje Rio de Zaneiro konservatorijoje. Keletą kartų yra pasirodęs televizijos programose. Dabartinį choro vadovybę, be paties chorvedžio V. Tatarūno, sudaro valdybos pirm. J. Bagdžius, nariai — J. Eimantienė, B. Mazietienė, A. Magila, S. Gervetauskas ir V. Černiauskas.

Argentina

SUSIVENIJIMO LIETUVIŲ ARGENTINOJE valdybos pranešimu, balandžio 4 d. Buenos Aires mieste buvo pradėtos dukart į savaitę vykdomos gimnastikos pamokos moterims, vadovaujamos Antano Andriuskevičiaus. SLA ansamblio tautinių šokių repetitijos vadovauja R. Deveikis, kviečiantis įsijungti ir naujus šokėjus. Balandžio 8 d. I. Simanaušienė pradėjo darbą su vaikais iki 10 metų amžiaus. Jie mokomi lietuviškų dainų, papročių ir tautinių šokių.

Australija

JUNGTINIO BALTIEČIU KOMITETO valdybą Sydnejuje sudaro: latvis pirm. I. A. Birzula, vicepirm. ninkai — estė T. Kroll-Simul ir V. Patašius, estė sekr. L. Looover ir ižd. V. Narbutas. Bendras birželio trėminių minėjimas bus surengtas birželio 11 d. Latvų Namuose. Pagrindiniu kalbėtoju pakviestas plk. V. O. Daiton, dalyvavęs Vietnamo kare.

M. MYKOLAITYTĖ - SLAVENIENE balandžio 22 d. atšventė amžiaus septyniadesimtmetį. Jos pirmą atsiminimų tomą apie brolių V. Mykolaitį-Putiną 1976 m. išleido „Nida“ Britanijos sostinėje Londone. Sukaktuvinišką dabar rašo antrašų tomą.

SYDNEJAUS LIETUVIAI balandžio 23 d. paminėjo savo kapeliono kun. P. Butkaus 40 metų kvičiasdesimtmetį. Iškilmingas Mišias sukaktuviniškas koncelebravo su kunigais P. Vaseriu ir P. Martuzu. Šventės surengimu pasirūpinęs specialus komitetas, vadovaujamas A. Kramiliaus. Gausių sveikintojų eilėse buvo ALB krašto valdybos pirm. prof. dr. A. Kabaila, AL Katalikų Federacijos pirm. J. Laukaitis, savo poeziją skaitė J. A. Jūragis ir M. Slavenienė, AL Fizinio Auklėjimo Sąjungos pirm. A. Laukaitis bei kitų organizacijų atstovai. Padainuota pora paties kun. P. Butkaus sukomponuotų dainų.

GAUSIŲ DALYVIŲ susilaukė metinis „Caritas“ balius, rengiamas kartu su „Dainos“ chorą, balandžio 8 d. Lietuvių Klube Bankstowne. Dalyvavo ne tik Sydnejaus lietuviai, bet ir svečiai iš Kanberos, Wollongongo. Keletą dainų padainavo „Dainos“ choras, diriguojamas vadovo Broniaus Kiverio. Padėkos žodį tarė „Carito“ pirm. kun. P. Butkus, iškildamas simbolinę dovanėlę B. Kiveriui. Kazimieras ir Nadeжда Butkai „Dainai“ įteikė \$100 čekį, o vadovui B. Kiveriui — siidabrinę lėkštę. Savo tradicinę dovaną chorą parėmė ir Edvardas Rašymas.

Britanija

D. BRITANIJOS LIETUVIŲ SAJUNGOS 30-tajame metiniame suvažiavime Londone balandžio 15-16 d. d. dalyvavo 21 atstovas iš 16-ko skyrų. Jie atstovavo 737-niem nariams ir keturiom organizacijom — „Dainava“ ir „LASO vietininkai“, LASO Nottinghamo skyriui ir Bradfordo „Vyčio“ klubui. Suvažiavimas pradėtas mirusio veikėjo a. a. J. Lūžos bei kitų amžinybės išklausavimų tautiečių pagerbimu susipaupimo minute. Sveikino Lietuvos atstovus V. Balickas ir JAV LB kultūros tarybos pirm. J. Gaila, VLIKo atstovs Z. Juras. Metinės veiklos pranešimus padarė valdybos pirm. J. Alkis, ižd. B. Butrimas, tarybos pirm. A. Kučinskienė. Lygiagrečiai buvo prarvestas ir Lietuvių Namų bendrovės akcininkų susirinkimas, kuriam dalyvavo 42 asmenys. Buvo atstovaujama 3.807-niom akcijom, kurių 2.616 priklausė D. Britanijos Lietuvių Sąjungai. Direktoriais išrinkti S. Nenortas ir B. Butrimas. Juos nutarta be papildomų rinkimų įtraukti į DBL Sąjungos valdybą. Pastarosios taryboms suvažiavusieji atstovai išrinko — A. Kučinskienę, R. Sovą, K. Bivainį, J. Levinską ir V. Narbutą.

DISKUSIJOSE PALIESTA keletas aktualių klausimų. Vienas jų buvo skirtas Britanijos lietuvių jaunimui, kuriam yra leidžiamas biuletenis anglų kalba. Jaunimo veikėjo R. Sovos duomenimis, ryšys su jaunimu jau esąs užmegztas, bet 90% jaunuolių nemoka lietuvių kalbos. Kun. dr. J. Sakevičius nusisukdė, kad vienas italas profesorius, pramokęs lietuvių kalbos, norėjo pasišnekti su jaunuoliais lietuviškai, bet tokių Londone nepavyko surasti. A. Jaloveckas, kalbėdamas apie lituanistinį jaunimo seminarą Manchesterio lietuvių klube, priminė nemokamai duotas patalpas ir net maistą. Dalyvių buvo susilaukta apie 60, o j pamaldas atėjo tik 4 mergaitės, nes kiti lošė kortomis. Seminaro dalyvių klube gėrimams išleido net 476 svarus. Diskusijose iškilo ir Vilniaus universiteto sukaktis, kurią sekanciais metais ruošiasi paminėti Londono lenkai. Kadangi tų metų vasarą Britanijoje ir V. Vokietijoje įvyks jaunimo kongresas, jis būtų tinkamas forumas Vilniaus universiteto minėjimui. Pasisakytą už lėšų telkimą V. Vokietijoje veikiančiai J. Glemžos vadovaujamai „Labdarai“, kuri remia lietuvių studentus Lenkijoje bei Suvalkų trikampyje. „Europos Lietuvio“ vinjetė lig šiol puošė trijų Lietuvos miestų herbas. Patvirtintas sumanymas juos pakeisti prapleštu istorinės Lietuvos žemėlapiu, nors prieš tokią mintį buvo pasisakęs vėlonis red. a. a. J. Lūža, grasinamas net pasitraukimu iš redakcijos. Suvažiavimas baigtas rezoliucijų priėmimu ir Tautos himnu.

Jaunieji torontiško "Atžalyno" šokėjai ir Maironio mokyklos mokiniai metiniame koncerte Nuotr. O. Burzdžiaus

ŽIBURĖLIAI mūsų mažiesiems

MOTINOS DIENA

Gegužės 14 man yra labai reikšminga diena — tai Motinos Diena. Per vieną dieną negalima padėkoti mūsų mamoms už viską, ką jos mums padarė. Kai aš duodu savo mamai mažą dovanėlę, nemanau, kad ji gana už visą jos gyvumą. Aš dėkoju savo mamai už viską, bet ir mano mama dėkoja savo mamai. Daug vaikų mano, kad turėtų būti vaikų diena, bet mes, vaikai, nepadarom tiek daug, kiek tėvai. Kai aš sergu, mano mama neina į darbą, bet su manim būna namie. Jeigu neturėčiau mamos, aš ir džiaugsmo neturėčiau.

Darlenė Sukauskaitė, IX b sk.

Aš manau, kad Motinos Diena yra viena vertingiausių ir net reikšmingiausių dienų metuose. Mes ne tik turėtume žodžiais ir dovanomis padėkoti savo mamai per jos poilsio dieną, bet turėtume pasistengti uoliau dirbti mokykloje ir jai padėti kasdien. Mama, ačiū.

Rimas Budrys, IX b sk.

Motinos Diena yra labai reikšminga. Tą dieną parodom savo mamoms, kad mes labai mylim ją ir dėkojame už kiekvieną dieną jos gyvenime. Motinos Diena yra gegužės mėn. Tas mėnuo yra gražiausias visuose metuose, nes gėlės pra-

KAIP AUGINČIAU SAVO VAIKUS?

Kai aš būsiu mama, auginsiu savo vaikus gerai. Aš mokysiu juos kalbėti gražiai lietuviškai. Mano vaikai turės klausyti manęs. Aš su jais žaisiu visokius žaidimus, jiems priminsiu kada ruošti pamokas. Neleisiu jiems žiūrėti negražių dalykų televizijoje. Neleisiu niekam mušti jų. Mokysiu juos būti mandagiais. Jie negalės mušti kitų vaikų.

Dana Pargauskaitė, IV sk.

Aš auginsiu savo vaikus gražiai ir nelabai daug televizijos leisiu žiūrėti. Kartais pabarsiu juos. Su jais sportuosiu ir važiuosiu kartu į tolimus miestus. Norėsiu, kad jie šoktų tautinius šokius. Žaisiu su jais. Jie turės būti labai drausmingi. Aš jiems skaitysiu knygas, padėsiu pamokas paruošti ir vesi juos slidinėti ir plaukyti. Liepsiu pa-

VASAROS PLANAI

Kai ateis vasara, eisiu maudytis į High Park su savo drauge. Mes praėjusią vasarą turėjome draugę, kuri ten dirbo. Ji visada juokavo su mumis, ėjo maudytis ir žaidė kartu.

Dalia Tunaitytė, V sk.

Romuva yra skautų stovyklavietė. Stovykla joje trunka dvi savaites. Ten galima maudytis ir krepšinį žaisti. Kai aš parvažiuoju namo, visi klausia kur buvau. Aš jiems sakau: bu-

Algis Nausėdas, V sk.

Aš rengiuosi važiuoti į "Aušros" stovyklą. Ten galima maudytis ir krepšinį žaisti. Kai aš parvažiuoju namo, visi klausia kur buvau. Aš jiems sakau: bu-

deda augti ir oras atšyla. Gegužės mėnuo tinka mūsų motinoms, nes jų meilė yra graži ir auga kaip gėlės visą laiką.

Virginija Budreckaitė, IX b sk.

Kiekviena diena turi būti Motinos Diena, nes ji moko, augina, draudžia, atleidžia, baudžia. Tai tik keletas žodžių, kurie pasako ką motina gyvenimui duoda. Ar mes jai pinigų duodame už tai? Ne, mes tik galim atgal atiduoti tą meilę, kurią ji mums duoda.

Alvinas Kišonas, IX b sk.

Gegužės mėnesį minime Motinos Dieną. Dėkojame savo motinoms už viską, ką jos mums davė. Jos mums prižiūri, kai sergam, ir padaro mus linksmams, kai esame nusimimusios. Per Motinos Dieną mano tėtė ir aš leidžiame mamai pailsėti, duodame jai gėlių ir korteles. Mes tada einame valgyti į kokią nors valgyklą. Mes jai dėkojame ir leidžiame jai pajusti, kaip ją mylime.

Violeta Stabačinskaitė, IX b sk.

Per Motinos Dieną mamai pasakome ačiū už visas dienas, kiek ji dirbo dėl mūsų. Mes parodom savo motinoms meilę, dėlto nuperkam gėlių, dovanų ir padėkojame.

Robertas Grybas, IX b sk.

dėti man ir nueiti į krautuvę. Aš mylėsiu savo vaikus ir mokysiu juos būti mandagiais. Eisiu į bažnyčią su jais.

Indrė Freimanaitė, IV sk.

Aš savo vaikus tvarkysiu, kad būtų geri. Su jais žaisiu ir leisiu žiūrėti televizijos. Aš su savo vaikais keliausiu ir eisiu filmų žiūrėti. Ne kiekvieną dieną bausiu ir neliupsiu jiems visą laiką dirbti. Mes keliausime kartu į Lietuvą.

Grazina Paulionytė, IV sk.

Aš auginsiu savo vaikus labai gražiai, kad jie išmokytų gerai gyventi. Juos labai mylėsiu, mokysiu virti ir tvarkytis. Bausiu, kai jie darys blogus dalykus. Aš su jais daug žaisiu, sportuosiu ir keliausiu, padėsiu paruošti pamokas ir skaityti. Neleisiu žiūrėti televizijos.

Gailė Jonytė, IV sk.

VASAROS PLANAI

vau stovykloje ir papasakojau viską, kas ten atsitiko.

Paulius Greičiūnas, V sk.

Aš turėsiu naują namą, ir jis bus gražus. Zinau, kad mano šuniukui patiks. Eisiu į kitą mokyklą. Nemanau, kad bus gera, bet eisiu. Aš paliksiu seną namą. Aš dar noriu pabūti sename name todėl, kad ten esu gimusi.

Asta Sukauskaitė, V sk.

AŠ ESU KNYGA

Aš stovėjau ant lentynos, kol mane ėmė ir nupirko. Iš pradžių aš nežinojau kas man atsitiko. Mane nupirko mažą mergaitę, kuri labai džiaugėsi manimi. Bet jai greitai nusibodo skaityti ir numetė mane po stalu. Aš pradėjau verkti. Neužil-

go mane atidavė berniukui, kuris beveik visą dieną mane skaitė, bet man nepatiko, nes mane truputį suplėšė. Mane nusuntė pataisyti ir vėl davė kitiems. Taip aš ėjau ir ėjau. Dabar esu labai sena ir guliu istoriniame muzėjuje.

Rima Zavytė, V sk.

Aš esu kynga, kurią kas nors spausdino. Kiti skaito ir džiaugiasi. Man labai patinka, kai mane skaito, tada aš esu labai laiminga. Žmonės mane apžiūrėję. Man labai nepatinka, kai kas nors ant manęs rašo. Aš turiu labai daug gražių paveikslų. Mane parašė Sofija Jonynienė. Aš turiu daug pasakų. Dabar su diev! Gai vėl kur susitiksime.

Rūta Bacevičiūtė, V sk.

MANO TĖVŲ GIMTINĖ

Toli, toli nuo mūsų krašto yra mažas žemės kampelis, daug kam nežinomas. Šitas kampelis yra mano tėvų gimtinė LIETUVA. Kai aš sakau kam nors, kad mano tėvai gimė Lietuvoje, visi mane klausia, kur yra Lietuva. Visi žino kur Rusija ar Vokietija, bet Lietuva yra mažas kraštas, net mokyklose jos visai nemini.

Mano tėvai yra gimę ir auge Lietuvoje, todėl man yra labai įdomu kuo daugiausia apie Lietuvą sužinoti. Mes galime priklausti skautams, tautinių šokių grupėms, mokytis lietuviškoje mokykloje, bet mes daugiausia pažįstame mūsų tėvų gimtinę iš tėvų. Yra labai svarbu lietuviškai kalbėti, kad galėtume suprasti jos papročius ir gyvenimą.

Žmonės, kurie mažai žino apie Lietuvą, mano, kad Lietuva nieko ypatingo neturi. Visi kraštai turi ką nors ypatingo. Taip pat ir Lietuva. Ji yra garsi visam pasaulyje savo gražių gintaru. Bet svarbiausias turas, kurį aš gavau iš Lietuvos, yra mano tėvai ir giminės. Labai svarbu išlaikyti lietuvių bę, nes jei ji pranyktų, mes pamirštume mūsų tėvų kraštą ir papročius.

Mes, vaikai, manome, kad mūsų tėvai tikrai šieną pjovė ir karves ganė. Jie panašiai gyvenė, kaip ir dabarties vaikai. Taip pat tėvai eidavo į mokyklą, iš šokių ir klausydavosi muzikos. Bet šiandien mūsų muzika garsesnė ir šokiai lėtesni.

Mano tėvelis turėjo dviratį. Tuo blizgančiu dviračiu jis nuvažiuodavo draugų aplankyti. Mano tėvelis užaugo ūkyje. Jis turėjo progos daug gyvulių pазinti ir su jais susidraugauti. Mano mamytė nedaug tepirsimena apie Lietuvą, nes ji 8 metų iš ten išvažiavo.

Didžiausia nelaimė Lietuvai įvyko, kai karas užėjo. Rusija norėjo priėti prie Baltijos jūros. Rusija Lietuvą supo ne tik iš rytų, bet ir iš šiaurės. Seimos buvo išskirstytos po visus pasaulio kraštus, ir rusai nusikriaudė daug lietuvių.

Mes, vaikai, manėme, kad šita tema labai nuobodi, bet aš pradėjau daugiau domėtis Lietuva. Pastebėjau, kad mano tėvai turėjo labai sunkų gyvenimą ir neturėjo tokių patogumų, kuriuos šiandien turime.

Darlenė Sukauskaitė, IX b sk.

Lietuvių vaikai be lietuvių kalbos — nuostolis šeimai ir tautai

Mano prašymą laiko nusikaltimu

(Atkelta iš 1-mo psl.)

arešto (ji pakartotinai priešina-si KGB reikalavimams paskelbti savo vyrą tautos išdaviku ir jo išsižadėti).

Kanados lietuvių pastangos

Į A. Jurgučio šeimos gelbėjimo akciją įsijungė ir Kanados lietuviai. Pirmą kartą M. Jurgutienės ir jos dukters klausimas buvo iškeltas Otavoje anglų kalba leidžiamo dienraščio "The Ottawa Journal" puslapiuose. 1977 m. liepos 4 d. šiame laikraštyje buvo išspausdintas Sov. Sąjungos ambasadoje tarnaujančio spaudos at-tache pavaduotojo I. Lobanovo laiškas, kuriame jis pareiškė, kad Sov. Sąjungoje "all basic human rights are fully enjoyed by the people". Prie šito jo išsireiškimo prisikabino vienas laikraščio skaitytojas. Laiškų redakcijai skyriuje jis plačiai išdėstė A. Jurgučio šeimos padėtį ir paklausė Lobanovą: jeigu Sov. Sąjungoje piliečiai pilnai naudojami visomis žmogaus teisėmis, kodėl jomis negali pasinaudoti M. Jurgutienė ir jos dukra Daina. Po to sekė visa eilė laiškų, kuriuose kiti skaitytojai, užtardami Jurgučio šeimą, puolė Lobanovą bei jo atstovaujamos valstybės santvarką.

Reaguodamas į skaitytojų laiškus, Lobanovas parašė net du labai ilgus atsakymus, kuriuose, nepašyktėdamas visos eilės sovietinės propagandos "deimaniukų", labai nevykusiai bandė aiškintis dėl susidariusios M. Jurgutienės padėties. Savo paskutiniame laiške davė pažadą, kad, gavęs iš Maskvos Jurgutienės neišleidimo priežastis, jis jais paskelbs laikraščio skaitytojams. Po keturių mėnesių, nesulaukęs iš Lobanovo atsakymo, pats A. Jurgučis laikraščio redakcijai pasiuntė laišką, kuris buvo išspausdintas gruodžio 24 d. numeryje. Deja, iki šiol I. Lobanovas vis dar tyli.

Spaudos konferencija Otavoje

Praėjusių metų rudenį vieno Otavos lietuvių bendruomenės nario iniciatyva buvo įsteigtas "Citizens Concerned for Marija and Daina Jurgutis" Otavos skyrius. Belgrado konferencijos metu buvo sudaryti kontaktai su toje konferencijoje dalyvaujančiais Kanados delegacijos atstovais, kurie, kiek galėdami, bandė įdinti M. Jurgutienės ir jos dukters bylą. Sužinojus, kad balandžio 15 d. muzikas Jurgutis su savo ansambliu koncertuos Toronte, buvo kreiptasi į CBC televizijos "Fifth Estate" programos direktorių (ši programa sausio 31 d. labai įdomiai transliavo žinias apie žmogaus teisių laizmą Sov. Sąjungoje). Programos direktorius susidomėjo Jurgučio reikalu, bet jo vizitui Toronte pasinaudoti negalėjo, nes "Fifth Estate" programos sezonas baigėsi balandžio 12 d.

Susidarius tokia padėčiai, buvo nutarta pasikviesti A. Jurgutį į Otavą. Gavus jo sutikimą, suorganizuota spaudos konferencija, kuri įvyko balandžio 17 d. "Chateau Laurier" viešbučio "L'Orangerie" salėje. Be spaudos ir radijo korespondentų, konferencijoje taip pat dalyvavo parlamentarai Lloyd Francis ir Steve Paproski, senatorius Rhea Belisle, kuris Jurgučio šeimos reikalui parodė ypatingai didelį ir nuoširdų susidomėjimą. Konferencijoje taip pat dalyvavo estų, latvių, ukrainiečių, žydu, Captive European Nations ir KLB Otavos apylinkės valdybos atstovai.

Spaudos konferencija pradėjo ir jai vadovavo V. Prišėpionka. Savo įžanginėje kalboje jis apibūdino Jurgučio šeimos eigą ir pacitavo keliolika ištraukų iš M. Jurgutienės laiško prez. J. Carteriui. Po to sekė korespondentų ir kitų dalyvių klausimai.

Aloyzas Jurgutis į visus klausimus atsakinėjo gyvai ir nuoširdžiai. Pasakodamas apie Lietuvą, pasiliksios šeimos padėtį, jis stengėsi iškelti Sov. Sąjungos vyriausybės nesiskaitymą su žmogaus teisėmis. Jis taip pat parodė kopijas jo žmonos rašytų laiškų ir prašymų, kurie adresatų nepasiekė, nes KGB pareigūnų konfiskuoti. Konferencijos dalyviams buvo parodytas ir "Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronikos" originalas (nr. 15), mašinėlė spausdintas ant cigarečiųs sukto popieriaus. Konferencijos pabaigoje A. Jurgutis išreiškė viltį, kad sekančios spaudos konferencijos metu šalia jo prie sta-

lo sėdės ir jo žmona Marija su jų dukrele Daina.

Konferencijos atgarsiai

Tos pačios dienos popietę CBC radijo stoties komentatorė Doreen Millin davė ilgą reportażą, plačiai nušviesdama ne tik dabartinę Jurgučio šeimos sunkią padėtį, bet taip pat ir jo į laisvę pabėgimo detales. Ji perskaitė ilgą sąrašą laiškų, M. Jurgutienės išsiųstų įvairioms įstaigoms, organizacijoms bei pavieniams asmenims. Paminėjo paties Jurgučio ir lietuviškų organizacijų pastangas jo šeimos išlaisvinimui, o reportażo pabaigoje išreiškė savo nusivylimą permenku Kanados valdžios domėjimusi panašiais, kaip Jurgučio, atvejais.

TV-CJOH televizijos stotis vakare perdavė Bruce Page reportażą. Televizijos ekrane matėsi muzikas Jurgutis, skambintis dalį savo "Dviejų vizijų" kompozicijos, parašytos pagal Čiurlionio paveikslų tematiką. Taip pat matėsi ir per visą ekraną padingta jo žmonos ir dukrelės nuotrauka. Pasikalbėjime su reporteriu A. Jurgutis apibūdino savo pabėgimo priežastis. Svarbiausia priežastis buvo tai, kad jam, kaip muzikui, norinčiam pilnai išreikšti kūrybines idėjas, yra reikalinga laisvė.

Sekančią dieną abu anglų kalba leidžiami dienraščiai ("The Citizen" ir "The Ottawa Journal") atspausdino ilgokus straipsnius su A. Jurgučio ir jo šeimos nuotraukomis (prancūziškas dienraštis "Le Droit" dėl reporterio ligos straipsnį su nuotrauka atspausdino tik šeštadienio laidoje). Visų laikraščių straipsniai savo skaitytojams labai tinkamai perdavė A. Jurgučio šeimos dramą. Lietuviškas užsispyrimas kovoti ne tik už savo, bet ir bendrai už žmogaus teises labai gerai buvo apibūdintas "The Ottawa Journal" straipsnio gale, cituojant M. Jurgutienės ryžtingus žodžius iš jos laiško Brežnevui: "Aš niekada neišsižadėsiu teisėtos savo kovos už šeimos susijungimą." vip

Muziko Aloyzo Jurgučio spaudos konferencijoje Otavoje. Iš kairės: Otavos un-to prof. dr. V. Linis, A. Jurgutis, V. Prišėpionka, parlamento atstovas S. Paproski Nuotr. L. Giriūno

"Vadovas mėgstantiems Ontario žuvis" JAU GAUNAMAS

Ontario Aplinkos Ministerija paruošė 1978 metų leidinio "Vadovas mėgstantiems Ontario žuvis" ("Guide To Eating Ontario Sport Fish") tris laidas: Pietų Ontario, Šiaurės Ontario ir Didžiųjų Ežerų (Great Lakes).

Kiekvienoje knygelėje yra unikali Ontario žuvų tikrinimo programa.

Hon. George R. McCague
Minister
K.H. Sharpe
Deputy Minister

NORINTIEJI GAUTI NEMOKAMĄ TŲ TRIJŲ KNYGELIŲ EGZEMPLIORIŲ tepaskambina, teparašo ar teuzaina į betkurią regioninę ar rajoninę įstaigą

Ontario Aplinkos Ministerijos
Ontario Gamtos Ištėklių Ministerijos
Ontario Šiaurės Reikalų Ministerijos
arba teuzpildo šią atkarpą ir tepasiunčia paštu:

INFORMATION SERVICES BRANCH ONTARIO MINISTRY OF THE ENVIRONMENT 135 ST. CLAIR AVENUE WEST, TORONTO, ONTARIO M4V 1P5	
PLEASE SEND ME THE INDICATED BOOKLET—"GUIDE TO EATING ONTARIO SPORT FISH"	
☐ Northern Ontario	☐ Southern Ontario
☐ Great Lakes	
INITIALS	SURNAME
HOUSE/APT. NO.	STREET NAME/R/R
CITY/TOWN	
PROVINCE	POSTAL CODE

\$100: kun. V. Stankūnas, L. Baltėnas, Windsoro lietuviai; \$50: KL klubas "West Elgin", Rodney, Ont., KLB Moterų Dr-jos Delhi skyrius; \$31.25: Wasaga-Stayner ir apylinkės lietuviai; \$25: Toronto L. Namų Moterų Būrelis, KLB Moterų Dr-jos Prisiikėlimo parapijos sk., KLB Sault Ste Marie apyl. v-ba, V. Stankėvičius; \$20: "Klumpakojis" — tautinių šokių grupė Australijoje; \$15: Br. Kolumbijos Lietuvių Medžiotų ir Meškiotojų Klubas "Bebras"; \$13: Ona Alinienė; \$10: Lietuvių Profesionalių ir Verslininkų Sąjunga, J. Strodomskis; \$8: D. Lengvinas, A. Grybauskas, Dan Martinkus, V. Lengvenis, K. Maculevičius, J. Juška; \$6: V. Rutkauskas, Br. Agurkis, John Gris; \$5.50: J. Puvšaškis; \$5: kun. Alf Babonas, V. Tamošiūnas, V. Baleiša, Br. Venslovas, J. Rimkus, P. Dranginis, G. Kazlauskas; \$4: J. Suslavicius, J. Rimšaitė, J. Meškys, A. Kojalaitis.

\$3: P. Piečaitis, A. Razutis, J. Juozaitis, J. Juraitis, E. Katilius, Z. Rutkys, P. Sukys, J. Kanys, P. Ožai-

\$2.50: J. Adomaitis; \$2: E. Gumbelis, B. Jablonskis; \$1: K. Miškinis, A. Smailys, A. Bilskis.
Rėmėjo prenumeras atsiuntė: \$30: B. Andrašius; \$25: K. Bagdonavičius; \$20: J. Le Roy, R. Cherry, G. Grigaitis, R. Tirilis, R. Paškauskas, W. Zalesky, K. Jurkštas, J. Litvinas, St. Kuzmickas, G. Drešeris, G. Kazlauskas, A. Mickus, S. Blusys, Alf. Skrebūnas, A. Bartkus, J. Neverauskas, J. Meškys, V. Levickas, C. Zilionis, R. Michalauskas, St. Aleksa, J. Zilis, A. Craig, F. Barzdžius, Z. Sodonis, Tony Janel, D. Račkauskas.

Visiems aukotojams reiškiamė nuoširdžią padėką.

rengime dalyvavo labai daug tautiečių ir vyravo puiki lietuviška nuotaika. Reikia tikrai pasidžiaugti, kad dar turime sugebančių ir norinčių dirbti bendram labui. Rengėjoms buvo labai malonu, kad Sudburio visuomenė taip gausiai atsilankė ir įvertino jų darbą.
— J. L. Kulnys religinei šalpai aukojo \$10.

K. A. S. "Džiaugsmas yra didelė krikščionies paslaptis" (Chestertonas).

Aktualūs klausimai premijuotame romane

Pokalbys su premijuoto romano "Po Damoklo kardu" autoriumi Anatoliju Kairiu

"T2" redaktorius paprašytas, užkabinti rašytoją Anatolijų Kairį, pažįstamą jau daug metų. Tai draugiškas ir atviros širdies augštalas, labai darbštus ir kūrybingas. Mūsų pokalbis riedėjo greitai, buvo vietų, kur su rasytojo atsakymais nevisai sutikau, bet pokalbio nepertraukiau ir savųjų pastabų neįvedžiau. Tegul nepertraukiamai kalba pats rašytojas, šiemet laimėjęs 27-jo "Draugo" romano konkurso \$1000 premiją, kuri iškilmingai buvo įteikta balandžio 23 d. Jaunimo Centre, Čikagoje. VL R.

— Anatolijau, susipažinome, berods, 1950 metais Čikagoje "Tremtinių Namuose", kur šimtai lietuvių kiekvieną savaitę rinkosi atsikvėpti, pasotinti dvasinio troškimo kultūrinuose renginiuose ir kartu pajieškoti žmonių ar vyrų. Tomis dienomis buvai autorius, berods, tik vienos knygos ir apie literatūrą mažai kalbėjai. Gi per 28 metus Tavo plunksna pabėrė daugybę veikalų — dvi premijuotas dramas, dvi premijuotas komedijas, du premijuotus romanus. Kas pasuko Tavo kelią visai priešinga kryptimi?

— Mano kelią kūrybine kryptimi pasuko tas pats "dvasinis troškulys", kuris anais laikais atvildavo ir Tave į "Tremtinių Namus". Sis "dvasinis troškulys" ir buvo didžioji anų namų uždarymo priežastis. Tų laikų gal nebereikėtų minėti, bet jei užsiminei, tai ir aš galiu Tau priminti "Tremtinių Namuose" buvusią už baro lentą, imituojančią alaus statinę, už kurios aš sėdėdavau. Iš tiesų aš ten nesėdėdavau, o, aptarnavęs klientus, pasisėdėjęs rašydavau eilėraščius. Alaus kvapas mane taip slėgė, kad aš po dvejų metų nutariau uždaryti savo "biznį" ir pasižvesti kūrybai. Tiesa sakai, aš nekalbėjau apie literatūrą, tačiau ją gyvenau. "Tremtinių Namus" uždariau 1952 m. pradžioje, o jau 1953 m. išėjo "Aukštinė sėja", eilėraščių, kurie buvo parašyti ten "bizniaujančiam". 1951 m. išleidau A. Barono novelių romaną "Debesys plaukia pažemiu", o metais ankščiau buvau nupirkęs iš Vytauto Sauliaus, leidėjo, visą Henriko Radausko eilėraščių rinkinį "Strėlė danguje", tačiau, neturėdamas laiko platinimui, pardaviau atgal tam pačiam Sauliui, aišku, už mažesnę kainą, negu buvau mokėjęs. Taigi, negalima sakyti, kad tuo metu man nerūpėjo literatūra.

— Kiek Paties veikalo jau išvydo dienos šviesa, kiek buvo suvaldinta? Kuris veiklas susilaukė didžiausio pasisekimo?

— Imant dėmesį faktą, kad rašau tik laisvalaikį, veikalo skaičiumi negaliu skųstis. Prisimenant ir tuos, kurie nėra išleisti, tačiau buvo vaidinti iš rankraščių, kaip "Rūtos be darželių", "Diplomatas siužetas", "Mano senelis" ir kt., susidarytų apie 30. Galiu pridėti, kad apie 10 veikalų yra paruošta spaudai, bet kol kas nerandų leidėjų.

Beveik visi mano draminiai veikalai, su mažomis išimtimis, yra suvaldinti, keli net po daugelį kartų. Amerikoje, Kanadoje, Australijoje ir kitur — būtų per daug čia juos visus išvardinti. Didžiausio pasisekimo susilaukė pati pirmoji mano komedija — "Diagnozė", išleista 1956 m. Ji buvo pastatyta 6 kartus ir suvaldinta 20-tyje miestų. Ji taipgi išversta į latvių kalbą, atspausdinta jų kultūros žurnale ir suvaldinta jų teatruose 7-8 kartus.

— Iki šiol išsivijęs lietuviams Tu geriau buvai žinomas ne kaip romantistas, o daugiau kaip dramaturgas, trijų teatro

festivalių Čikagoje pagrindinis organizatorius. Ar tiki, kad Paties toks atsidavimas teatrui padėjo ilgiau išsilaikyti scenos mėgėjų vienetais?

— Drama buvo ir pasiliks mano kūrybos žanras, tačiau kartais atsiranda temų, kurios nesileidžia dramatinizavimosi, ir dėlto jos šaukiasi kito kio sprendimo. Tokių atvejų buvo nedaug, tik du: "Išlikimoji žolė" ir "Po damoklo kardu". Ar rašysiu romanų daugiau, tuo tarpu negalėčiau atsakyti. Teatro festivalių organizavimas priklausė tai pačiai sričiai — teatrui. Tai paskata mūsų išsivijos scenai, kuriai aš ir rašau, nors mano veikalai nėra lengvai pastatomi ir netaikomi specialiai mėgėjams. Mano idėjos taip pat nėra vienadienės. Ar mano veikalai padėjo ilgiau išsilaikyti įvairiems teatro sambariams? Manysčiau, kad taip, nes be veikalų nėra nei vaidinimų. Sudėjus visus vaidintus veikalus krūvon — susidaro apie 60 spektaklių! Juos atėmus, liktų pastebima spraga. Atvirai kalbant, scenos sambūrių sumažėjimas mažai ką turi bendro su veikalais. Man pačiam ir labai stengiantis nepavyko suorganizuoti pastovaus lietuvių teatro taip gausioje Čikagoje. To nepadarė nė prieš mane dirbusieji. Neklaus kodėl — klausimas skaudus, kompliktuotas, neatsakomas keliais padrikais žodžiais. Ir neatrodo, kad padėties gerėtų. Nėra tam duomenų.

— Prieš du mėnesius išėjo trys Tavo dramos: "Rūtelė", "Saulės rūmai", "Žmogus ir tiltas", o štai prieš porą dienų turėjome "Po Damoklo kardu" sutiktuves. Ar neperdaug vieneriems metams?

— Trys dramos turėjo išeiti praėjusiais metais, bet spausdavė užsigulėjo ir todėl išleistos su 1978 m. data. Šios trys dramos yra partizaninės ir patriotinės, skirtos Lietuvos 60 metų nepriklausomybės sukakčiai paminėti. Drama "Žmogus ir tiltas", parašyta L. Fronto Bičiuliams prašant, jau buvo E. Kudabienės vadovaujamo teatro suvaldinta įvairiose vietovėse 6 kartus. Kitos dvi dar nėra vaidintos, nes ką tik pasirodė.

— Premijuotasis Tavo romanas "Po Damoklo kardu", sprendžiant iš sutiktuvių, Tavo interview kultūriniame "Draugo" priėdė, kalbų per "Margutį", paličia žydų tragediją Lietuvoje vokiečių okupacijos metais. Kodėl tokią temą pasirinkai ir ar manai esi pirmasis ją palietęs beletristiniame kūrinnyje?

— Todėl, kad tokią turėjau. Nauja, intriguojanti, iki šiol beveik niekieno negvildenta nei Lietuvoje, nei išsivijoje pilnos apimties romane. Ją ilgus metus brandinau ir dabar apsisprendžiau pasidalinti su kitais. Žinau, kad yra dvi nuomonės: vieni už tylą, sakydami, kad laikas savaime viską išspės, o kiti už ramų ir atvirą dialogą, išsiaiškinimą, kol yra liudininčių, žmonių įvykius gerai prisimenantčių. Aš palaikau "Tėviškės Žiburių" užimtą liniją, būtent, reikia išsikalbėti, surinkti medžiagą, išskirti faktus, ypač, kad mes esame taip kietai, nepagrįstai ir organizuotai puolami, kaltinami. Nuosirdūs pokalbiai niekam nėra pakenkę; turėdami savo spaudą ir teisę laisvai svarstyti, mes galime viską ir atvirai išdėstyti. Okupacijoje, dabartinėje Lietuvoje gyveną šios privilegijos neturi.

Ar aš esu pirmas šį klausimą palietęs beletristikoje? Ne. Pavyzdžiui, pernai išėjusiame J.

Jankaus novelių romane "Ir nebeapsimatom" yra ilgas pasakojimas "Gal tokios tik vienos", kur kalbama apie žydų ir lietuvių santykius. Yra ir daugiau. Jei Tavo klausimas liečia romano formą, tuo atveju, taip, tokie romanai yra pirmas.

— Ar perskaičius Tavo romaną žydų-lietuvių klausimas paaiškės?

— Nepaaiškės ir negali paaiškėti. Nieko nėra neišsakyti, kas turėtų paaiškėti. Nėra klausimo, todėl negali būti nei atsakymo. Yra istorinis fonas, įvykiai ir faktai, kuriuos kiekvienas savaip pateikia, svarsto ir padaro išvadą. Tiesa, istorija žiauri (kada ir kam istorija buvo švelni?), faktai nežmoniški, įvykiai nemalonūs, betgi abi tautos — žydai ir lietuviai — nieko dėtės, abi bejėgės istorijai pakeisti. Esu tikras, kad yra žydų, kurie nuosirdžiai apgaili tiekios savo tautiečių prisidėjimą prie lietuvių tautos naikinimo, o ir lietuviai kenčia dėl žydų tragedijos jų žemėje.

Iš viso tas naktis terminas "žydų problema" mano sąmonėje neranda vietos. Mano istorikini, jokios "žydų problemos" nėra, nėra nė žydų klausimo. Toks yra žydų tautos gyvenimas tūkstančiais metų, tokia jo istorija, tokia jų religija ir jų tautinis charakteris. Ir krikščioniškų tautų santykiuose ne tik trūksta keršto bei neapykantos pavyzdžių. Jeigu yra kokia "žydų problema", tai ji ne žmonių išspėsti — ji "testamentinė problema". Kristaus nukryžiuojimas, Jo mirtis (Jo kraujas tekrina ant mūsų ir mūsų vaikų etc.) susprogdino "meilės tiltą" tarp Senojo ir Naujojo Testamentų, ir iki N. Testamento nebus pataisyta (o jis buvo taisyta daug kartų), tol nebus tarp žydų ir krikščionių pilnos darnos, pasitikėjimo, krikščioniškos meilės. Tai aišku kaip diena.

Tiesa, mokslas, protas, kultūra gali sudaryti geresnes gyvenimo sąlygas, bet tai būtų dirbtinės sąlygos, būtų pakant, ne meilė, nepalietus širdies. O tai yra svarbiausia. Šie klausimai, mano manymu, priklauso spręsti Bažnyčiai, ne mums, eiliniams žmonėms. Mes galime tik apgailestauti, kad valdžios ir žmonės nesieigia žmoniškai, kad ir dabar yra sistemų, kuriose nevisi žmonės lygūs.

— Daugelis pripažįsta, kad Tu esi veržlus, Tavo veikalo daugiausia vaidinama, apie Tave daug rašoma ir kalbama; turbūt įdedi nemažų pastangų?

— Klausimas išsiskaido ir nevisai tikslus. Per praėjusius dvejus metus apie mane niekas nėrašė ir nekalbėjo. Veržlus?

Iš šalies gal taip atrodo, bet aš nesu veržlus. Aš — darbštus, tai ir viskas. Dirbu sunkiai ir kantriai, o darbas visada neša atpildą. Tai evangelinė tiesa: dirbk ir Dievas padės. Aš neleidžiu laiko veltui, nesilinksminu, nesėdžiu prie televizijos, nevainėju atostogų, gyvenu askeetiškai. Aš nežinau, kas yra "išsipagirioti", ką reiškia "Blue Monday" — pas mane tokių dienų nėra. Aš labai saugau savo smegenis, nes žinau, kad alkoholis kenkia atminčiai. Aš saugau savo nervus ir raumenis, nes kūryba yra sunkesnis darbas, negu akmenų skaldymas.

Sakai, apie mane daug rašo ir kalba, bet tai irgi darbo rezultatas. Parašai dramą — rašo, vėliau vaidina — vėl rašo. Vaidinimus kartuoja, tai mini ir autorius. Būna metų, kada eina keli mano veikalai, tada ir aprašymų pagausėja. Tai vyksta be jokio "veržlumo". O laimėjęs premiją, suprantama, gatau naujo garso ir nuotraukų, bet tai irgi vyksta be jokių mano pastangų.

Tai vienas lazdos galas, o kitas — mane pleikia. Gaudamas daugiausia autorinio garso, aš gatau daugiausia ir pylos, dažniausiai skaudžiai neteisingos ir niekuo nepagrįstos. Joks autorius išsivijoje nėra taip užgauliai kritikuotas, pravardžiuotas, keiksmazodžiais išpraustas. Mat, visiems bendradarbiautojams, "fellow travellers" aš esu raktas akyje. Pagrindinis mano kūrybos motyvas yra tautos laisvė, partizaninės aukos idealai, bėkomprosiminė kova už Dievą ir Tėvynę etc. O visa tai griau na tuos kelius, kuriuos bendradarbiautojai tiesia mūsų krašto okupantams. Suprantama, nepatogu pulti idėjas, tokiu būdu puola autorių, prisidengę "meno kriterijais". Čikagoje, Tu žinai gerai, yra tokia vaidintųjų grupelė, kuri sąmoningai mane įvairiais būdais žemina. Pvz. ir aną šeštadienį (IV. 15), atidarydami savo neva "premjerą", pradėjo pasijuokimu iš mano vardo ir veikalo. Neturiu noro su tokiais "kritikais" galvynėti, nesiaiškinu ir nesiteisinu. Vieintelis mano ginklas — kūryba.

Ir šio romano atžvilgiu aš jokio veržlumo ar pastangų nepa-rodžiau, išskyrus veikalo parašymą. Romano konkursas — atviras visiems, turėjau teisę jame dalyvauti, kaip dalyvavo daug puikių rašytojų. Turėjau lygią su kitais galimybę laimėti ar nelaimėti. Redaktorius įgalioja, Tu atėjai ir prašai interview, aš duodu. Tai kur čia mano veržlumas, kur pastangos?

— Nėpyk, Anatolijau, bet man atrodo, kad Tu mėgsti

Rašytojas ANATOLIJUS KAIRYS, laimėjęs šiemetinį "Draugo" romano konkurso premiją

konkursas. Iš premijų gausos matyti, kad dalyvauji visuose konkursuose?

— Tam konkursai ir skelbiami, kad juose autoriai dalyvautų. Ir nesiginu, kad mėgstu "kautis", bet dalyvauju ne visose "kautynėse". Pvz. "Draugo" romano konkursuose iš 27 dalyvauju tik antrą kartą. Literatūros konkursai šiais laikais yra nelyginant riterių turnyrai viduramžiuose, tik šaltais ginklais ir be kraujo. Tokiam turnyru reikia pasiruošti: pajieškoti geresnių temų, ilgiau pasidėti prie kūrinio; geriau apsiskaityti, kitaip sakant — nušveisti ir sustiprinti šarvus bei ginklus, reikalingus tokiai kovai. Kiekvienam aišku, kad premija nei sustiprina autorių, nei susilpnina, tačiau priverčia daugiau padirbėti, rimčiau pasiruošti, originaliau apginti. O tai ir yra kūryba. Bet svarbiausia literatūros konkursų vilionė ir paskata — greitas veikalo pasirodymas! Niekas nenori rašyti stalčiams ir dul- kėms. Premija veikalo išgarsina, greitai išleidžia, daugiau išplatina, atkreipia visuomenės dėmesį į veikalo turinį ir idėjas. Ir visa tai duoda premija — už pinigų to nenupirksi.

— O ateitis kuria linkme žada riedėti?

— Ta pačia linkme, kuria riedėjo ir praeitis: rašiau, rašau ir rašysiu. Nieko daugiau nenoriu ir netrošku. Jei mano kūryba suteiks Tėvynėje kam nors džiaugsmo, jei mano kūryba sutvirtins išsiviją kovoję už savo tautos laisvę, jei skaitytojai įvertins partizanines ir patriotines idėjas, — mano gyvenimo tikslas bus pasiektas ir aš galėsiu mirti pasipuošęs laimingo žmogaus šypsena.

VL R.

Kunigų seminarija Lietuvoje

"LKB Kronika" 31 numeryje kelia cikštėn skaudulius kunigų seminarijoje, kurion smelkiasi sovietinės pinklės

(Tęsinys iš praėjusio nr.)

"LKB Kronika" gavo tarp kunigų paplitusį kun. J. Kau-necko (kunigų seminariją baigęs 1977 m.) laišką Seminarijos auklėtiniais, kurį irgi pateikiame.

"Kauno Tarpdiecezinės Kunigų Seminarijos auklėtiniais. Kažkas sugalvojo pasitycioti iš Seminarijos: klierikų vardu parašė kreipimasi vyskupams bei vyskupijų valdytojams, taip pat siuntinėja ji kaikiuriems kunigams. Aš pats, tik ką buvęs klieriku, gerai žinau, kad Seminarijoje nėra tokio klieriko, kuris viešai galėtų skleisti tokį akivaizdų melą.

Kreipimėsi meluojama, jog Seminarija gauna "visą lenkų religinę spaudą ir daug įvairių leidinių iš eilės šalių".

Visiems žinoma, kad Lenkijoje yra bent kelios religinės leidynų, kiekviena vyskupija leidžia religinius laikraščius. Visu Lenkijos religinių leidinių kukliose Seminarijos bibliotekos patalpose net nebūtų galima sutalpinti. Seminarija gauna tik tris "Pakso" leidyklos informacinius laikraščius (nuo praėjusių metų). Viena kita atliekama lenkiška ar voikiška religinė knyga Seminarijai yra atiduodama iš kunigų asmeninių bibliotekų. Jokios sistemingos teologinės literatūros Seminarijoje nėra. Pvz. čia nėra net vieno egzemplioriaus pilno šiuolaikinio šv. Rašto vertimo jokia pasaulio kalba. Lenkijoje ir kitose šalyse išleidžiama daug pamokslų rinkinių. Tačiau Seminarijos bibliotekoje taip pat nėra pilno pamokslų ciklo, nėra taip pat daugumos popiežių enciklikų, Apaštalo Sosto aplinkraščių bei nutarimų.

Praėjusią vasarą kun. Aleksandras Kaškevič (baigęs Seminariją 1976 m.) buvo išvykęs į Lenkiją. Ten jis bandė užsakyti Seminarijai religines literatūras, norėjo, kad Seminarija sistemingai gautų religinę literatūrą. Pasirodė, kad tai neleidžiama.

Vokiečių kalba iš naujų dvasiniam skaitymui ar mąstymui skirtų knygų yra tik viena — apie šv. Arso kleboną. Dvasiniam skaitymui ir mąstymui net lietuvių kalba tėra nepilnas šimtas prieškarinės laidos kny-gų. Nėra nė vieno teologinio vadovėlio, nė vienos knygos, nagrinėjančios šiuolaikines teologines problemas. Taigi kaip "daug leidinių iš įvairių šalių", — labiau pasitycioti iš Seminarijos negalima.

Mes baigiame Seminariją net nematę šiuolaikinių lietuvių teologų veikalų, net nieko negir-

dėję apie juos. Seminarija neturi nė vieno šiuolaikinio lietuvių teologų veikalo. Yra žinoma, kad užsienyje tokius veikalus išleidžia A. Maceina, Pr. Gaidamavičius, A. Grauslys ir kt. Juos gauna ir cituoja ateistai. Stai 1971 m. "Problemų" nr. 2 cituojami A. Maceina, Pr. Gaidamavičius, V. Kavolis, A. Baltinis, L. Tulaba, St. Yla, "Lietuvių katalikų mokslo akademijos 1964 m. darbai". Ateistai nagrinėja teologines problemas, skaito teologinius veikalus, o mes, teologai, turime pasitenkinti "Tiesa", "Sportu" ir kitais tarybiniais leidiniais, todėl nieko net nežinome apie teologijos mokslo naujienas bei mūsų meto problemas šiuose mokslouose.

... visi jie (atseit, visi Lietuvos kunigai) išreikšdavo pas- skatinimus esamai Seminarijos dvasiai". Netiesa, daugelis kunigų yra susirūpinę Seminarijos būkle. Apie tai buvo nemaža viešu kritišku pasisakymų net pačioje Seminarijoje. Priemame Rectoriaus žodį, užbaigiant mokslo metus 1976 m. pavasarį, dėstytojų konferencij- se. Retame dvasios tėvo mąstyme negirdėjome priekaišto dėl išlepimo, drausmės laužymo, tylos nesilaikymo ir pan. Visi gerai prisimename tokius faktus: vaivės studijų metu, miegas, kavutė likus pusvalandžiui iki vakarienės ir tokios kalbos net griežtos tylos metu, jog norinčiam studijuoti klieri- kui neimanoma net susikaupti. Apie tai nekarta yra kalbėję Seminarijos dekanai. O kaip vedėjas šeštadienio konferen- cijoje tiesiog maldaudavo už lai- kyti tylą, netrukdyti kitiems, neužkandžiau darbo laikais, jūs turbūt visi dar prisimenate: "Kine juk ilgiau išsėdite..."

Jo nepaprastų pastangų dėka praėjusiais mokslo metais drausmė kiek sustiprėjo.

Taip pat nevienas klierikas ir nevieną kartą apie netvarką viešai kalbėjo savo mąstymuo- se. Argi reikia priminti pavardes? Aš pats savo pasisakymuo- se viešai, visiems klierikams girdint, daug sykių esu kritika- vęs tą Seminarijos būklę: draus- mės laužymą ir kaikiurių ne- paprastą abejingumą dvasi- niams dalykams. Porą minčių pakartojau: "Ar tai tu, ateities Valantija, snūduriuoji ant 'Sporto'?"

Seminarijos sienlaikraštis "Aukos kelyje" rašė apie tokį klierikų išlepimą, kad net "Ga- vėnios penktadieniais papildo- mai užkandžiaujama kaikiurio- se kambariuose; ne tik darbo, bet net ir griežtos tylos metu (Nukelta į 8-tą psl.)

Šeima yra neatskiriama jūsų gyvenimo dalis

Šeima yra svarbiausia visuomeninio mūsų gyvenimo institucija, ir tai dėlto, kad jūsų Ontario vyriausybė nuolat stengiasi remti bei stiprinti šeimos gyvenimą provincijoje. Tos vyriausybės pastangos apima šeimos įstatymo reformą ir kitas programas, būtent: dieningą globą, pagalbos tarnybas seneliams ir invalidams, specialius priedus tėvams, kurie globoja labai suluošintus vaikus, ir bendruomenines grupes psichiškai atsilikusiems.

Tos programos rodo jūsų vyriausybės įsipareigojimą remti šeimos gyvenimą.

Mūsų visuomenės sveikata priklauso nuo jūsų šeimos sveikatos ir saugumo.

Ontario

Margaret Birch,
Provincial Secretary
for Social Development,
William Davis, Premier

Gegužis yra šeimos vienybės mėnuo

Hamiltono "Gyvataro" šokėjos koncerto metu Čikagoje. Nuotr. L. Meilau

Čikagos "Dainavos" ansamblio Toronte suvaidintos "Kūlgrindos" scena, vaizduojanti Joninių vakarą St. Dabkus

Čikagiškė "Kūlgrinda" Toronte

Pasikviesti "Dainavos" ansamblių į Torontą iš Čikagos gali išdrįsti tikantai ekonomiškai stiprus vienetas, nes toks žygis su rištas su labai stambiomis išlaidomis. Tokios rizikos ėmėsi torontieškė Prisiškėlino parapija, švęsdama 25-rių metų veiklos sukaktį š.m. balandžio 15 ir 16 dienomis. Jos dėka ne tik torontiečiai, bet ir kitų apylinkių lietuviai turėjo malonią progą pasigėrėti lietuviškos nuotaikos kūriniais, parašytu N. Jankutės, komponuotu muz. A. Jurgučio, režisuotu Z. Kevalaitytės-Visocienės.

Jau prologe, kai tik suskambėjo pirmieji orkestro garsai, padvelkė mistinė lietuviška nuotaika, sustiprinta dail. A. Korsakaitės-Sutkuvienės scenovaizdžiu, dainavičių vaidyba ir dainavimu. Toliau gausiems žiūrovams Central Tech teatro salėje palengva skleidėsi "Kūlgrindos" turinys, paimtas iš lietuvių mitologinės sferos ir realaus gyvenimo.

Veikale visą laiką pinasi du pasauliai — mitologinis ir tikrovinis. Mitologiniam pasauliui atstovauja laumės, ragana, miškiniai. Viena šio pasaulio atstovė — laumė Gilanda panūsta pakeisti savo egzistenciją ir pereiti į žmogiškąją. Pasinaudama paparčio žiedo galia, ji persikelia į žmonių gyvenimą, įsimyli jauną Andrių ir rengiasi ištektėi už jo. Bet šis užmojis skaudžiai paličia Andriaus mylimąją Elytę, kuri pasijunta atstumta bei nuskriausta. Besirengiant vestuvėms paaiškėja, kad Gilanda nėra mergina, o persirengusi laumė. Andrius ima abejoti savo meile Gilandai, tolti nuo jos bei suartėti su Elyte. Užsirusinusi Gilanda pavėrčia Elytę diemedžio krūmu. Andrius pagaliau įsitikina, kad Gilanda yra tikrai laumė, kėsinasi ją pasmaugti, bet kiti vyrai jį sulaiko. Gilanda, praradusi Andriaus pasitikėjimą bei meilę, nori grįžti į savąją Kūlgrindą, bet ragana ir laumės reikalauja pirma nužudyti mylimąjį Andrių. Gilanda to padaryti nedrįsta, nes ji tebemyli, ir pati pavirsta diemedžiu, atbūrusi Elytę ir grąžinusi ją gyvenimui. Veikalas baigiasi gūždij miškinų choru, dainuojančiu "Saukia miškas tave..."

Jau iš turinio matyti, kad tai graiškios meilės veikalas, nusištesęs per dvi plotmes — tikrovinę ir fantastinę. Pastarosios įvedimas pagilina veikalo perspektyvą, teikia lietuviško atspalvijo ir parodo, kad žmogaus tikrovė turi gilesnes, neregimas šaknis. Šią mintį nuosekliai rutulioja ir beveik visą laiką lydinti orkestro muzika, kuri nevisur buvo preciziškai ir išlyginta, matyt, dėl stokos repeticijų (grojo torontiečiai orkestrantai). Jos melodijose skambėjo vietomis ir liaudies dainų motyvai.

Masinės scenos, dalyvaujant chorui, apvaldytos, pajungtos norimai išraiškai, nors kaitur buvo dirbtinumo. Žiūrovams krito į akis Joninių vakarą besilinksminantis jaunimas, kurio eilėse netrūko ir žilagalvių. Tačiau jų dainavimas visose scenose buvo puikus.

Aktoriai-solistai pasigėrėtinai atliko savo vaidmenis. Ypač ryškiai buvo tiek savo vaidyba, tiek dainavimu Elytė — sol. Audronė Simonaitytė-Gaižinienė. Raganai Varūnai sol. Romai Mastienėi trūko, sakykime, raganiško, t.y. piktesnio, griežtesnio mosto, Andrius (Valentinas Liorentas) turi sultingą balsą, puikią išvaizdą, bet pa-

rinktas perukas darė jį per daug moterišką (taip atrodė žiūrovui). Savo vaidmenį jis atliko įtikinančiai ir buvo geras partneris Gilandai (Margaritai Momkieni), ištvėringai vedusiai pagrindinė veikalo giją iki pat galo.

Pasibaigus veikalui, žiūrovai ilgai plojo, reikšdami dėkingumą dainavičiams, atvežusiems "Kūlgrindą" iš Čikagos į Torontą. O dėkoti buvo už ką, nes tai veikalas, kuriame sutelktos net kelios meno šakos: solo dainos, choras, baletas, muzika, tapyba. Visa tai sujungta į vieną turiningą derinį, teikiantį lietuviui žiūrovui neeilinį pasigėrėjimą ir skatinantį susimąstyti. R. P.

Kas yra kūlgrinda?

Senosios Lietuvos laikais kaiturios pilaitės būdavo statomos ežerų salose, kad priešams bū-

tų sunkiau prie jų prieiti. Su krantu jas jungė akmenimis grįstas takas, paslėptas po vandeni. Jis būdavo painiai vingiuotas. Zemaitiškai akmuo yra kūlis, tad ir kūliais grįstas takas gavo kūlgrindos vardą.

Vietos gyventojai, žinodami kūlgrindos vingius, nesunkiai ja naudojosi, bet vargas buvo priešams, ypač sunkiai šarvuotiems kryžiuočiams. Nežinodami kūlgrindos plano, jie nuo vingių nuslydavo su visais arkliais ir prigerdavo ežerą.

Su laiku pilaitės išnyko. Salos apaugo žolėmis ir krūmais, o dėl ežero dugne tebesančių kryžiuočių liekanų susidarė savotiška mistika, sakanti, jog kūlgrindų salose gyvena laumės ir raganos. Šitokios salos mistikos dvasioje parašytas ir "Kūlgrindos" veikalas, kurio libreto autorė yra Nijolė Jankutė, o kompozitorius — Aljuzas Jurgutis. A. R.

Aštunto gimtadienio koncertas

Hamiltono mergaičių choras "Aidas" įspūdingai pasirodė su savo naujuoju dirigentu

KAZYS MILERIS

Jau aštuntą kartą aidietės savo tradiciniu pavasario koncertu pradijaugina hamiltoniečius. Pabuvojęs tokiam koncerte, pajunti, kad pavasaris jau atėjo arba kad tuoj jis turės ateiti. Penkiasdešimt jaunų ir žydinčių mergaičių būrys, pasidabinęs žalios-baltos spalvos iškilmių drabužiais, padainavo apie pražydušias pievas, laumės juostą ir apie meilę, kuri pavasariai vėl sugrįžta. Čia pirmą kartą hamiltoniečių choras viešai pasirodė su naujuoju dirigentu muz. J. Govėdu. Gal tas pirmas pasirodymas Hamiltone ir turėjo įvykti, nes čia juk gyvena mūsų dailininkių tėveliai, kurie turi teisę pirmieji tai pamatyti ir išgirsti.

Koncertas prasidėjo paties dirigento harmonizuota lietuvių liaudies daina "Beaštanti aušrelė". Čia jaunasis muzikas parodė savo ir kaip kompozitoriaus talentą. Antrąją dainą galėjau atpažinti kaip vieną iš būsimos dainų šventės repertuaro, t. y. A. Budriūno "Išėik, tėveli, žalian sodelin". Gražiai mergaitės dviem balsais padainavo St. Simkams duetui sukurta ir niekad savo populiarumo neprarandančią dainą "Plaukia sau laivelis". "Susitikt tave norėčiau" choras dainavo su sol. R. Strimaichiu. Salė sužibėjo plojimai. Melancholiškoj N. Vaitkevičiaus dainoj "Laumės juosta" nuskambėjo jauno žmogaus meilės nostalgija. Po to sekė trys skambūs M. Noviko dalykėliai: "Putinai", "Meilė grįžta" ir "Dainuokim po du", kurie skambėjo gyvai ir lengvai su rankų postelėjimais ir kitais išradingais variantais. Buvo padainuota su solistu E. Tošeli "Serenada", kuriai gražią aranžuotę atliko pats dirigentas. Labai gražiai skambėjo choras ir solistas dainoj "Trys seselės". Koncertas buvo užbaigtas gyva neapolietiška italų daina — "Funiculi-Funicula", kurią itališkai dainavo ir choras, ir solistas. Iš viso buvo su-dainuota 11 dainų ir priedo "Kai prie mano lango sužydės alyvos".

Naujojo vadovo parinktos dainos buvo lengvai skambančios, žaismingos ir jaunatviškos, kurios labai atitiko šitokio choro charakterį. Mergaitės dainavo be gaidų. Tai ženklas gero choro paruošimo. Koncertas vi-

siems paliko gerą įspūdį. Atrodė, "Aidas" stiprėja ir gerėja su savo amžiaus metais. Jis yra vienas iš tų mūsų lietuviškųjų meno vienetų, kuriam dar nereikia prašyti žmones, kad palaikytų — žmonės eina į "Aido" koncertus, nes ten gražu ir yra ko pasiskaijyti.

Sol R. Strimaits, tenorų pakeitęs anksčiau buvusį choro solistą baritoną-bosą V. Verikaitį, savo lyrišku švelniu balso tembru sklandžiai liejosi į mergaičių balsų harmoniją. Savo solo dainose jis yra tikrai stiprios išraiškos ir įtaigaus efektingumo solistas.

Muz. J. Govėdas turi tipiską dirigavimo stilių. Jis yra laikomas vienu talentingiausių mūsų akompaniatorių. Dėlto jam sunku yra atsiplėšti nuo pianino. Jis ir čia atliko dirigento ir akompaniatoriaus vaidmenį. Jo rankos lekia susikryžiuodamos pianino klavišais, ir tik lengvu rankos mostelėjimu ir veido išraiška jis pajėgia suvaldyti didžiulį chorą.

Gimtadienio koncerte dalyvavo ir valdžios atstovai: miesto burmistro atstovas J. Bathune, parlamento atstovas L. Alexander. Daugiakultūrių reikalų ministeris N. Cafik atsiuntė nuoširdų sveikinimo laišką. Koncerto data sutapo ir su naujojo dirigento gimtadieniu. Choris ir publika jam sugiedojo ilgiausių ir poringų metų.

Gegužės 21 d. "Aidas" su sol. R. Strimaichiu vyksta gastrolių į Čikagą. Choro administratoriaus J. Pleinio jau visas paruošta kelionė. Būtų gera, kad čikagiečiai nepraleistų šios didelės progos pamatyti ir išgirsti naujai persitvarkiusį Hamiltono "Aidą", kuris atvažiuoja Čikagon su nauju repertuaru, nauju dirigentu, nauju solistu ir nauja kanadiško pavasario nuotaika.

Atsiųsta paminėti

Antanas Maceina, FILOSOFIJOS KILME IR PRASME. Išleido Lietuvių Katalikų Mokslo Akademija. Piazza della Pilotta 4, 00178 Roma, Italy) 1978 m., 330 psl.

Peter Suchenwort, ŽYGIS Į LIETUVĄ. Vertimas poemos "Von hertzog Albrechts rittersehaft (1377)", atliktas A. Tyruolio. Didžiojo Lietuvos kunigaikščio Algirdo 600 metų sukakčiai atminti (1377-1977). Viršelis ir vinjetės P. Jurkuso. Išleido "Karys" 1977 m. Brooklyne. 36 puslapiai.

O. B. AUDRONĖ

Mano mamytė Pas močiutę

Mano mamytė
Visų geriausia —
Mane ji myli,
Auna, prausia.

Mamytė tartum
Sviesi saulutė,
Ir man tai gera
Vaiku jos būti.

Mamytė mažą
Mane nešioja,
Saldžiam miegeliai
Lovytę kloja.

Dievulis geras
Mamytę myli —
Gegužio šventę
Tad jai paskyrė.

Gintarėliui buvo gera
Pas močiutę būti —
Ir su pasakom senelio
Jų namų pirkutę.

Gintarėliui buvo gera
Pasakų klausyti,
Apie slibing ir berną,
Apie — Baltą Vyty.

Žaidė karą, žaidė mūšį —
Laisvę sugrąžino —
Ar pabudo karalaite? —
Gintaras nežino.

Nes... nutruko pasakėlė,
Gintaras užaugo,
O užburtą karalaite
Stepių šunys saugo.

Dovanos

Gal tave pardavėme už korsažą,
Už spalvingą dėžę dovanų —
Rodos, laiko daug. O laiko
maža —

Tu meilė didelė visų visų dienų.

Nubėga valandos lopšinėmis,
Mažom pėdom nubėga vakarai,
Ir, tik nubėgus jom, sužinome,
Kaip miela pas mamytę buvo
ir gerai...

Tu žemės pasaka žieduota,
Gegužio margo nuostabiąjam
siautime,
Tik vienai tau pasaulį duota,
Tik vienai tau, keliaujančiai žeme,

Pažinti rojų, laimę tyrą,
Pažinti skausmą žemės dovanų...
Lyg perlai tos ašaros nubyra
Skubėjime naktų, skubėjime
dienų.

Gal tave iškėitėme už korsažą,
Gal už spalvingą dėžę tuštumos.

Ačiū

Ačiū už meilę
Nesiekėtą,
Ačiū už rūpestį
Dienų.

Ačiū už žemę
Rojaus vietą —
Tavoį širdį
Aš gyvenu.

Ačiū už ilgesį
Neramų
Tokiame žydėjime
Gelių —

Kaip gera būti,
Miela mama,
Prie tavo meilės
Spindulų.

Savoį širdį nešioji didelę,
nešioji mažą,
Širdį tik mylinčios,
Atleidžiančios
Mamos.

Vienas ir "Lituanus"

AL. GIMANTAS

Savotiška antraštė, savotiškas turbūt bus ir turinys. Tačiau ilgiau tylėti būtų lyg ir nepatogu, neblogai pažįstant esamus užkulisius ir realią "Lituanus" leidy-

binio darbo padėtį. Sis žurnalas, galima sakyti, beveik kiekvienam žinomas, bet neperplačiai skaitomas ir išeivikų masių sekamas. Paprastai džiaugiamasi to anglų kalba leidinio egzistencija, žinant, kad jis daugiausia skiriamas svetimųjų informacijai.

Jei prieš kiek laiko skaitančiąją mūsų visuomenę pasiekdavo pusiau aliarmuojančios žinios apie t a m tikrus s u n k u m u s (daugiausia materialinius), tai šiuo metu regis, "Lituanus" stovi "ant savų kojų" gana tvirtai ir be didesnių svyravimų.

Atrodo, nugalėti sunkumai ir redakcinio kolektyvo (ar atskirų redaktorių) parinkime. Numerių išleidimas (savo metu buvo itin vėluojama) jau yra pavijęs laiką. Kukli, bet nuolatinė finansinė parama iš Lietuvos Fondo, gana pastovaus, gal net kiek didėjančio prenumeratorių skaičiaus reguliarus atsilyginimas ir truputis aukų iš mūsų galvojančių ir padėti suprantančių visuomenės dalies įgalina žurnalo leidimą ir net tobulinimą.

Nors bendroji tematika ir tikslai riša ne vien tik lietuvių, bet ir baltiečių, pagrindinio

darbo našta tenka lietuviams. Čia niekas nekaltina, nemini ir nereikalauja specialiu "kreditų" ar kitokių žymenų. Svarbiausia yra tai, kad leidinys gyvuoja, reguliariai pasirodo ir jis be galo reikalingas atlikti misijai, kurioje konkurentų kaip ir nėra. Dabar, kai visas leidybos darbas (iš šalies žveigiant) yra pastovus ir nepersunkiai bėga, atrodo, nėra ko jaudintis ar rūpintis — juk viskas tvarkoje. Ir taip, ir ne!

Gera ir miela (kol kas ir nebaugu), kai mažas ratelis pasišventusių taip pareigingai atlieka savanoriškai prisimintą įsipa-reigojimą ir dar nerodo didesnio nuovargio ženklų. Vis dėlto tai nėra jokia garantija, kad viena graži diena, tas darbas nesulūbuos. Kalbame apie tai todėl, kad žmogiškoji ištvermė turi savo ribas ir saiką. Ir kas tokiu atveju atsitiktų su "Lituanus"?

Ne paslaptis, kad tikrasis ilgametis žurnalas "spiritus movens" yra čikagietis visuomenininkas Jonas Kučėnas. Jis ir administratorius, ir reikalų vedėjas. Jo namų adresu ateina ir pagrindinė "Lituanus" korespondencija. Jo rankomis tvarkomas atsisakytymas, platinimas, ekspediciniai reikalai, santykiai su skaitytojais, redaktoriais, spaustuve, pašto sistema ir visa kita. Stebisi Jono ištverme: nuolatinis

(Nukelta į 8-tą psl.)

Dagys, Gera būti pas mamą, medžio skulptūra, 1975

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

VYDŪNO JAUNIMO FONDAS, priklausantis Akademiniam Skautų Sąjūdžiui, savo 1977 m. premiją paskyrė Čikagoje gyvenančiam dr. Tomui Remeikiui. Šia premija pažymimi jaunesnės kartos kultūros, meno ar politikos veikėjai. Pastarųjų ketverių metų laikotarpyje premijas yra gavę — žurnalistas A. Rukšėnas, muz. A. Vasaitis, visuomenininkė D. Kezlienė ir muz. F. Strolija. Naujasis laureatas dr. T. Remeikis dirba dėstytoju Calumet kolegijoje, yra įsijungęs į žurnalo "Lituanus" redagavimą. Paruošė net šias knygas apie žmogaus teisių pažeidimus sovietų okupuotoj Lietuvoj — "Violations of Human Rights in Soviet Occupied Lithuania", baigia rašyti stambų veikalą "Dissent in Lithuania since 1945", kuris atskleis lietuvių kovą už savo teises.

AUSTRALIJOS LIETUVIS JULIUS ZAKARAS dirba fotoreportieriu "The Sun" ir "The Sydney Morning Herald" laikraščiuose. Tradiciniuose metiniuose konkursuose atrenkami geriausi fotoreporteriai. Pernai J. Zakaras laimėjo specialų prizą, kurį geriausia Australijos spaudos fotografui skiria Maxwell Optics bendrovė. Siemetiniam kursui, kurį surengė Rothman's cigarečių gamykla, J. Zakaras užėmė III vietą. Jam teko žymuo ir \$250 premija.

DAIL. ALBINAS ELSKUS dalyvavo 10 iškiliasių JAV vitražistų parodoje Niujorke, kuri buvo surengta taikomosios dailės muziejuje. Parodos rodiniai buvo eksperimentinio pobūdžio, atspindintys nekomercinius dailininkų įsiekiėjimus. A. Elskus buvo išstatęs keturis įvairių formų neįrengtus vitražus, pakabintus ant plonų vielų, nepilkaustus prie sienos. Tuo buvo norima pabrėžti, kad vitražai nebūtinai turi būti ornamentine pastato dalimi. Idomių atsiliepimų susilaukė A. Elskaus vitražai "Trys obuoliai" (1976) ir "Rožės langas nr. 2" (1977). Kiekvieną skėmadienį A. Elskus parodoje demonstravo vitražų kūrimo techniką. Niujorke jis turi savo vitražų studiją, kurios dėka yra susilaukęs plataus pripažinimo JAV. Paskutinis jo darbas — Lietuvos Kankinių šventovei Mississaugoje, Ont., skirti vitražai.

LEONARDO DAMBRIONO, Vašingtone mirusio lituanisto, kalbinius raštus sutiko suredaguoti kleveandietis Stasys Barzdukas. Medžiagos buvo gauti du stambūs apšankai, bet ji sumazės, kai bus atrinktos pasikartojančios temos. Iš Vašingtono atsiųstose aplankuose nėra kalbinių L. Dambriono straipsnių, kuriuos jis buvo parašęs "Lietuvių Enciklopedijai". L. Dambrionui straipsniai kultūrinėmis, politinėmis bei kitomis temomis sudaro keletą kitų aplankų.

PROF. STASYS PETRULIS, nuo 1969 m. dirbantįs Terre Haute esančio valstybinio Indianos universiteto muzikos fakultete, apgynė muzikos doktorato disertaciją. Jis vadovauja muzikos fakulteto pučiamųjų kvintetui, kameriniam Terre Haute orkestrui, šios vietovės simfoniniam jaunimo orkestrui, o kartais diriguoja ir simfoniniam Terre Haute orkestrui bei chorui.

"DIRVOS" NOVELS 1978 M. KONKURSO premija paskirs Čikagoje sudaryta vertintojų komisija — Alfonsas Šešplaukis-Tyruolis, Elena Songienė ir Antanas Juodvalkis. Konkursinės novelės iki birželio 15 d. siunčiamos šiuo adresu: Dirva, Lietuvos konkursas, P. O. Box 03206, Cleveland, Ohio 44103, USA. Tradicinę \$600 premiją parūpino nuolatinis konkurso mecenatas Simas Kašėlonis.

DR. JONO GRINIAUS paskaita "Lire Milosz aujourdhui", kurią jis skaitė Oskaro Milašiaus pagerbime "Colloques internationales" Prancūzijoje, išleista atskiru atspaudu rinkinyje "Cahier du centenaire Les amis de Milosz" (Editions André Silvaire). Autorius joje nagrinėja O. Milaiaus lyrinio romano "L'Amoureux initiation" aktualumą. Prie skaitos pridėtos ir diskusijos, kuriose dalyvavo keletas prancūzų rašytojų.

DR. ANTANAS KUČAS, šiuo metu gyvenantis Putname, Conn., parašė stambų veikalą — dokumentuota arkivyskupo Jurgio Matulaičio-Matulavičiaus biografiją. Jai buvo panaudoti visi pagrindiniai šaltiniai, kurie buvo pristatyti Velionies beatifikacijos bylai Romoje. Veikalą išleis marijonų vienuolija, kuriai priklausė ir arkv. J. Matulaitis.

RINKTINĖJE ČIKAGIEČIŲ DAILININKŲ parodoje Beverly Art Center lietuviams atstovavo A. Cooper-Skupas, V. A. Elvaitė ir J. Sidlauskas. Dalyvauti buvo kviesta 350 dailininkų, bet vertintojų komisija pasirinko tik 70, kiekvienam leisdamas išstatyti po vieną kūrinių. Paroda buvo skirta šio centro įsteigėjo A. Baierio mirties metinių sukakčiai.

BIRUTĖ SALDUKIENE, geologė, dirbanti Vašingtone, š.m. gegužės 11-12 d. dalyvavo geologinių Europos draugijų suvažiavime Amsterdame, Olandijoje.

JUOZO GRUSO TRAGIKOMEDIJA "Meilė, džiazas ir velnias" Karagandos K. Stanislovskio rusų dramos teatre pastatė rež. D. Dralukas su dail. K. Andrejevu.

DU "LIETUVOS" ANSAMBLIO KONCERTAI įvyko Kremliaus suvažiavimų rūmuose. Vadovo Prano Budriaus teigimu, juose buvo atliktą koncertinė programa "Po Tėvynės dangum", apimanti gražiausius lietuvių tautinius šokius bei dainas. P. Budrius mini populiariausias dainas "Lietuva brangi", "Pempel, pempel", šokius — "Malūnelis", "Gaidys", "Rugeliai", "Pakeltkojis", "Rusnietis". Koncertus papildė lietuvių kompozitorių B. Dvariono, J. Svedo, E. Balsio, A. Bražinsko, V. Paltanavičiaus kūriniai. Duoklė Maskvai buvo atiduota kompoz. A. Bražinsko ir poeto V. Barausko daina "Tau, Maskva". Abiejuose koncertuose dalyvavo ir bosas Vacys Daunoras, tarptautinio Tulūzos konkurso laureatas. Pernykštėje sąjunginėje profesinių meno kolektyvų apžiūroje "Lietuvos" ansamblis yra laimėjęs pirmąją vietą. Apžiūros laureatams buvo suteikta teisė surengti atskirus savo koncertus Kremliaus suvažiavimų rūmuose.

LIETUVOS DAILININKŲ SAJUNGA tarptautinėms keramikos parodoms Prancūzijoje ir Italijoje atrinko dailininkų — E. Tunkevičienės, O. Kreivytiš-Naruševičienės, G. Cepaitės-Ragauskienės, L. Sulgaitės, A. Saltenienės ir N. Blazevičiūtės kūrinius. Jie jau išsiųsti į Maskvą.

SPECIALUS RENGĖJŲ KOMITETAS, vadovaujamas akademiko K. Korsako, ruošiasi paminėti šimtą metų literatūros klasiko Jono Biliūno gimtadienį 1979 m. kovo 3 d. Šia proga "Vaga" išleis naujas J. Biliūno raštų laidas. Iškilmingi jubiliejiniai vakarai įvyks augstojo mokslo įstaigose, mokyklose, bibliotekose, o pagrindiniai renginiai — J. Biliūno gimtinėje. Š. m. balandžio 8 d. Kaune mirė Julija Janulaitytė, J. Biliūno našlė, sulaukusi beveik šimto metų amžiaus. Ji buvo dantų gydytoja, studijas gilinusi Paryžiuje. Su J. Biliūnu susipažino, besimokydama Šiauliuose 1901 m., už jo ištekojo 1904 m. Iki pat mirties 1907 m. ji buvo artimiausias J. Biliūnui žmogus, giliai suprantantis jo idealus. Išėkus jėgoms, J. Biliūnas savo apsakymus tiktuodavo žmonai — daug jų užrašyta jos ranka. 1913 m. J. Janulaitytė-Biliūnienė 1913 m. J. Janulaitytė-Biliūnienė buvo lėšomis išleido J. Biliūno raštus. 1918 m. ji ištekojo už vadovėlių autorius S. Matjosaičio-Esmaičio, Vilniaus lietuvių gimnazijos mokytojo. Lenkams trukdant pedagoginį vyro darbą, jiedu 1932 m. persikėlė į Kauną. Velionė iki pat mirties pasižymėjo giliu humanizmu, kuris buvo taip būdingas J. Biliūnui. Vokiečių okupacijos metais, nepaisydama rizikos, rėmė labiausiai pagalbą reikalingus žmones.

LENINGRADO M. GLINKOS SALEJE kovo 29 d. surengtas vakaras buvo skirtas dviem kompozitoriams — leningradiečiams V. Veselovui ir vilniečiui F. Bajorui. Pirmojoje dalyje skambėjo V. Veselovo vokaliniai ciklai "Artinas garsas", "Balandis", atlikti sol. L. Orlovos su pianiste I. Golovniova. F. Bajoro kūrinių programą atliko: styginis Vilniaus kvartetas — "Pirmąjį kvartetą", pianistė S. Bielionytė — "Variacijas", pjesės "Si-bemol" ir "Rauda", Vilniaus operos sol. G. Kaukaitė su pianiste G. Rucyte — "Saknų siuitą", "Variacijas balsui", "Neužaugo man bernelis".

DAILES PARODŲ RŪMUOSE paveržėčiai turėjo progą susipažinti su japonų vaikų piešiniais. Parodoje buvo išstatyta 80 grafikos technika atliktų darbų, kuriuos atsiuntė Tokijo, Sidzunos, Simdzo pradinį bei vidurinių mokyklų moksleiviai.

"ZEMAITIJOS TAURES 78" estradinių saviveiklos ansamblių konkursą laimėjo Alytaus vyno gamyklės ansamblis, įsteigtas prieš penkis metus. Jam vadovauja Romualdas Stankevičius, anksčiau priklausęs "Estradinių melodijų" ir "Nemuno žiburių" ansambliams. Alytiškiai turį 14 estrados entuziastų. Ypač populiarūs yra šio vieneto solistai — Vaelovas Kazlauskas, Kestutis Manerskas, Algis Jasionis, Valentinas Chlevickas, Tatjana Baranaušienė, Ramutė Skirmantaitė ir Danutė Mitrulevičiūtė.

KAUNO MENO DARBUOTOJŲ NAMUOSE peizažų, natūrmortų ir portretų parodą surengė vilnietė dail. Liliana Tumaitė. Ji prieš keletą metų yra baigusi Vilniaus dailės instituto vakarinį Kauno skyrį.

LIETUVOS KINO STUDIJA Vilniuje kuria filmą "Nebūsiu gangsteriu, brangioji". Jam yra panaudotos keturios amerikiečių klasiko O'Henrio novelės — "Persikai", "Išminčių dovanos", "Rusiški kailiniai", "Faraonas ir bažnytinė giesmė". Užsakymas šiam filmui yra gautas iš centrinės Maskvos televizijos. Scenarijų paruošė Vilniaus rusų dramos teatro aktorius M. Jevdokimovas. Filmo režisiorius — A. Puipa, operatorius — D. Pečiūra. Pagrindinius vaidmenis atlieka aktorai A. Surna, N. Oželytė, K. Smoryginas.

V. Kst.

SPORTAS

PASAULIO LIETUVIŲ SPORTO ŽAIDYNĖS

PLSŽ šaudymo varžyboms nustatyta galutinė programa. Bus šaudoma 22 kalibro pistoletais iš 50 m atstumo į 10 žiedų taikinį po 60 šūvių; 22 kalibro šautuvais (English Mach) — gulom iš 50 m atstumo į 10 žiedų taikinį po 60 šūvių; šautuvais (Free Rifle) — iš 3 padėčių po 40 šūvių; šratiniais šautuvais — "trap" 200 molinių lėkščių ir "Skeet" 200 molinių lėkščių. Varžybos vyks dvejose šaudyklose: Peel Game Preserve Rifle and Pistol Range, Brampton, Ont., ir TAHA — Trap and Skeet Shotgun Range, Downsview, Ont. Šaudymas prasidės birželio 26 d. (pirmos 3 dienos skiriamos pratyboms).

Tolimesnė programa: birželio 29 — pistoletai, birželio 30 — gulom šautuvais ir šratiniais šautuvais po 100 lėkščių, liepos 1 vėl šratiniais šautuvais po 100 lėkščių. Bus varžomasi vyrų, moterų ir jaunųjų klasių (1959 m. gimimo). Smulkesnė informacija išsiuntinėta visiems sporto klubams, Šaulių S-gos vietnetams, šaudytojų, medžiotojų ir žūklautojų klubams.

Dar yra pavienių šaudytojų, kurie sėkmingai reiškiasi šaudymo varžybose. Visi norintieji dalyvauti PLS Žaidynių šaudymo varžybose prašomi iki gegužės 10 d. registruotis pas šaudymo vadovą Balį Savicką, 340 Dixon Rd., Apt. 2004, Weston, Ont. M9R 1T1. Tel. 416-244-2267. Į šaudymo varžybų komitetą dar įeina Al. Artiškonis ir Vl. Rukšys.

Sachmatų varžybos — "Olympium" patalpų perkeltos į Toronto Lietuvių Namus.

Krepšinio varžybose taip pat dalyvaus vyrų komanda, sudaryta iš prie Ramiojo vandenyno pakraščio gyvenančių krepšininkų — daugiausia iš Los Angeles.

Golfo varžybos vyks kaip anksčiau buvo nustatyta — birželio 30 ir liepos 1 d.d. Birželio 29 d. vakarą "Holiday Inn" patalpose bus golfiškų sutikusių ir registracija.

Valentina Knitaitė, Lietuvos plaukimo meistrė, taip pat laimėjo aukso medalį 100 m laisvo stiliaus plaukime 1938 m. Pirmojoje Tautinėje Olimpiadoje Kaune. Valentina Knitaitė-Vaškienė šiuo metu gyvena Cheltenham, Pa.

Leonas Mačionis, gyvenantis Filadelfijoje, taip pat yra laimėjęs medalių Tautinėje Olimpiadoje.

Torontieškas Algis Janušauskas praėjusią žiemą uždary patalpų varžybose yra pasiekęs puikią pasekmę triušulyje — 14,84 m. Neseniai treniruotėms buvo išvykęs į Floridą, kur treniruojęs metu šuolyje į tolį nušoko 7,08 m. Nors turi įvairių išpareigojimų, bet tikisi dalyvauti PLS Žaidynėse. A.S.

SPORTAS LIETUVOJE

Sovietų Sąjungos jaunimo bokso pirmenybėse Lipecke sunkias svorio čempionu tapo kauniečiai moksleivis Jonas Silevičius, baigmėjęs įveikti Armėnijos atstovą A. Arutunianą. J. Silevičius, treniruojamas Z. Albrechto, 1976 m. išlikojo Sovietų Sąjungos jaunųjų čempiono vardu, o 1977 m. jaunimo pirmenybėse laimėjo bronzos medalį. Dabartinis aukso medalis liudija pastovius šio jaunio boksininko pažangą. J. Silevičius yra pakviestas į Sovietų Sąjungos rinktinę, kuri birželio mėnesį dalyvaus Europos jaunimo bokso pirmenybėse Airijoje.

Tarptautiniame moterų rankinio turnyre Vengrijoje dalyvavo šešios komandos: Budapešto "Ferencvarosas", "Spartakus", Krokuvos "Kra-kovia", Bratislavos "Startas", Vienos "Postas" ir Kauno "Žalgiris". Kaunietėms buvo nesėkmingas pirmasis susitikimas su "Ferencvarosu", pralaimėtas 21:23 dėl ypąč blogo žaidimo pirmajame kėlinyje, kuris baigėsi 8:14 vengrių naudai. Antrąjį kėlinį laimėjo žalgiriečiai 13:9. Dėl šio pralaimėjimo grupėje 13:9. Dėl šio pralaimėjimo grupėje 13:9. Dėl šio pralaimėjimo grupėje 13:9.

Vienu sm. arčiausia prie vėliavos primetė sviedinuką R. Barakauskas, 7 skyelė — A. Zalagėnas, 18-tą skyelę dviem sm. S. Kėkštas. A.K.

KUNIGŲ SEMINARIJA LIETUVOJE

(Atkelta iš 6-to psl.)

verdamą kavutė". Ir niekas viešai neprieštaravo, kadangi tai buvo teisinga kritika, visiems žinomi faktai. Tokią "tvarką" išdriso ginti tik anoniminių klierikų grupė. O toji tvarka, kaip matome, praėjusį pavasarį nebuvo jau tokia ideali. Matyt, dėl to ir pasirodė lapeliai "SOS". Jų autoriai susirūpino, kad kaikiurių alumnų interesai apsiriboją vien maistu, kad jie skaito vien "Sportą" ir "Tiesą" ir niekuo daugiau nesidomi. Stai toks teisingas susirūpinimas, anot kreipimosi autorių, tai "bandymas trukdyti sveiką Seminarijos atmosferą, atitraukti klierikus nuo teologijos studijų ir savišvietos".

"... draudimo (nešioti švarko atlape kryželiu) nepašalinimas". Deja, visi dar prisimename, kaip praėjusiais mokslo metais buvo uždrausta Seminarijoje nešioti kryželius. Tik baigė Seminariją mes, neopresbyteriai, juos vėl įsigėme. Kaip galima jais apsiakstyti, žino tik "kreipimosi" autoriai.

Ateitininkų žinios

Gėlių ir pyragų išpardavimas įvyks Priskelimo par. patalpose gegužės 14, sekmadienį, Motinos Dienos proga. Išpardavimą organizuoja ateitininkų tėvų komitetas. Gera proga pagerbti savo motinas ir žmonas. Išpardavimas prasideda tuoj po 9 v. Mūsų ir truks, iki viskas bus išparduota.

Ateitininkų stovykla Wasagoje įvyks liepos 23 — rugpjūčio 5 d.d. Stovyklautojų amžius — nuo 7 iki 18 metų. Stovykla bus suskirstyta į dvi grupes — jaunųjų ir vyresniųjų. Stovyklos programa jau pradėta rengti, renkami vadovai. Norintieji būti stovyklos vadovais prasišalinti kreiptis raštu į O. Gustainienę, 179 Cassandra Blvd., Don Mills, Ont. M3A 1T4.

Dainavoje vyr. moksleivių stovykla bus liepos 2-6 d., jaunesniųjų ateitininkų liepos 16-30 d. d. Smulkesnės informacijos teikia O. Gustainienė.

Ateitininkų vadovų suvažiavime Dainavoje gegužės 13-14 d.d. dalyvaus keltas torontiešių. Suvažiavimo tikslas — surasti tiksliausių metodų padėti jaunam žmogui ugdyti tvirtą, krikščioniškai humanišką, lietuviškai susipratusių asmenybę.

Skautų veikla

• I VI tautinė stovykla skautai registruojasi pas taut. s. V. Turūtą tel. 223-4319 iki birželio 1 d. Mokėstis: vienai savaitėi — su registracija \$10, stovyklą \$55; dviem savaitėm — registruojantis \$20, stovyklą \$105. Stovykla prasidės rugpjūčio 13 d., baigsis rugpjūčio 26 d. Numatyta važiuoti specialiu autobusu.

• Balandžio 30 d. Kanados rajono vad. v.s. K. Batūra pirminkavo posėdžiui, kuriame vadovai — vės svarstė XVI Romuvos stovyklos reikalus. Kadangi šią vasarą turime savo tautinę stovyklą, į kurią visi raginami važiuoti, nutarta stovyklavimą Romuvos sutrumpinti iki 10 dienų. Tuo būdu stovykla prasidės liepos 29 d. (ne liepos 23 d. kaip buvo anksčiau skelbta) ir baigsis rugpjūčio 6 d. Registruoti ir į ją liepos 15 d. Kaina vienam asm. \$65, dviem — \$110 ir trims ar daugiau \$145. Stovyklos viršininku pakviestas s. A. Baziliuskas.

• Gegužės 16 d., 7.30 v.v., skautų būkle šaukiami skautų-vyčių ir kandidatų sueiga. Labai svarbu, kad jie visi dalyvautų.

• Gegužės 27, šeštadienį, 4 v.p.p., Priskelimo patalpose Mindaugo dr. vės žiemos veiklos uždarymo sueiga su kandidatų į žodžiu ir vaizdais. Kviečiami visi tėvai, skautų rėmėjai, vadovai-vės joje dalyvauti.

• Balandžio 29 d. kanadiečių organizuotame medelių sodinime High Parke dalyvavo 19 Mindaugo dr. vės skautų, 10 vilkiukų ir jų skautai. Bendromis įėjimais uždarymo buvo greitai atliktas ir turėta gražuola laiko pašikylauti, pažaisiti, pabendrauti.

• Sv. Jurgio sueigoje įžodį atliko nauji vilkiukai — R. Puniška, Darius Ross ir T. Jonys; paukštystės — Gailė Jonytė, I. Freimanaitė, A. Puzyrė; udrėtės — Z. Bacevičiūtė, E. Geraltė, K. Janavičiūtė; patyruosieji skautai — P. Bubelis ir J. Zenkevicius.

• "Parama" paukojo: \$300 Romuvai, \$300 sknt. Stepo Kairio muzikiniai vienietis; po \$150 — "Satirijos" ir "Rambyn" tūntams. Nuosirdus ačiū. C. S.

Vienas ir "Lituanus"

(Atkelta iš 7-to psl.)

darbas šeimai išlaikyti, vyro ir tėvo pareigos, visuomeniniai išpareigojimai... ir, žiūrėk, randa laiko "Lituanus" mašinos ratukams sukuti. Ir taip jau daug metų. Jis atlieka milžinišką darbą, nevisada sulaukdamas net ir to paprasto "lituviško ačiū!" Yra tas vienas ir "Lituanus", tas stulpas, kuriam išvirtus kažin ar rasis kitas toks žuolas, pajėgus nuolatinei naštai atlaikyti.

Kun. Jonas Kauneckas

Ir vargu ar galima vadinti "blizgučiais" tuos kuklius, mažyčius, vos pastebimus kryželius. Ar galėjo tokį neatitinkantį tiesos "kreipimąsi" parašyti klierikai? Ne! Bet kas vis tik jį išplatino Seminarijoje? Kaip jis pateko į klierikų stalčius? Be vieno kito klieriko rankų neapsieita. O kam tarnauja toks klierikas? 1977 m. spalio 10 d.

Kun. Jonas Kauneckas

Įdarbinimo ir imigracijos ministerija leidžia mėnesinį biuletinį "Ethnic Kaleidoscope Canada" anglų ir prancūzų kalbomis. Jame būna nemažai informacijos apie etninių grupių veiklą. Anksčiau beveik niekad nebūdavo informacijų apie lietuvių. Atsiradus Otavoje korespondentui, atsirado daugiau žinių ir apie lietuvių veiklą. Antai baltandžio mėn. numerį rašoma apie Montrealio lietuvių įsikūrimo sukaktį, apie "T2" spaudos balių, min. N. Cefiko dalyvavimą Vasario 16 šventėje Toronte.

REAL ESTATE LTD.

Kanados, Ontario ir Toronto Real Estate Board narys

Telefonai: 536-2738 ir 536-2664

1611 BLOOR ST. WEST

PACIFIC-BLOOR, atskiras plytų namas, trijų augštų; pilnai modernizuotas, dvi prausyklos, privatus įvažiavimas. Netoli Bloor ir High parko. Prašo \$72.900.

MISSISSAUGA, atskiras vienaauštis, 3 miegamųjų; 2 žaidimo kambariai rūsyje; garažas, 50' sklypas; prašo \$64.900; įmokėti \$8000.

ALHAMBRA — ARTI LIETUVIŲ NAMŲ, atskiras plytų namas, 14 kambarių; 5 kambariai pirmame augšte, plius 4 butai nuomoti, geros pajamos, geras butas savininkui, garažas. Įmokėti apie \$25.000.

INVESTAVIMAS ARTI HIGH PARKO, 8 butai su visais įrengimais; pajamos apie \$16.500, metams. Pastatas gerame stovyje; savininkai išvažiuoja į Floridą; įmokėti apie \$25.000.

Vakarais skambinkite į namus

A. Garbenis 489-1543

Taupyk ir skolinkis

Pirmutiniame ir didžiausiam
TORONTO LIETUVIŲ
KREDITO KOOPERATYVE

PARAMA

MOKA:

8¼% už 1 m. term. dep.
8½% už pensijų ir namų planą
7% už taupymo s-tas
6% už čekių s-tas (dep.)
7½% speciali taup. sąsk.

IMA:

9½% už asm. paskolas
9¼% už mortgičius

AKTYVAI virš 19 milijonų dolerių

Asmenines paskolas duodame iki \$10.000 ir mortgičius iki 75% įkainoto turto. Visų narių gyvybė apdrausta santaupų dydyje, bet nedaugiau \$2.000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki \$10.000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas — pinigines perlaidos, kelionės čekiai (American Express) Kitos paskolos: (Line of Credit) ir antrieji mortgičiai.

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais — nuo 10 val. ryto iki 3 val. popietį; ketvirtadieniais ir penktadieniais — nuo 10 val. ryto iki 8 val. vakaro; šeštadieniais — nuo 9 val. ryto iki 1 val. popietį (liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta)

BŪSTINĖ: Lietuvių Namai — 1573 Bloor Street West,

Telefonai: 532-8723

ir 532-1149

Toronto, Ontario

M6P 1A6

ED. KONDRATAS, siuvėjas

1113 Dundas St. W., Toronto, Ont. M6J 1W9

Tel. 533-5454

PROGRESS REAL ESTATE LTD.

1072 Bloor St. W.

Perkant ar parduodant nekilnojamą nuosavybę visada

Jums sąžiningai patarnaus A. Bliūdžius

Telefonai: 534-9286 • namų 537-2291

Lietuviška maisto krautuvė EUROPEAN MEAT & DELICATESSEN

2899 Bloor St. W., prie Prince Edward

Tel. 233-9783 NAUJI LIETUVIAI SAVININKAI

TIM'S AUTO BODY LTD.

Visų rūšių automobilių išorės (body) taisymas bei dažymas (bake oven) ir visi mechaniniai taisymai. Parduoda vartotus automobilius.

24-28 Howard Park Ave. (arti Dundas St. W.)

Toronto, Ont., M6R 1V5

FILTSOS BROS

Telefonai 533-8451, 533-8452

Lietuviška "Real Estate" įstaiga St. Petersburg, Floridoje

ANGELE E. KARNIENE Broker & Realtor Notary Public

3701 Gulf Blvd., St. Petersburg Beach, Florida, 33706

Telefonas (813) 360-2448 • vakare (813) 345-2738

EMORY MILLER LIMITED

Real Estate Broker

67 DUNLOP ST. W., BARRIE, ONT.

Sąžiningas patarnavimas, didelis nuosavybių pasirinkimas. Įstaigos tel. 726-1881, tiesioginė tel. linija iš Toronto 364-7941. Turint sunkumų su kalba, skambinti Juozui Grybui tel. 424-5571.

AUTORITE SALES & SERVICE

1636 Dundas Street West, Toronto, Ontario M6K 2M4 Telefonas 531-1331

BLOOR AUTORITE GARAGE

296 Brock Avenue (Tarp Dundas ir College) Telefonas 531-1305

★ Automobilio saugumo pažymėjimai (Mechanical fitness Certification)

★ Sąžiningas ir patikimas patarnavimas. ★ Visi automobilių mechaniniai

★ taisymai. ★ Snieginės ir paprastos padangos, MICHELIN, B. F.

★ GOODRICH, RADIAL ir kt. Savininkas FRANK PETIT

R. CHOLKAN & CO. LTD.
REAL ESTATE

JANE-BABY POINT, atskiras, centrinio plano, 6 kambarių namas; apšildomas saulės kambarys; gražus natūralus medis viduje; garažas su privačiu įvažiavimu; namas be skolo.

ROYAL YORK-EGLENTON, gražus 6 kambarių vienaauštis; pilnai užbaigtas rūsys, 2 prausyklos, 2 atviri malkomis kūrenami židiniai; garažas su privačiu įvažiavimu.

SWANSEA, atskiras, originalus tributas, 3 ir 2 miegamųjų, vos kelio kilometrų senuos; garažai su privačiu įvažiavimu.

RUNNYMEDE-BLOOR, 8 kambarių mūrinis namas, 2 mod. virtuvės; garažas su privačiu įvažiavimu; namas be skolo; prašoma kaina \$64.900.

HIGH PARK-BLOOR, 7 kambarių atskiras namas; kvadratinis planas, vandeniu-alyva šildomas; 2 prausyklos; garažas su plačiu įvažiavimu, netoli Bloor.

ROYAL YORK-BLOOR, atskiras vienos šeimos 2 miegamųjų (5 kamb.) vienaauštis, vandeniu-alyva šildomas; užbaigtas rūsys, nemažas sklypas, garažas su privačiu įvažiavimu.

INDIAN RD.-BLOOR, 10 didelių kambarių atskiras namas; kvadratinis planas; garažai su plačiu privačiu įvažiavimu; namas be skolo.

JANE-ANNETTE — palikimas, 5 kambarių atskiras mūrinis vienaauštis; garažas; prašoma kaina tik \$55.000.

16 JSTAIGŲ JŪSŲ PATARNAVIMUI TORONTE IR ONTARIO PROVINCIJOJE.

P. KERBERIS,

2336 BLOOR STREET WEST

tel. 763-5555

namų 535-1584

Prisikėlimo Parapijos
Kredito Kooperatyvas

999 College St., Toronto, Ont. • Tel. 532-3400
M6H 1A8

AKTYVAI — virš 14 milijonų

KASOS VALANDOS: pirmadieniais 10-3, antradieniais 10-3, trečiadieniais uždaryta, ketvirtadieniais 10-8, penktadieniais 10-8, šeštadieniais 9-1, sekmadieniais 9.30-1

MOKA UŽ: term. indėlius 8¼%, pensijų ir namų s-tas 8½%, taupomąsias s-tas 7%, depozitų-čekių s-tas 6%

DUODA PASKOLAS: asmenines 9½%, nekiln. turto 9¼%, investacines 10%

Skyrius ANAPILYJE veikia sekmadieniais —

9.30 v.r. iki 1 v.p.p.

Nemokama visų narių gyvybės drauda pagal santaupų dydį iki \$2.000, asmeninių paskolų, mirties ir invalidumo atvejais — iki \$10.000. Parduodame "American Express" kelionių čekius ir pinigines perlaidos. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas. • Mūsų tikslas — ne PELNAS, bet sąžiningas PATARNAVIMAS lietuviams.

LIETUVIO SAVININKO VAISTINĖ

MARGIS DRUG STORE

JOHN V. MARGIS, Phm. B.

408 Roncesvalles Ave. Tel. 535-1944

PRIMA "ONTARIO DRUG BENEFIT" RECEPTUS.

VAISTAI, KOSMETIKOS PREKĖS IR KT.

NEMOKAMAS PRISTATYMAS Į NAMUS

AR TURITE SUNKUMŲ SUPRASTI
KĄ REIKIA GYVYBĖS DRAUDA?

KLAUSKITE MANE APIE: pajamų mokesčių atskaitas • pensijų planus • RRSP — registruotą pensijų planą • invalidumo pajamas • nuosavybių draudimą • šeimos apsaugą • studentų draudimo fondus mokslui etl

THE CITADEL LIFE

365 Evans Ave. (arti Kipling), suite 104

Namai: 766-5857 • Raštinė: 255-5514

DUFFERIN RADIO AND TV

SALES AND SERVICE

Taisomi televizijos, HI-FI ir radijo aparatai. • Parduodamos lėmpos ir baterijos. • Pritrys specialistas su ilga praktika.

1000 College St. • LE 1-3074 • Sav. P. Užbalis

STEPHAN'S FURS 406 Roncesvalles Ave.

telefonas 536-5936

Parduodami kailiniai apsiaustai ir įvairaus kailio kepurės. Priimami užsakymai. Daromi pataisymai bei persiuvimai.

Lietuviška maisto gaminių krautuvė

PARKSIDE MEAT MARKET

335 Roncesvalles Ave., Toronto, Ontario

Telefonas 535-1258

• Užsakymai priimami telefonu • Nemokamas pristatymas •

Simons TELEVISION

Savininkas — V. SIMINKEVIČIUS

2385 Dundas St. W., Toronto Tel. 532-8772

Netoli Lietuvių Namų prie Bloor-Dundas požeminio.

Nuomojam, taisom, parduodam televizijas, "stereo" aparatus, lietuviškas plokšteles ir suvenyrus.

P. ir T. SERVICE CENTRE garažas

(1862 Mattawa Ave., Mississauga, L4X 1K1, tel. 279-4371)

Važiuoti į vakarus Dundas St. W. nuo 427 kelio 1 mylia, sukti kairėn prie pirmųjų žviesų (į pietus) Wharton Way, važiuoti Wharton Glen gatve tiesiog į garažą.

• Sąžiningai atliekame visus automobilių mechaniškus pataisymus. • Savininkai: A. Paškevičius ir J. Tamošiūnas

Čikagos lietuvių horizonte

VLADAS RAMOJUS

Uzdarius dienraštį "Daily News", Čikagoje liko tik du pagrindiniai dienraščiai: "Chicago Tribune" ir "Chicago Sun-Times". Tarp abiejų dienraščių vyksta smarkios rungtynės dėl 300,000 skaitytojų, kuriuos turėjo "Daily News" dienraštis. Iki šiol, atrodo, daugiau laimi "Chicago Tribune", nes "Chicago Sun-Times", balandžio pradžioje automatizavęs d'ensraščio rinkimą bei spausdinimą, pasidarė sunkiau skaitomas ir puslapių nūstėjo dalies estetinio grožio.

Nenuostabu, kad, gaudydami naujus skaitytojus, dienraščiai stengiasi pataikyti ir tautinėms grupėms, kurių tiek daug yra Čikagoje. Štai didžiojo dienraščio "Chicago Tribune" balandžio 30 d. spalvotas priedas lietuviams paskyrė net 9 puslapius su daugeliu spalvotų ir nespaltvotų nuotraukų. Žurnaliste Helen Raeco straipsnyje "A Dream of Freedom" plačiai aprašo lietuvių veiklą Čikagoje, daugiausia Marquette Parka, Jaunimo Centra, Balzeko muzėjų.

Reportažo autorė kalbėjosi su viena iš žmonių: kun. A. Keziu, N. Vazneliene, "Draugo" adm. kun. P. Činiku, R. Burba, S. Balzeku, J. "Lietuviai televizijoje" valandėles vadovu T. Slutu, kun. J. Prunskiui, Milda Kupcikevičiute. Reportažas platus ir išsamus, paliecia ne tik valgius, bet ir politiką, mokyklas, jaunimo organizacijas, kultūrinę veiklą su jos pažiba Čikagos Lietuvių Opera. Šalia kitų nuotraukų, Čikagos bei aplinkinių lietuvių lietuviškų laikraščių foto montažas, kuriame, žinoma, nėra tik komunistinės "Vilnės".

Beje, straipsnyje yra ir kontrastų, išreikštų pačių lietuvių lūpomis. Pvz. kun. P. Činikas pabrėžia, kad "Draugo" prenumeratorių skaičius smarkiai pakilo naujesiems ateiviams atvykusi į šį kraštą, bet jų vaikai jau nebepriskaito senosiom organizacijom ir nebesidomi lietuviška spauda. Tuo tarpu toliau straipsnyje jau pabrėžiama, kad jaunoji karta kultūrinėje veikloje yra dar aktyvesnė nei jų tėvai. Buv. Jaunimo Centro dir. kun. A. Kezys pastebi, kad jaunimas yra taip atsidėjęs mokslui, jog ne vienas jų, baigę lit. mokyklas, vėliau universitetuose pasineria į rimtas etnines studijas.

Gerei, kad žurnaliste buvo informuota, kokius didelius multus sovietai plėšia už siuntinius, kad jai buvo priminta, jog 1953 m. ALTos pastangomis JAV kongreso komisija pravedė Baltijos valstybių pagrobimo, įvykdyto Sovietų Sąjungos, tyrinėjimą, ir jai dabar okup. Lietuvoje tebevyksta žmonių persekiojimas.

Daugelis patyrė, kokį susidomėjimą šis straipsnis sukėlė amerikiečių visuomenėje. Pvz. tą pačią dieną, kai laikraštis išėjo, man darbe tą straipsnį parodė apie 10 bendradarbių. Kad toks straipsnis pasirodys, lietuvių visuomenė iš anksto buvo informuota "Chicago Tribune" administracijos skelbimais "Drauge". Beje, po spalvota vitražo nuotrauka padaryta ir klaida: dail. A. Valeska pakrikštytas Jonu, nors šiaip lietuviškos pavardės, valgių pavadinimai ir kt. rašomi taisyklingai.

JAUNIMO CENTRO vadovybė, d'irektoriaus pareigas perėmus kun. A. Saulaičiui, SJ, ėmėsi iniciatyvos įsikišti platesnių ryšių su visuomene, ypač su organizacijų vadovais, nes buvusi problema — ką Jaunimo Centras veiks, pakeitė problema — kaip JC išlaikyti. Tuo klausimu prieš kelias savaites įvyko specialios vakaronės JC kavinėje. Iš įvairių pranešimų, kuriuos paruošė buv. JC dir. kun. A. Kezys, dabartinis vice-dir. kun. V. Gutauskas ir dir. kun. A. Saulaitis, patirta, kad šiuo metu JC veiklos yra daugiau negu betkada. Vis dėlto 1977 m. patalpos naudo-

tos tik 47% viso laiko. Be liepos ir rugpjūčio mėn., kai visa veikla sustoja, pagrindinės salės buvo užimtos 57% viso laiko. Tos salės ir yra pagrindinis pajamų šaltinis JC išlaikymui. Š.m. sausio-kovo mėn. naudojimas siekė 46%. Reikšcia, naudojimas siekė tiek sumažėjo. Tuo pačiu kyla ir finansinė problema. Pvz. š.m. kovo mėn. išlaidų buvo \$6,900, o pajamų \$5,200. JC pastatų vertė — apie milijoną dolerių; dalis pastatų yra 20 m. senumo. Atsakaišius pastatų amortizaciją, susidarytų apie \$8,000 į mėnesį. Jei JC tvarkantys jėzuitai imtų algą bent po \$5,000 į mėnesį, būtų iki šiol uždirbę \$1,500,000. Iškaitant visa tai, už renginius didžiojoje salėje reikėtų imti nuomos ne \$300, bet \$2,300. Tokios finansinės problemos šiuo metu slegia Jaunimo Centra — Čikagos bei aplinkinių lietuvių ir ypač jaunimo lietuviškos veiklos židinį, kuris už statybas dar turi \$150-200,000 skolos.

PAGRINDINES JC PAJAMAS sudaro salių nuoma įvairiems renginiams — 70% visų pajamų; 10% pajamų sudaro lit. mokyklų mokslių nuoma; aukos sudaro tik 4%. Iškaidos: 38% šildymui, 27% valymui bei priežiūrai, 15% elektrai, 8,5% išlaikymui ir taisyms.

Nebeigalint subalansuoti pajamų ir išlaidų biudžetą, reikia įsikišti kokios nors išeities. Jei kiekvienas suaugęs, ateinantis į JC, kas savaitę paliktų \$2 auką, kas mėnesį surinktų apie \$15,000 pajamų ir jokių sunkumų nebūtų. Bet kas prievisiuomenę tai daryti? Todėl specialioje vakaronėje nutarta greitu organizuoti patariamąją tarybą ar patikėtinų komitetą, kuris stengtųsi organizuoti lėšas bei renginius JC išlaikymui.

Taip pat buvo užuominų, kad lietuvių jėzuitai, JC statytojai, kartu su aukotojais pasauliečiais sudarytų korporaciją, atseit, JC liktų nebe vien jėzuitų nuosavybė, bet žymiai platesnės korporacijos, į kurią kaikas siūle įtraukti net turtingesnius amerikiečius. Kiek žinau, šis pasiūlymas nerado pritarimo ir vėliau kaikienu buvo piktai komentuojamas, kaip pasikėsinimas į svetimą turtą. Tikėtina, kad JC vadovybė su patariamąja taryba ar pagalbiniu komitetu, padedant lietuvių visuomenei, JC lėšų klausimą teigiamai išspręs.

"TEVISKES ZIBURIŲ" metinė prenumerata — \$12, naujiems skaitytojams — \$9. Norintiems susipažinti "TZ" siunčiami nemokamai.

Ontario provincijos vyriausybės ministras FRANK DREA kalba Lietuvių Profesionalių ir Verslininkų Sąjungos suruoštoje vakarieneje Toronto Lietuvių Namuose š.m. kovo 4 d. Nuotr. B. Tarvydo

Detroito lietuvių tautinių šokių grupės "Silainė" šokėjos JAV Lietuvių Bendruomenės Detroito apylinkės divide simptenkečio minėjime 1978. IV. 2

Baltistikos dienos Toronte

Baltistikai Puoselėti Draugijos rengiamos studijų dienos bei konferencija Toronto un-to patalpose prasidės gegužės 10, trečiadienį, 2 v.p.p., dalyvių registracija Universiteto kolegijoje. Vakare, 7.30 v.v., Hart House meno galerijoje bus parodos "Baltic Roots" atidarymas. Knygų paroda buvo atidaryta balandžio 20 d. ir truks iki birželio 4 d. Paskaitos prasidės gegužės 11, ketvirtadienį, 10 v.v., Universiteto kolegijoje ir baigsis gegužės 13, šeštadienį, bendru pokyliu.

Šioje mokslinėje konferencijoje bus gvildinamos baltiečių labai aktualios temos, kaip pvz. bolševizmas ir baltiečiai, tautinis išlikimas išeivijoje, žydų vaidmuo okupacijų metais ir t.t.

Aktualiųjų problemų eilėje yra ir Baltijos kraštų žydų likimas. Visuomenėje pasirodė susirūpinimo ženklų dėl šios temos gvildinimo būdo, juoba, kad neseniai rodytas "Holocaust" filmas įjautrino nuotakas. Tuo reikalu "TZ" redakcija kreipėsi į atitinkamos sekcijos vedėją prof. R. Misiūną, istoriką. Paklaustas, kodėl tokia jautri tema parinkta baltistikos konferencijai, pareiškė, kad tautiudystės klausimas yra visuotinio pobūdžio, aktualus ir spręstinas plačioje perspektyvoje. Tai mokslinė konferencija, kuri jokia propaganda neužsiima. Į kalusimą, kodėl pakviesta daugiau žydų paskaitininkų nei lietuvių, profesorius atsakė, jog lietuvių akademiškai nepasisiūle tuo klausimu kalbėti, o kviečiami nesutiko. Jautriausioje sekcijos dalyje, kur bus nagrinėjamas žydų naikinimas, kalbės du žydai, vienas amerikietis. Be to, bus trys komentatoriai — du lietuviai profesoriai ir viena JAV žydė. Visi jie yra nuosaukiš žmonės. Kitoje sekcijos dalyje žydų-baltiečių klausimu kalbės įvairių tautybių žmonės — amerikiečiai, vokiečiai, latviai, lietuviai, žydai. Po paskaitų (iki 20 min. ilgumo) bus diskusijos, kuriose galės dalyvauti visi tuo klausimu suinteresuoti. Laiko tam reikalui numatyta pakankamai.

Buvo pasklidęs gandas, kad iš Izraelio į konferenciją atvyks net keli žydai, jų tarpe ir dr. Dov Levinas. Prof. R. Misiūnas tai paneigė. Esą iš Izraelio numatyti tik du kalbėtojai. Jų tarpe dr. D. Levino nebuvo (buvo kviestas, bet nesutiko). J. F. Levinas — filologas, neturįs nieko bendu su Dov. Levinu. Žodžiu sakant, tikimasi išbalansuoto problemos svarstymo. Pasak prof. R. Misiūno, tai nebus paskaitinis žodis minėtų klausimų, o tik bandymas svarstyti jautrią problemą akademinėje plotmėje. K.

Laisvasis Ukrainiečių Universitets Muenchene nutarė suteikti garbės daktaro laipsnį J. G. Diefenbakeriui, pasižymėjusiam kovotojui už žmogaus teises bei jų įgyvendinimą ukrainiečių tautoje. Iškilmės įvyks gegužės 19 d. Saskatchewano universitete (Saskatoon), Kanadoje. Ukrainiečių universitetui atstovaus jo rektorius prof. dr. W. Janiv ir prorektorius prof. dr. Z. Sokoliuk.

A+A SOFIJAI VAITKUVIENEI

Bostone mirus, jos vyrui JONUI, sūnams ALGIRDUI ir GEDIMINUI su šeimomis, LIUDGARDUI ir dukroms GRAŽINAI, GALINAI MORKŪNIENEI su šeima Toronte, liūdesio valandoje reiškia nuoširdžią užuojautą —

Stasė ir Algirdas Draugeliai su šeima
Kazys ir Kleopatra Kaminskai su šeima
Česlovas ir Birutė Pšezdzieckiai
Aldona Stadienė ir dukros

Kanados įvykiai

(Atkelta iš 1-mo psl.)
nima, spaudos puslapiuose pazeria priekaištų bedarbiams, kaltindami juos nenoru dirbti, nedarbo draudos išnaudojimu. Tokia teorija sugriovė Kanados statistikos paskelbtą duomenį, liečiantį šių metų pirmuosius tris mėnesius. Tame laikotarpyje kasdieninės darbų pasiūlos vidurkis siekė tik 37,800, o bedarbių yra 1.045.000. Iš tūkstančio esančių darbų Kanadoje neužimtų buvo tik keturi. Didžiausia darbų pasiūla yra Albertoje, bet ir ten kiekvienam tūkstančiui darbų teko tik po devynias neužimtas vietas.

Metinis Kanados dienraščių leidėjų suvažiavimas Toronto "Royal York" viešbutyje priėmė rezoliuciją, smerkiančią premjero P. E. Trudeau vyriausybę dėl diskriminacijos, kuri buvo parodyta bylos iškilimu "The Toronto Sun" dienraščio leidėjui J. D. Creightonui ir vyr. red. P. Worthingtonui, remiantis valdžios paslaptis saugančių įstatymu. P. Worthingtonas buvo paskelbęs savo rašiusi pasinaudodamas gautu slapta dokumentu, atskleidusiu plataus masto sovietų špiūnazę Kanadoje. Iš tikrųjų tame rašinyje nesimatė duomenų, kurie būtų galėję pakenkti Kanados saugumui. Beveik visi atskleisti faktai jau buvo žinomi ar bent jų didesnioji dalis. Juos taip pat parlamente skelbė konservatorių atstovas T. Cossittas, prisidengęs neliečiamumo teise. Bylos kažkodėl nesusilaukė ir tą pačią medžiagą panaudojusi televizijos programa, pasiekusi nepalyginamai didesnę kanadiečių skaičių. Leidėjai teigia, kad tokia jų rezoliucija nebūtinai reiškia pritarimą dienraščio "The Toronto Sun" pasirinkti taktikai. Protestuojama tik todėl, kad byla yra diskriminacinis vyriausybės veiksmas. Rezoliucijoje taipgi pageidaujama, kad vyriausybė šį paslaptis saugantį įstatymą geriau suderintų su dabartiniu laiku, kai demokratinėje šalyje spaudos laisvė yra pagrindinė sąlyga žmonių laisvės.

Sovietinio "Kosmos" satelito nukritimas š.m. sausio 25 d. Siaurės-vakarų teritorijoje Kanadai jau kainavo \$10 milijonų. Si suma buvo išleista, įsiekiant satelito liekanų su gyvybe pavojinga radiacija. Krašto apsaugos min. B. Dansono teigimu, sąskaita dar nėra galutinė, nes pajieškos bus tęsiamos iki rudens. Dėl sąskaitos apmokėjimo derybos su Sovietų Sąjunga dar nėra pradėtos, tik jai pranešta apie augančią sąskaitą. Ar už ją bus pilnai atsilyginta, tebėra neaišku.

Toronto paštininkų unijoje esantys maoistinio plauko komunistai gegužės 1 d. norėjo sustabdyti unijos narių darbą. savo partijos vardu surengdami studijų sesiją, tačiau šis jų bandymas buvo nesėkmingas. Kanada turi atskirą savo Darbo Dieną rugšėjo mėnesį, kurią pripažįsta unijas jungiantis Kanados Darbo Kongresas. Gegužės pirmoji Kanadoje nešvenčiama.

YONGE MEMORIALS LTD.
2019 YONGE ST., Toronto 7 (tarp Davisville ir Eglinton).
Tel. 487-2147, vakarais 445-8955
Meistriskas darbas, puikūs lietuviški projektai
ESTŲ PAMINKLŲ BENDROVE

V. BAČENAS
All Seasons Travel, B.D.
1551 Bloor Street West,
TORONTO, ONTARIO M6P 1A5

Visais kelionių reikalais betkur pasaulyje skambinti
tel. 533-3531
nuo 11 v.r. iki 7 v.v.

SKAITYTOJAI PASISAKO

ISTORINIO LOBIO REIKALU
Dėl šio straipsnio š. m. "TZ" 6 nr. atsiliepė JAV kultūros tarybos pirm. J. Gaila. Atsiliepė jis ir JAV spaudoj, tik žymiai švelniau — čia jis neprimetė mums noro pasipelninti.

Pasipelnimui kartais reikalauja paaiškinimų. Į Lietuvių Fondo kreipėmės dviem prašymais. Niujorko Lietuvių Filatelistų Draugijos vardu prašėm padėti išleisti knygą apie Lietuvos pašto ženklus anglų kalba, padėti finansuoti maždaug \$7000. Du tūkstančius dolerių mūsų draugija jau buvo surinkusi be didelio pastangų Prancūzijoje, Šveicarijoje, Australijoje, ir ne vien iš lietuvių! Parduoant knygą pinigai sugrįžtų. Procentai būtų matomi jaunimo auklėjimo, lietuviškojo kultūro ir propagandoje.

Antras prašymas — perimti John Stonio palikimą už \$5000. Dėl filmų jokio prašymo nebuvo paduota. Prašymas dėl filmų buvo paduotas prieš kelerius metus, ir jis atkrito. Lietuvių Fondo pelno paskirstymo komisijos 1976 m. svarstyti prašymai buvo patenkinti, atmeti arba perduoti kitiem. Mūsų abu prašymai tiesiogiai nebuvo patenkinti, bet komisijos sprendimu su Fondo paskirtom sumom buvo perduoti JAV LB kultūros tarybai.

J. Gaila tikrai telefonu kreipėsi į mus iš Baltimorės. Pirmas paskambinimas buvo teiraujantis dėl knygos. Teko trumpai paaiškinti, kad knygos reikalas atpuola. Mūsų draugija, nesulaukdamą pagalbos, kreipėsi į įtakingus amerikiečius, kurie geriau suprato šio reikalo svarbą ir sutiko finansuoti knygos išleidimą. Tai "Collectors Club". Daug kalbėti su užmiesėiu mes vengiame ir nenorim varžyti kitų didesnių išlaidom. Kuriamė pasikalbėjime J. Gaila užsiminė apie filmus, mes neprisimename. Tik keista, nes jokio prašymo filmu reikalu mes nebuvom padavę. Viskas dabar sukosi apie tą istorinę ir archyvinę medžiagą, kurios norėjom po tiek metų atsikratyti. Jai nederą be jokios naudos tūnoti privačiose rankose. Ji perdaug svarbi.

J. Gailos pareiškimo atrodė, kad mes reikalaujame perdaug — \$5000. Jis aiškina, kad tos plokštelės "atiteko" K. Matuzui. Reikia, atiteko veltui, kaip paprastai būna su palikimais. Tad čia mes norį "pasipelninti". Faktai tokie. Mes nepaveldėjom, o be jokio nurodo jau nupirkom iš našlės. Teikiant pagalbą, reikėjo paskolinti, aišku, be atidavimo arba nupirkti plokšteles kaip vietos lietuvių radio valandėlės dėdės buvo našlei pasiūlę "ubagų" kainą. Kū abu Stoniai buvo gyvi, ilgai nedirbo. Kai mirė, reikėjo kam nors palaidoti. Kas palaidojo? Penki tūkstančiai prieš eilę metų buvo kitas pinigas. Kalbam apie išlaidas. Šis palikimas vertas dvigubai ir daugiau, jeigu vertinsim tik pinigais. Jo vertybė glūdi kitur — ko voje už tautos išlikimą. Visuomenė yra duosni, kai reikalas svarbus. Ji tikrai nebus abejinga, žinodama pilną šio palikimo turinį.

Dabar dėl filmų, kuriem mes neiteikiam tiek svarbos, kaip plokštelėm. Jie yra nykimo stadijoje — susitraukę nors spalvos dar ryškios. Jų atnaujinimas yra susijęs su nemažom išlaidom. Laboratorių, kurios gali tą atnaujinimo darbą atlikti, yra labai mažai. Kaina buvo 1 doleris pedai. Tai nėra daug, kas tai supranta. Reikia turėti galvoje turinį, nepriklausomai Lietuvos gyvenimo laikotarpį. Yra kitų išsireikšta, kad tai milijoninis turtas, kurio jokiu būdu negalima būtų atkurti.

S. m. sausio 28 d. J. Gaila buvo atvykęs į Niujorką, kaip jis rašo, "peržiūrėti turimos medžiagos ir dėl jos derėtis". Putiksimsins: jis atvyko į Niujorkę vykstantį bendruomenės apygardos posėdį ir tik

po to atvyko pas K. Matuzą, kur jis praleido 20-25 minutes. Kiek galima per tiek minučių peržiūrėti, nueiti į rūšį, nekaltant apie nuvažiavimą toliau į kitą? J. Gaila atvyko su palydovu, negaliu meluoti.

J. Gaila sako, K. Matuzas nemo kamai naudotis neleistų, tektų juos iš jo nupirkti ar už jų naudojimą mokėti. Negalima jo kaltinti susidarius tokiu nuomone apie mus. J. Gaila, vos įkėlęs koją į namus, pasakė, kad pinigų neturi. Tai ko jis atvyko? Lietuvių Fondas davė pinigų tartis dėl knygos ir plokštelių. Ar jau visus pinigus išleido ir dabar siūlo viską perimti, nes turi gerą vietą jiems.

Torontietis Vitalijus Matulaitis yra klabinęs dėl Lietuvos filmų. Kreipėsi jis pinigų ir į savo Bendmenę, bet irgi be pasekmių. Tada jis pabandė savo bankelius, kurie visada būna jautrus geriems tikslams ir darbam. Iš visų keturių surinko jis po kelis šimtus ir pastatė ultimatumą — arba, arba.

Buvo išrinkta 1200 pedų (pusvalandžiui) svarbesnių vaizdų iš gamtos, senos ir naujos statybos, įvairių švenčių ir minėjimų. Tūkstančiai vaizdų. Buvo surasta laboratorija, kuri iš susitraukusio filmo padarė naują vadinamą originalą — "master copy". Po to įgarsinta paties Matulaičio. Padarytos dvi kopijos — viena rodomui, kita atsargai. Kanados lietuvių pastangom išgelbėta 1200 pedų filmo ateičiai — 30-40 metų.

Kanados lietuviai turi savo lituanistinę mokyklą pamokų metu ka parodyti apie Lietuvą. Anksčiau jie buvo pirmieji įvedę skaidres — "slides", irgi to paties V. Matulaičio iniciatyva. Turi dabar jie filmą parodyti publikai, kuri šį reikala paremė. Gal ateis laikas, kada galės parodyti plačiau — per televiziją. Jokių atskirų mokesčių jie mums nemoka. V. Matulaitis susitarė su K. Motuzu ne per 20-25 minutes.

KALINTANTIS FILMAS
S. m. balandžio 16 — 19 d. d. per JAV NBC televizijos tinklą buvo rodomas filmas "Holocaust". Paskutinėje dalyje buvo rodoma, kaip buvo sunaikinti Varšuvos geto žydai sukilėliai. Ten vienas jų sukilimo vadovas taria: "Saudykite, naikinkite tuos prakeiktus lietuvių esesininkus — mūsų žudikus!" Tai girdėjo visa S. Amerika.

Sis melagingas lietuvių minėjimas (lietuvių SS dalinių nebuvo) nėra pirmas. Jau 1958 m. išleistoje Leono Uris knygoje "Exodus" ir sekančiose laidose bei vertimuose vis mišini lietuviai nepalankioje šviesoje. Pvz.: "At three o'clock in the morning, three thousand crack SS troops flanked with Polish Blues and Lithuanians threw a ring around the entire ghetto" (1943 m.).

Tokie ir panašūs tvirtinimai yra nuolat ir plačiai kartojami, o mūsų veiksniai tyli. Kalbėkim atvirai: kam mes aukojame lėšas bei remiame politinius veiksmus, jeigu ne vienas jų neprotestuoja prieš mūsų tautos niekinimą? Ką pavieniai asmenys darė anais laikais, tai jų reikalas, kuris negali angažuoti visos tautos. Kai mūsų tauta yra niekinama, turi reaguoti tie, kurie kontroliuoja visuomenės suaukotas lėšas ir kuriems patikėtas tautos atstovavimas.

R. V. Misauskas

Optical Studio
OKULISTAS R. SCHMID
1596 Bloor Street West
Toronto 9, Ont. (prie Lietuvių Namus) • Tel. 535-6252
Greitas patarnavimas, neaukštos kainos. Gounami kontakto lėšiai (contact lenses).

DRESHER-BARAUSKAS
W. G. DRESHER
REAL ESTATE
233-3334 — 231-2661 — 231-6226
3830 B BLOOR STREET WEST - ISLINGTON, ONTARIO M9B 1K8
Lietuvių kalba patarnauja — V. Drešeris ir A. Mikšienė
Darbo valandos: 9 v.r. — 5 v.p.p. ir 6.30 v.v. — 8 v.v.,
šeštadieniais — 9 v.r. — 12 v.p.p.
Narys "Better Business" Biuro

Okulistas
L. LUNSKY, R.O.
M. LUNSKY, O.D., M.S.C.
470 COLLEGE ST., TORONTO
Tel. 921-3924
Darbo valandos 9.30 v.r. - 6 v.v.
Dėl priėmimo skambinti telefonu

Okulistas
S. Brogowski, O.D.
412 Roncesvalles Ave.
(prie Howard Park Ave.)
Kabineto telefonas
531-4251
Pacientai priimami susitarus telefonu

INSURANCE
* Namų — Gyvybės
* Automobilių
* Komerciniai
533-1121 Walter Dauginis 822-8480
1613 Bloor Street West • Toronto • Ontario

FRANK BARAUSKAS LIMITED
REAL ESTATE BROKER
• Patarnavimas lietuvių kalba
• Nemokamas namų įkainojimas
• Didelis namų pasirinkimas
F. Barauskas 743-0100
Istaigos telefonas: 233-3323 R. Stasiulis 245-1287
3828 BLOOR ST. WEST - ISLINGTON - ONTARIO M9B 1K8

BALTIC EXPORTING CO.
SIUNTINIAI | BALTIJOS KRASTUS IR SOV. SĄJUNGA
• Priimame užsakymus ir maisto siuntinių iš Danijos.
• Turime įvairių medžiagų ir kitų prekių, tinkamų siuntimui.
DARBO VALANDOS: 9 v.r. — 5 v.p.p. (po 5 v.p.p. susitorus telefonu);
šeštadieniais 9 v.r. — 4.30 v.p.p.; trečiadieniais uždaryta.
482 Roncesvalles Ave., Telefonas Savininkai
Toronto, Ont. M6R 2N5 **531-3098** S. ir F. Janavičiai

DRAUDA
Balio Maskeliūno įstaiga
Tel. 251-4864 arba 251-4025 • Namų tel. 277-0814
2405 Lakeshore Boulevard West, Suite 403
Toronto, Ontario M8V 1C6
VISŲ RŪSIŲ DRAUDA • 20 METŲ PATIRTIS
• ĮVAIRIŲ DRAUDOS BENDROVIŲ ATSTOVYBĖ •

TORONTONT

Anapilio žinios

— Šį sekmadienį — Sekminės; 11 v. pamaldų metu — pirmoji vaikų Komunija. Po pamaldų — šių vaikų ir artimųjų bendri pusryčiai. Vaikų repeticija — šį šeštadienį, 11.30 v. ryto, šventovėje, vadovaujant seselei Paulei.

— Praėjusią savaitę šventovė pasipuošė naujais vitražais, kurių vedamoji mintis — Lietuvos kova už tikėjimą ir tėvynę praėityje ir dabartyje. Vitražai profesionaliai padaryti dail. Albino Elksaus "Durham" studijoje Niujorke. Kita dalis vitražų yra iš buv. Sv. Jono Kr. šventovės: jie paties autoriaus dail. Juozo Bakio pertvarkyti ir sudėti naujoje šventovėje. Praėjusį sekmadienį per pamaldas pakvietus geradarių juos užsisakė, šeši vitražai buvo nupirkti: penki Lietuvos kankinių ir pats didysis "Už tikėjimą kovojanti Lietuva". Pastarąjį užsakė torontiškiečiai Monika ir Juozas Vaskėvičiai.

— Šventovės šventinimo iškilmes — birželio 11, sekmadienį, 3 v.p.p., o 5 v.p.p. pokylis Anapilio salėje. Bilietai gaunami sekmadieniais po pamaldų par. salėje arba, užsakant juos (numeruoti stalai), pas A. Ščepavičienę tel. 766-3726 ir R. Celjewska 231-8832. Bilieto kaina — \$15 asmeniui.

— Šventovės statybai \$50 paaukojo P. J. Maliai iš Georgetown, Ont. — Praėjusią savaitę iš parapijos šventovės palaidota a.a. Veronika Mokickaitė. Gegužės 9 d. palaidotas a.a. Pranas Stankaitis. Velionių artimiesiems nuosirdi užuojauta.

— Gegužės 6 d. p. Žėkienės bute įvyko KLM Moterų Dr-jos Lietuvos Kankinių par. skyriaus valdybos platusis pasitarimas veiklos reikalais. Nutarta skyriaus susirinkimą suaukti birželio 4, sekmadienį, po 11 v. pamaldų. Kapinių lankymo diena (gegužės 28) draugijos narės rūpinis kavute ir užkandžiais.

— Šį šeštadienį Anapilyje sodimi medeliai kviečiami taktininkai.

— Gegužės 21, sekmadienį, 11 v. pamaldos bus laikomos ir Wasagoje įgojo savaitgalio proga.

— Šį šeštadienį pamaldos: 8 v.r. už a.a. Antaną Jokūbą, 9 v.r. už a.a. Mykolą Ropę; 4 v.p.p. — jungtuvės; sekmadienį 10 v. už a.a. Antaną Liūdžiūnienę, 11 v. už a.a. Mykolą Ropę ir p. Gataveckų šeimos mirusius.

— Pakrikštyta: Indrė-Jolanda Ramanauskaitė.

Lietuvių evangelikų liuteronų Išganytojo parapijos žinios

— Antradienį, gegužės 9, tarybos posėdis.

— Penktadienį, 6.30 v.v., konfirmamų pamoka.

— Sekmadienį, gegužės 14, 9.30 v.r., Sekminių ir Šeimos šventės pamaldos su šv. Komunija. Pamaldų metu giedos choras.

— Balandžio 30 d. pamaldų metu pakrikštyta Sonia-Marie Houle, dukra Robert ir Edith Kyzelytės-Houle. Kūmai — Diana Kyzelytė ir Petras Sturmas.

— Nuspręsta iš lauko papuošti šventovę. Visi prašomi prisidėti — aukoti medelių arba krūmų. Malonėkite savo intenciją pareikšti, pasirašydami ant biuletenio lentos arba aukodami savo laiką šiam projektui gegužės 13 arba 27 d.d., pradedant 9 v.r. Visi taktininkai prašomi skambinti V. Drešeriui 233-3334 arba 233-4446.

Lietuvių Namų žinios

— LN Vyrų Būrelis globojamas Toronto lietuvių choro koncertas, vadovaujamas muz. V. Verikailio, įvyko gegužės 6 d. Karaliaus Mindaugo menėje, kuriame dalyvavo per 200 asmenų. Programą atliko vyrų choras, sudainavęs 8 dainas. Sol. A. Pavasaris iš Los Angeles atliko lietuvių ir kitataučių muzikų dainų kompozicijas.

— LN Vyrų Būrelis rengia metinę gegužinę Clairville parke, netoli Toronto, birželio 18, sekmadienį, 1 v.p.p. Bus turtinga loterija, sportinės programos, įvairūs kepiniai ir kiti gardumynai.

— LN Jaunimo Būrelis gegužės 20-22 d. Tėvų pranciškonų vasarvietėje Wasagoje rengia jaunimo stovyklą. Jaunimas kviečiamas užsiregistruoti iki gegužės 14 d. (žiūr. skelbimą).

— LN rengiami iškilmingi Motinos Dienos pietūs gegužės 14 d. nuo 12 iki 4 v.p.p. Vytauto D. menėje, o ne Mindaugo, kaip buvo skelbta anksčiau.

— Pr. sekmadienio popietėje dalyvavo per 200. Svečių knygoje pasirašė: R. Witold iš Lenkijos, A. ir M. Dikiniai iš Čikagos, A. Godelis ir H. Balytienė iš Hamiltono, P. Cesnulis iš Paris, Ont.

— Pasaulio Lietuvių Drjos Organizacinio Komiteto raštinę įsikūrė LN administracijos patalpose, pirmame aukšte; telefono numeris 532-2911.

— LN moterų dainos vienetas "Antroji jaunystė" skėmingai koncertavo balandžio 29 d. "Nep. Lietuvos" spaudoje baliuje Montrealyje ir gegužės 7 d. Motinos Dienos minėjime Rodney, Ont.

FOTOGRAFIAS įvairioms progoms. Skambinti po 7 v.v. B. Tarvydai tel. 533-3022.

Prisikėlimo parapijos žinios

— Pirmosios Komunijos iškilmės buvo gegužės 7 d.

— Sekmadienį, gegužės 14, švėsimė Motinos Diena.

— Ruošiasi tuoktis Gina E. Draudvilaitė su Guy Thorn.

— Gillai užjauciami: Julija Liut-

kuviene, mirus jos mamytei Lenkio-

joj; Malvina Lazdauskienė, mirus jos sesutei Antaninai Skimbaraus-

kienėi Lietuvoje; Magdalena Žižienė, Lietuvoje mirus jos broliui Vy-

tautui Stankevičiui.

— A.a. Pr. Stankaitis palaidotas iš mūsų šventovės gegužės 9 d. Sv. Jono kapinėse.

— Vietoj gėlių a.a. Juozui Moc-

kui aukoją Prisikėlimo parapiją \$100: D. Jurksaitytė, P. A. Jurksai-

čiai ir V. R. Petruševičiai.

— Jubilėjiniam kryžiui aukoją: S. Kviecinskas \$50, A. Kelmelis \$50, K. S. Lemberiai \$50, S. Batulienė \$50, Z. Sokolovienė savo vyro My-

kolo atminimui \$100, O. Kalinaus-

kienė \$50, V. V. Kecoriai \$50, P. Lelis \$25, S. A. Dilka \$25, K. Dil-

kus \$25, M. N. Batraks \$25, R. E. Venslovičiai \$25, S. Martinaitienė \$20, K. Meiliūnas \$10, E. Kemėžienė \$10.

— Stasys V. Miniotas ir Linda Meulmeester susituokė gegužės 6 d.

— Parapijos tarybos prezidiumo posėdis — gegužės 15 d., 7.30 v.v., klebonijos patalpose.

— Naujas salės prižiūrėtojas — Jonas Staradomskis. Dėkojame Ed. Gataveckui ir jo tėvams, kurie pa-

dėjo jam tvarkyti salę iki šiol. Sar-

go tel. 536-9348.

— Sv. Augustino seminarijoje šį

rudenį prasidės trejų metų savait-

galio kursai tiems, kurie nori gauti

pasauliečių dijakonų šventimus. Ve-

dė vyrai, tapę dijakonais, gali padė-

ti parapijos kunigams sakramentų

teikime, pamokslavime, ligonių lan-

kyme, liturginėse apeigose. Jei yra

susidomėjusių, prašom kreiptis į

kleboniją arba paskambinti kunigui

Charles Amico Sv. Augustino semi-

narijot tel. 261-7207.

— "Amnesty International", už

žmogaus teises kovojantis sąjūdis,

Kanados Lietuvių Jaunimo Sąjun-

gos iniciatyva siūnia parapijai lie-

tuvių, kalinamų už religiją, adresus.

Siuo reikalu prašom kreiptis į pa-

rapijos raštinę. Gausūs laišukai so-

vietiniams pareigūnams gali paleng-

vinti kalinių būklę.

— KL Katalikų Moterų Dr-jos

Prisikėlimo parapijos skyriaus su-

sirinkimas — gegužės 28 d. po 11.30 v.

Mišių Parodų salėje. Tam susi-

rinkimui naudingų fantų paaukojo

A. Jurksaitienė. Metinės uždros re-

kolėkcijos moterims pramatytos

lapkričio 17-19 d.d. Mississaugoje.

— Gegužinės pamaldos vyks va-

karais 7.30, seštadienį po 9 v. Mi-

šių, o sekmadienį po 11.30 v. Mišių.

— Mišios: seštadienį 8 v. už An-

taniną ir Juozą Morkūnus, užpr. Z.

J. Stravinskai, 8.30 už Jurgį Smols-

ką, užpr. J. Smolskienė, 9 v. nove-

na, 9.20 už Juozą Martinaitį, užpr. S.

Martinaitienė, 10 v. už Leoną Stan-

kų, užpr. M. Stankienė; sekmadienį

8 v. už Sofiją Gustainienę, užpr. J.

Gustainis, 9 v. novena, 10 v. už Vla-

dą Stanulį, užpr. T. Stanulis ir B.

Kulnienė, 11.30 už parapiją, 7 v.v.

už Pažerūnų šeimos mirusius, užpr.

C. Pažerūnienė.

A.a. Pranas Stankaitis, 52

m. amžiaus, viengungis, gegu-

žės 6 d. buvo mirtinai nutrenk-

tas elektros srovės darbovietėje.

PADĖKA

Nuosirdžiai dėkoju visoms rengėjoms ir viešioms už su-

rengtą man mergvakarį; už da-

lyvavimą ir už gražias bei ver-

tingas dovanas.

Kristina Rovaite

JIESKAU GYVENIMO draugo lie-

tuvio 58-65 metų amžiaus. Atsakysiu

tik į rimtus laiškus. Rašyti "T. Zi-

burij" adresu, pažymint ant voko

"Naslie".

PARDUODAMAS SKLYPAS 150 pė-

dų ilgio ir 190 pėdų pločio, tinkamas

verslo statybai, prie 26 pento, 3

mylios nuo Collingwood miesto, skambinti tel. 363-2853 Toronto.

LIETUVIŠKA

gėlių krautuvė

savininkė V. SIMINKEVIČIENE. Įvairioms progoms skambinti į "Petals Florist" tel. 537-9070, vakarais tel. 763-6256. Adresas: 1574 Bloor St. W., Toronto, Ont., prieš Lietuvų Namus. Pristatymas į ligonines, laidotuvių namus ir t.t. Savininkė yra prityrusi vestuvinių gėlių tvarkymo srityje.

MIKOLAINIS VALTERIS atlieka stalius, plytelių dėjimo, vonių, tualetų ir prausyklų įrengimo darbus už prielnamą kainą. Skambinti 769-5024, Toronto.

ISNUOMOJAMI du kambariai ir virtuvė Rusholme ir College gatvių rajone. Skambinti telefonu 534-5483 Toronto.

"VENUS FLORISTS", gėles visokiom progom. 231 Roncesvalles Ave., Toronto, Ont. Telefonai: 534-4645 arba vakarais 533-4037. Savininkė A. Putnaitis kalba lietuviškai.

LN jaunimo būrelis š.m. gegužės 20-21 dienomis Tėvų pranciškonų vasarvietėje Wasagoje rengia

jaunimo STOVYKLA

PROGRAMA: šokiai, laužas, sportiniai žaidimai, B. BQ's ir kt.

KAINA: \$10.00 asmeniui, įskaitant nakvynę, maistą ir vašes. Atsivežkite miegmašius ir gerą nuotaiką. Paskubėkite užsiregistruoti pas sekančius asmenis: Martyną Ytą 766-7300,

Rimą Kalinauską 533-7506, Liną Cepą 233-8802, Ramoną Grigaliūnaitę 259-5770, Sniegulę Underytę 766-1718, Antaną Stauską 257-3416. Rengėjai — LIET. NAMŲ JAUNIMO BŪRELIS

Maironio mokyklos iškilmingas mokslo metų užbaigimas ir Motinos Dienos minėjimas įvyks gegužės 14, sekmadienį, 4 v.p.p., Anapilio salėje. Mokyklos tėvų komitetas laukia visų Toronto lietuvių dalyvavimo.

Apie baltistikos konferenciją Toronte gegužės 10-14 d.d. išspausdino informaciją dienraštis "The Toronto Star" 1978. V. 5. Joje rašoma, kad baltiečiai turi daug įvairių talentų pasauelyje, tačiau jie plačiai visuomeniškai mažai žinomi. Ešą Torontas turės progos susipažinti su jų menu ir moksliniais laimėjimais konferencijos metu.

Baltistikos konferencijos programoje, šalia kitų renginių, surašytos pavardės organizacinio komiteto, kuriam pirmininkauja latviešas K. Kalns. To komiteto komisijose dalyvauja šie lietuviai: lėšų — G. Balčiūnas, spaudos-informacijos — R. Prialgauskas (komisijos pirm.), registracijos bei informacijos — A. Petrulienė, knygų parodos — O. Amolevičienė, meno parodos — Alg. Banelis.

Meno paroda gegužės 27-28 d.d. dailininkų Augės Rastonienės ir Normanto Lengertaičio Anapilyje. Parodą globoja Anapilio Moterų Būrelis.

Meno paroda

Kanados lietuvių meno paroda Pasaulio Lietuvių Dienų proga įvyks Royal York viešbutyje birželio 29 d. — liepos 3 d.d. Visi Kanados menininkai prašomi dalyvauti. Dalyvavimo blankus ir informaciją galima gauti pas dail. Jurgį Račkų, Picture Loan Gallery (1998 Lakeshore Rd. West, Mississauga, Ont. L5J 1J8. Tel. 822-6030) ir Lietuvių Namuose, 1573 Bloor St. W., Toronto, Ont. Rodiniai bus atrinkti vertintojų komisijos. Skiriamos premijos.

"Varpo" choro koncertą Montrealyje balandžio 15 d. plačiai aprašė sol. E. Kardelienė "Naujienu" 1978. IV. 27 laidoje. Ji gražiai įvertino choro dainavimą, sakydama: "Varpo" choras dainuoja kaip augstos klasės labai pajėgus muzikos vienetas". Ešą choras pajėgus dainuoti ir labai sunkų repertuarą. E. Kardelienė labai gerai įvertino jauno dirigento J. Govėdo pastangas bei dirigavimą. Ji pasigedo tikrai dailės nes jo laikysenos scenoje.

Toronto Lietuvių Vyrų Choras, vadovaujamas solisto ir dirigento V. Verikailio, pirmą kartą Toronte pasirodė gegužės 6 d. surengtu koncertu L. Namų salėje. Dauguma choristų — vyresnio amžiaus, kituose choruose dainuoja vyrai, turį gana ilgą patyrimą. Jie padainavo 8 dainas. Originali buvo antroji dalis, kurioje įvesta ir vaidybos — vyrai dainavo susėdę prie stalų bei alaus bokalų, kaikuire turėjo ir pykpes. Koncerto programą praturtino sol. Ant. Pavasaris, padainavęs 9 kūrinius. Tai buvo bene pirmas jo pasirodymas Toronte, publikos šilta sutiktas. Sekmadienį jis giedojo solo Lietuvos Kankinių šventovėje.

Jaunavedžiai Ant. Pacevičius, ir Lilija Pacevičienė - Zenkevičiūtė povestuvei kelionei išvyko Ispanijon. Vestuviniame pokilyje su nuotaka įspūdingai atsisveikino gintarietės Sadutės šokių, kuriame dalyvavo ir pati nuotaka. Šokiams grojo dar Toronte negirdėtas detroitiečių orkestras, vad. Rimo Gaspučio. Jis pasižymėjo lietuviškom melodijom ir švelnumu.

ISNUOMOJAMA — kambarys, virtuvė ir atskira prausykla; yra vieta automobiliui. Pageldaujama vienas asmuo. Skambinti telefonu 656-6592

ISNUOMOJAMAS kambarys arba du kambariai ir virtuvė su baldais arba be baldų suaugusiems ir nerūkantiems arti High Park požeminio traukinio. Rami vieta. Skambinti tel. 762-7196.

Visų lietuvių jaunimą kviečiame į

šokius

Prisikėlimo parapijos Parodų salėje

Iki pasimatymo! TULSK valdyba

jaunimo

gegužės 13, šeštadienį,

* Kaina - 50 ct.
* gros gera muzika
* veiks baras
* pradžia — 8 val. vakaro

LIETUVIŲ NAMAI

MALONIAI KVIEČIA
VISAS MAMYTES
ATSILANKYTI
Į IŠKILMINGUS

MOTINOS DIENOS

PIETUS

gegužės 14, sekmadienį, nuo 12 val. iki 4 v.p.p., Vytauto Didžiojo menėje

Atsilankiusios motinos bus atitinkamai pagerbtos

Popietę globoja LN Koordinacinis Visuomeninės Veiklos Komitetas

Dr. Ramūnas Barakauskas

ATIDARO NAUJĄ

dantų gydymo kabinetą

94 Cumberland Street, suite 502, Toronto, Ontario

Telefonas 922-6756

Bay-Bloor rajonas. Priima pacientus pagal susitarimą

REAL ESTATE — PERKANT — PARDUODANT — PASKOLŲ REIKALAIŠ prašoma kreiptis į

REALTOR
GO-OP TRUST

Patarnavimas greitas, malonus, profesionaliai kruopštus ir kompetentingas

CO-OPERATIVE TRUST COMPANY OF CANADA

Mūsų įstaigos veikia visoje Kanadoje

Toronte jums patarnaus

Stasys Jokūbaitis

1310 Bloor St. W.

Tel. 537-1245

Ilgametis jo patyrimas, remiamas didelės bendrovės, užtikrins gerą patarnavimą

Kun. V. Stankūnas iš Montrelio, kur darbuojasi angliškose parapijose, lankėsi Anapilyje savo velionies brolio paminklo reikalais. Paminklo projektą sutiko paruošti archit. dr. A. Kulpas. Ta proga aplankė ir "T. Žiburius", kuriuos prenueruoja nuo jų įsisteigimo, ir domėjosi ypač laikraščio paruošimu. Jam paremti paaukojo \$300. "T. Žiburius" už duosnią auką raiškia nuosirdžią padėką.

Saul I. Glover iš Richmond Hill, rašydamas "The Toronto Star" dienraštyje apie Izraelio užimtas žemes po 1967 m. karo, primena, kad ir kiti užkariautojai paimtų žemių negražina. Pvz. Sov. Sąjunga negražina Lietuvos, Latvijos, Ukrainos, Lenkijos užimtos dalies; JAV negražina ispanamas užimtų sričių — Texas ir Kalifornijos. Dėlto ir Izraelis galys pasilaikyti vad. vakarinį krantą, kuris anksčiau buvo Jordanijos užimtas.

Virginijai Aulinskaitėi, gyv. Oakvillėje, Anapilio salėje gegužės 7 d. buvo surengtas mergvakaris, kuriame dalyvavo jos tėvai, sužadėtinis ir daug ponij. Gegužės 8 d. mergvakaris buvo suroštas Lorai Zukaitėi; kiek anksčiau — Kristinai Naruševičiutei Prisikėlimo patalpose.

Ryšium su "Holocaust" filmo rodimu televizijoje angliškose spaudoje pasirodė gana daug laiškų. Vieni pasisakė už tokio filmo rodyimą, kiti — prieš. Ta proga keletas skaitytojų priminė ir Baltijos kraštuose įvykdytą tautžudystę — "holocaust", apie kurią nekalba nei spaudoje, nei televizijoje. Tų laiškų autoriai buvo estai ir latviai. Armėnai gi priminė savo tautos naikinimą, vykdytą turkų. Pastarųjų organizacijos pirm. A. Yakup atsiikrto, sakydamas, kad armėnai pirmieji pradėjo naikinti turkus, steigdami savo valstybę.

MONTREALQUE

Šv. Kazimiero parapijos žinios

— Gegužės 27, šeštadienį, klebonas kviečia talkon vyrus ir jaunuosius šventovės ir klebonijos langų dažymo darbu.